

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Validita kresby jako projektivního testu

Validity of drawing as a projective test

Tereza Matoušková

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Klusák, CSc.

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: N Mgr Psychologie

Praha 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Validita kresby jako projektivního testu vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 5. 12. 2019

.....

podpis

Ráda bych poděkovala panu PhDr. Miroslavovi Klusákovi, CSc. za poskytnutou pomoc, čas, podporu a obrovskou trpělivost při zpracování této práce.

Také bych ráda poděkovala vedení dětských domovů, které mi umožnilo s dětmi pracovat, a dětem za jejich trpělivost a čas při vyplňování testů.

ABSTRAKT

Předmětem této práce je zkoumat vztah mezi projektivní metodou, konkrétně jsem zvolila Test stromu, a osobnostním dotazníkem MMPI-2. Výzkumná otázka je: Jaká je korelace mezi klinickými škálami osobnostního dotazníku MMPI-2 a projektivní metodou kresba stromu? Oba testy jsem zadávala adolescentům z dětských domovů. Statisticky významné korelace jsem našla u paranoii, hypochondrie, hysterie a psychastenie u mužů, u jednotlivých kazuistik jsem také hledala shody mezi jednotlivými klinickými škálami a položkami kresby stromu. Na rozdíl od výzkumů, které v práci představuji, jsem našla oblasti, kde by projektivní kresba mohla odpovídat osobnostním charakteristikám tak, jak k nim přistupuje dotazník MMPI-2.

KLÍČOVÁ SLOVA

Projektivní metody, kresba stromu, korelace, MMPI-2, adolescenti, Zdeněk Altman

ABSTRACT

Validity of drawing as a projective test

The subject of this work is to investigate the relationship between a projective method, I specifically chose the Tree Test, and the Personality Questionnaire MMPI-2. The research question is as follows: What is the correlation between the clinical scales of the Personality Questionnaire MMPI-2 and the projective Tree Drawing Test? Both tests were assigned to adolescents from children's homes. I found statistically significant correlations in paranoia, hypochondria, hysteria and psychasthenia among men, I also looked for matches between individual clinical scales and the Tree Drawing in individual case reports. Unlike the research I present in my work, I have found areas where the projective Tree Drawing Test could correspond to personality characteristics as approached by the Personality Questionnaire MMPI-2.

KEYWORDS

Projective methods, the tree test, correlation, MMPI-2, adolescents, Zdeněk Altman

Obsah

Úvod.....	7
1.1 Diskuze o vědeckosti projektivních metod	7
1.2 Metoda sběru dat	10
2 Volba osobnostních testů	12
3 MMPI-2 (Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2).....	13
3.1 Standardní validizační škály	13
3.1.1 ? Nemohu říci.....	13
3.1.2 L Lži škála	13
3.1.3 F F škála.....	14
3.1.4 K K škála	15
3.2 Klinické škály.....	16
3.2.1 (Hs) Hypochondrie	16
3.2.2 (D) Deprese.....	16
3.2.3 (Hy) Konverzní hysterie	17
3.2.4 (Pd) Psychopatická odchylka.....	18
3.2.5 (Mf) Maskulinita – Femininita	19
3.2.6 (Pa) Paranoia.....	20
3.2.7 (Pt) Psychastenie.....	20
3.2.8 (Sc) Schizofrenie.....	21
3.2.9 (Ma) Hypomanie.....	21
3.2.10 (Si) Sociální introverze	22
4 Kresba stromu	24
5 Postup při porovnávání	25
5.1 Hypochondrie.....	26
5.2 Deprese.....	32

5.3	Konverzní hysterie	41
5.4	Psychopatická odchylka	50
5.5	Maskulinita - femininita	60
5.6	Paranoia	68
5.7	Psychastenie	74
5.8	Schizofrenie	86
5.9	Hypomanie	94
5.10	Sociální introverze	105
6	Korelace	111
	Výsledky testů	113
6.1	Shrnutí výsledků	141
7	Diskuze	144
8	Závěr	151
9	Seznam použitých informačních zdrojů	152
10	Seznam příloh	153
11	Seznam obrázků	211

Úvod

V rámci bakalářské práce jsem se seznámila s projektivními testy kresba stromu a kresba postavy od Zdeňka Altmana. Kurz kresby postavy jsem u Altmana i absolvovala. Jak kresbu stromu, tak kresbu postavy jsem zadávala dětem z dětského domova, následně jsem kresby analyzovala a sledovala korelace interpretací kreseb. Jedna z mých výzkumných otázek byla validita souběžná a inkrementální, v čem se interpretace kreseb shodují a které osobnostní charakteristiky vyplývají z jedné dané kresby nad rámec kresby druhé.

Už při psaní závěru bakalářské práce mě napadlo, že by bylo zajímavé porovnat výsledky projektivních metod s výsledky nějakého standardizovaného testu. Pokud by výsledky mezi projektivními metodami a vybraným standardizovaným testem korelovaly, spíše by taková práce mohla přispět k diskuzi o vědeckosti projektivních metod a jejich užívání v běžné praxi.

Výzkumná otázka, na kterou bych v rámci své diplomové práce ráda získala odpověď, je: Jaká je korelace mezi klinickými škálami osobnostního dotazníku MMPI-2 a projektivní metodou kresba stromu?

1.1 Diskuze o vědeckosti projektivních metod

Při práci s projektivními metodami, zvláště při kresbě, bychom měli být ostražití před rychlými soudy a závěry. Většina psychologů je označuje jako vodítka k problémovým otázkám, možnost navázání kontaktu, já osobně je vnímám jako možnost podívat se na problém z jiného úhlu. Nikdy bychom neměli dělat diagnostiku pouze na základě projektivního zhodnocení kreseb.

V bakalářské práci jsem zmiňovala článek *The Scientific Status of Projective Techniques* (Lilienfeld, Wood, Grab, 2001), který se zabývá projektivními metodami, mimo jiné kresbou postavy a přístupy k interpretaci kreseb. Validita kresby postavy je podle výzkumů v článku buď neprokázána a podle jiného výzkumu mírná. Článek upozorňuje, že i přes tyto informace zůstává kresba postavy součástí základní testové psychologie a užívá ji řada klinických a forenzních psychologů.

V odborných člancích jsem vyhledala další tři studie, které se zabývají podobnou tématikou jako já ve své práci, ráda bych tedy čtenáře s články seznámila.

Článek s názvem Note on the relationship between nude figure drawings and the MMPI scales (Brown, 1982) se zabývá vztahem mezi MMPI a kresbou postavy. Výzkum je založen na předpokladu, že míra nahoty v kresbě postavy by měla odrážet osobnostní charakteristiky, které jsou měřeny v MMPI. Ze skupiny 1800 astmatických pacientů bylo vybráno 40 subjektů, které nakreslily postavu explicitně nahou. Ty byly porovnávány se skupinou dalších 40 lidí, kteří postavu nahou nenakreslili. V každé skupině bylo 25 žen a 15 mužů. Obě skupiny byly porovnány na základě dotazníků MMPI. Nebyly zjištěny žádné statisticky významné rozdíly. Závěrem výzkumu a potažmo článku tedy je, že na základě míry nahoty nelze rozlišit žádný povahový rys měřený MMPI.

Ke vztahu deprese a kresby postavy se vyjadřuje přehledová studie Figure drawing size as an index of depression and MMPI depression scores in normal adults (Gravitz, 1969). Podle této studie byla deprese považována za příčinu malé velikosti kreseb v kresebných testech osobnosti, protože snižuje psychomotorickou aktivitu a depresivní pacienti se snaží minimalizovat vynakládanou energii. To se mělo podle některých výzkumů odrážet v menší velikosti nakreslených postav v testu kresby lidské postavy. Jiné výzkumy naopak nenašly žádný vztah nebo byly výsledky nejasné. Lewinshon zjistil, že mezi výškou nakreslené postavy a mírou deprese je nepřímá úměra. Kresby 50 depresivních pacientů byly shledány značně menšími než u 50 nedepresivních pacientů. Tyto výsledky nebyly potvrzeny Endicottem a Jortnerem, kteří zjistili, že vztah mezi výškou nakreslené postavy a depresí teoreticky existuje, ale výsledky nejsou nijak výrazné.

Roback a Webersinn také zkoumali psychiatrické pacienty a mezi velikostí kresby a mírou deprese zjistili nekonzistentní vztah. Porovnávali skupinu 50 pacientů (25 mužů a 25 žen) s depresí diagnostikovanou podle MMPI (T-skór větší nebo rovno 67) se stejným počtem pacientů, kteří měli T-skór menší než 67. Mezi depresivními a nedepresivními ženami byl u velikosti kresby významný rozdíl, u kreseb mužů pozorován nebyl. V další fázi svých výzkumů Roback s Webersinnem nezjistili mezi velikostí postavy u

depresivních a nedeprativních pacientů žádný významný rozdíl, stejně dopadla studie Salzman a Harway. Podobný výzkum vedl i Wildman a kolektiv. Nenašel žádný rozdíl mezi velikostí kresby 30 pacientů, kteří byli diagnostikováni jako silně introvertní, a mezi pacienty diagnostikovanými jako extravertní.

Žádný výzkum ale zatím neporovnával velikost kresby neklinických osob s jejich MMPI dotazníkem. To se snažila zkoumat studie 200 normálních mladých dospělých uchazečů o zaměstnání, kteří byli podrobena MMPI a Testu kresby postavy. Byli rozděleni na 4 skupiny, 50 žen s vysokým depresivním skóre, 50 žen s nízkým, 50 mužů s vysokým depresivním skóre, 50 mužů s nízkým. Bylo predikováno, že ve skupinách s nízkým depresivním skóre budou nakresleny vyšší postavy. Avšak nebyly zjištěny žádné významné rozdíly ve velikosti kresby mezi subjekty s vysokým a nízkým depresivním skóre, muži s nízkým depresivním skóre měli kresby o trochu větší než muži s vysokým depresivním skóre. Paradoxně ženy s vyšším depresivním skóre kreslily někdy větší postavy. Významné rozdíly nebyly zjištěny ani na základě pohlaví, kresby mužů byly v průměru o něco málo větší.

Třetí článek Sex sequence in the Draw a Person Test and its relation to the MMPI Masculinity Femininity scale (Granick, 1953) se zabývá vztahem mezi kresbou postavy a maskulinity-femininity. Předpokládá se, že subjekty budou kreslit v Testu kresby lidské postavy nejdříve postavu stejného pohlaví, jako mají oni sami. Levyho studie říká, že z 5000 testovaných dospělých jich 87 % nakreslilo nejdříve postavu stejného pohlaví. Stejně tak při dalším výzkumu 80 vysokoškolských studentů ve věku od 18 do 58 let jich 76 % nakreslilo nejdříve postavu stejného pohlaví.

Machoverová a Buck tvrdí, že kresba lidské postavy má být svým způsobem autoportrétem. Následující studie netestuje celou její hypotézu. Cílem studie je porovnání výsledků adolescentů u Testu kresby lidské postavy s jejich výsledkem na škále femininita-maskulinita měřené pomocí MMPI. Testovaná skupina je složena ze 185 mužů a 386 žen, jedná se o studenty kurzu Obecná psychologie. Předpokládaný věk je u většiny mezi 18 a 20 lety.

Ze 185 mužů jich 163 (88,1 %) nakreslilo postavu mužského pohlaví. Stejně tak většina žen (252 z 386, tedy 65,3 %) nakreslila postavu ženského pohlaví. U mužů je tendence kreslit postavu mužského pohlaví vyšší. Nebyl ale zjištěn žádný vztah mezi výsledkem na škále maskulinita-feminita v MMPI a tendencí kreslit vlastní pohlaví v Testu kresby lidské postavy.

Popisované studie se zabírají kresbou postavy a porovnáním s MMPI, výzkumníci nenašli shody v kresbě postavy ani v klinické škále deprese ani v maskulinitě a feminitě, nahota vyjádřená v kresbě postavy a k ní odkazující osobnostní charakteristiky také nejsou v souladu s výsledky MMPI. Já si pro svou práci zvolila kresbu stromu na základě svých zkušeností z bakalářské práce, upřesním níže. Doufám, že moje práce bude přínosem a přispěje do diskuze nad oprávněností užívání kresebných projektivních metod, ať už korelace mezi testy naleznou či nikoli.

1.2 Metoda sběru dat

Pro svou práci jsem si zvolila jako probandy opět adolescenty z dětských domovů. Kresba stromu se dle Altmana může zadávat od 14 let, MMPI-2 je určeno pro osoby nejméně se čtecími schopnostmi na úrovni 9. třídy základní školy, proto jsou mými probandy adolescenti, nejmladší byli právě na konci 9. třídy základní školy, splňovali tedy oba věkové nároky testů. Dětské domovy jsem zvolila, stejně jako v bakalářské práci, protože jsem potřebovala homogenní skupinu, abych probandy mezi sebou mohla porovnávat, přihlížet ke specifickým dané skupiny, a myslím si, že kvůli složitějšímu vývoji a životu, které tyto děti velmi často mají, je jejich obraz variabilnější a jejich testy by mohly vykazovat vyšší míru odlišnosti od normy.

Výzkum jsem prováděla ve dvou dětských domovech na Vysočině. Domovy se snaží co nejvíce přiblížit běžnému chodu rodiny, dům je tedy rozdělen do bytů, kde mají děti své pokojíčky, ve kterých spí, obývací místnost s kuchyní a sociální zařízení. Každý byt je tzv. rodinka, ke které jsou přiděleny 4 tety, které zajišťují neustálou výchovu a chod domácnosti. V každém domě je také společný prostor, jídelna, kanceláře ředitele, venku hřiště a různé prolézačky.

Oba domovy jsem navštívila v rámci výzkumu pouze jednou, ředitelé mi vyšli vstříc a požádali děti, aby jedno odpoledne zůstaly na domově. S každým dítětem jsem mluvila nejdříve samostatně, představila jsem se jako studentka oboru Psychologie a poprosila je o vyplnění testů do mé diplomové práce a informovala o dodržení anonymity. Poté jsem každému zadala kresbu stromu. Přisunula jsem ke každému papír na výšku, tužku a gumu a požádala je o kresbu se slovy: „Nakresli mi strom, který není jehličnatý ani palma, tak, jak nejlépe umíš.“ Po kresbě jsem je požádala o podpis na druhou stranu papíru a případně se zeptala na nejasnosti v kresbě. Poté jsem dítěti poděkovala za jeho vstřícnost a požádala ho, aby se na vyplnění druhého testu dostavilo v určitém hodinu do společenské místnosti či jídelny. MMPI-2 jsem tedy zadávala skupinově, rozdala jsem zadání, záznamový arch, propisku a požádala jsem děti, aby odpověděly na prvních 370 otázek souhlasem či nesouhlasem. Vyplnění tohoto testu dětem trvalo přibližně hodinu. Celkem jsem získala kresbu a vyplněné MMPI-2 od 26 adolescentů, 17 chlapců a 9 dívek.

2 Volba osobnostních testů

Jako standardizovaný test jsem zvolila MMPI-2. Při pročítání charakteristik různých testů mi u MMPI-2 vyhovovalo široké rozpětí osobnostních charakteristik, které testuje, s řadou z nich jsem pracovala právě i u projektivních metod, jejich korelace bych ráda sledovala. MMPI-2 je velmi rozšířený a používaný, dalším přínosem pro mě bude tedy seznámení se a práce s ním.

V bakalářské práci jsem vycházela ze dvou projektivních metod, které jsem již jmenovala. K další práci jsem si zvolila kresbu stromu, protože v bakalářské práci mezi respondenty více rozlišovala, tudíž předpokládám, že by mohla být přínosnější.

Podklady, které jsem v bakalářské práci vypracovala a které budu využívat i nadále, jsou manuál neboli Seznam položek ke skórování kresby stromu a Legenda k seznamu položek ke skórování kresby stromu, které slouží k postupnému procházení celé kresby a skórování jednotlivých kvalit. Každou kresbu, kterou získám, procházím spolu se Seznamem položek ke skórování kresby stromu položku po položce a získám výčet položek, které jsem v kresbě našla, odkazujících k osobnostním kvalitám.

Příručku MMPI-2 jsem přečetla a v následující kapitole shrnula ty poznatky, které by mohly být důležité pro moji práci. MMPI-2 je velmi rozsáhlý a jeho vyplnění zabere více než hodinu. Obávám se, že by řada respondentů nemusela dotazník vyplnit až do konce, nebo by na něm nepracovala poctivým způsobem a výsledky by pak nebyly validní a použitelné. Z tohoto důvodu budu pracovat pouze se základními validizačními a klinickými škálami, k jejichž získání vystačí vyplnění pouze prvních 370 položek MMPI-2. Základní klinické škály popisují řadu osobnostních charakteristik překrývajících se s charakteristikami, které nabízí i kresba stromu, měla bych tedy mít dostatek podkladů k porovnávání projektivní metody kresby stromu a výsledků osobnostního dotazníku MMPI-2.

3 MMPI-2 (Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2)

MMPI-2 je jeden z nejznámějších dotazníků, který řadíme do osobnostních testů, slouží také ke zjišťování psychických poruch. Je velmi rozsáhlý, obsahuje 567 položek, se kterými testovaný souhlasí či nesouhlasí.

Testovat můžeme již adolescenty, pro vyplnění dotazníku dle jeho zadání postačí schopnost porozumět čtenému textu na úrovni 9. třídy základní školy, administrace může probíhat individuálně či skupinově. Vyhodnocení je možné pouze prostřednictvím počítačového programu.

Hodnoty základních škál lze získat z vyplnění prvních 370 položek, vyplněním celého dotazníku získáme i doplňkové škály.

3.1 Standardní validizační škály

3.1.1 ? Nemohu říci

- Na základě této škály můžeme posoudit, zda je test validní a zda vyšetřovaný spolupracoval. Skór získáme součtem nezodpovězených položek. Pokud je tento součet více jak 30, je výstup testu pravděpodobně nevalidní.
- Možné důvody pro vynechání položek, které jsou uvedeny v příručce, jsou: defenzivita, nerozhodnost, únava, špatná nálada, závažná psychopatologie, nepečlivost, špatné čtenářské dovednosti, pocit irelevance položek.

3.1.2 L Lži škála

- „Zahrnuje 15 položek, jež byly vybrány k identifikaci osob, které se záměrně pokoušejí vyhnout upřímným odpovědím na položky MMPI-2. Škála posuzuje postoje a praktiky, jež jsou kulturně chvályhodné, ale ve skutečnosti jsou nalézány pouze u nejsvědomitějších osob. Zahrnuje oblasti odmítnutí málo významných nepoctivostí, agrese, špatných myšlenek a slabosti charakteru.“ (MMPI-2, 2013, s. 27)
- „Při T-skóru rovném či vyšším než 80 bude protokol pravděpodobně nevalidní.“ (MMPI-2, 2013, s. 27)

- „Při T-skóru v rozmezí 70-79 v neklinických podmínkách může být protokol nevalidní následkem snahy jevit se lepším nebo mírné tendence reagovat nesouhlasem.“ (MMPI-2, 2013, s. 27)
- „V neklinických podmínkách může T-skór v rozpětí 65-69 naznačovat klientovu tendenci minimalizovat psychické a behaviorální potíže, tedy nadměrně pozitivní sebe prezentaci. Protokol nemusí být validní.“ (MMPI-2, 2013, s. 27)
- Důvody zvýšení L-skóru, které manuál zveřejňuje: neochota připustit i malé vady, nerealistická deklarace mravnosti, proklamované lpění na excesivně vysokých mravních standardech, naivní pohled na sebe, jednoznačné úsilí klamat ostatní o motivech či adaptaci. Problémy v osobnostním přizpůsobení.
- Počet položek v testu: 15

3.1.3 F F škála

- Slouží k určení neobvyklých či atypických způsobů odpovědí.
- „Škála zachycuje široké množství zřejmých a nedvojsmyslných obsahových oblastí včetně bizarních pocitů, podivných myšlenek, zvláštních prožitků, pocitů izolace a odcizení a množství nepravděpodobných či kontradiktorických názorů, očekávání a tvrzení o sobě.“ (MMPI-2, 2013, s. 26)
- Zvýšení F škály odkazuje k paranoie, schizofrenii a psychickému distresu.
- „U hospitalizovaných pacientů lze předpokládat nevalidní protokol při zvýšení T-skóru > 100, zatímco u ambulantních při zvýšení nad 90 a u klientů v neklinických zařízení nad 80.“ (MMPI-2, 2013, s. 26)
- „T-skóry nižší než 55 u hospitalizovaných i ambulantních pacientů naznačují pravděpodobnost defenzivního postoje, zatímco u klientů z neklinických zařízení až T-skór nižší než 40.“ (MMPI-2, 2013, s. 26)
- „Tendenci k agravaci naznačují u hospitalizovaných pacientů T-skóry mezi 80 - 89, u ambulantních v rozmezí 70-89 a u klientů v neklinických zařízení 65 – 79.“ (MMPI-2, 2013, s. 26)
- Možné důvody zvýšení F skóru, které jsou uváděny v manuálu MMPI-2: agravace problémů, vymýšlení psychických problémů či simulace, náhodné reagování, závažná psychopatologie.

- Počet položek v testu: 60

3.1.4 K škála

- Prostřednictvím skóru této škály dotazník zjišťuje míru defenzivity při odpovědích testované osoby a případný vliv na klinické škály. Slouží k identifikaci významné psychopatologie osoby, která má profil v rámci normy.
- „Možnými důvody zvýšení skóru (T-skór vyšší jak 74) v K škále jsou: defenzivita, přítomnost potřeby prezentovat se jako dobře adaptovaný(á) nebo tendence reagovat *nesouhlasem*.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Možnými důvody snížení K škály jsou: tendence reagovat souhlasem nebo přítomnost snahy jevit se v horším světle, agravovat či simulovat.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Klienti z neklinických zařízení s nízkými T-skóry (< 40) budou pravděpodobně připouštět, že mají omezené zdroje pro vyrovnání se s problémy. Mohou projevovat tendenci k agravaci až simulaci, případně sklon reagovat souhlasem.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Normální T-skór (41 – 55) se vyskytuje u klientů s nižším vzděláním pocházejících z nižší socioekonomické vrstvy.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Mírně zvýšený T-skór pak u dobře přizpůsobených vysokoškoláků s dobrou sebedůvěrou a vhladem.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Značně zvýšený T-skór bude odrážet defenzivitu u klientů, kteří nebudou přístupni zkoumání těchto obran.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)
- „Normální K+ profil označuje profil, v němž se jediné zvýšení T-skóru mezi standardními škálami objevuje v K škále. Je pro něj specifické, že jej zpravidla mají pouze psychiatrickí pacienti, všechny klinické škály mají T-skór < 70, šest nebo více klinických škál má T-skór < 60, škály L a K jsou vyšší než F škála, F škála má T-skór < 60 a K škála je o 5 nebo více bodů vyšší. Tito klienti bývají popisováni jako plaší, anxiózní, inhibovaní a defenzivní. Nepřipouštějí si, že by jejich problémy mohly být psychické povahy. Vyhýbají se těsným interpersonálním vztahům a jsou pasivně rezistentní. Jejich osobnostní struktura má schizoidní komponentu, jejich myšlení může být inkoherní a často se jeví

zmatení. Také vykazují paranoidní rysy: jsou podezřívaví, mají obavy a jsou citliví na vše, co by mohlo být chápáno jako požadavek. Asi polovina z nich mívá diagnózu psychózy.“ (MMPI-2, 2013, s. 28)

- Počet položek v testu: 30

3.2 Klinické škály

3.2.1 (Hs) Hypochondrie

- „Celkem 32 položek škály 1 postihuje širokou paletu vágních a nespecifických stesků v oblasti tělesného fungování. Tyto stížnosti mají tendenci soustřeďovat se na břicho a záda a přetrvávají navzdory všem ujišťováním a negativním výsledkům medicínských vyšetření.“ (MMPI-2, 2013, s. 33)
- „Jedinci s vysokým skórem ($T = 65$ a více) ve škále 1 jsou v jakékoli populaci charakterizováni svým abnormním zájmem o tělesné funkce a vágními hypochondrickými stesky. Často udávají epigastrické stesky, únavu a bolest. Navíc bývají popisováni jako egocentričtí, narcističtí, pesimističtí, zahořklí v životě a prezentující dlouhotrvající osobní inadekvátnost a neefektivnost. Zdá se, že si libují v přehánění špatnosti světa a své vlastní situace. Jsou nespokojeni, naříkají a stěžují si. Vyžadují pozornost. Vůči druhým jsou kritičtí. Jen vzácně však prezentují otevřenou hostilitu, místo toho projevují svůj resentment zastřeně, využíváním tělesných stesků k ovládnutí druhým prostřednictvím manipulací.“ (MMPI-2, 2013, s. 33)
- „Skupina těch, kteří mají nízký skór ve škále 1 ($T < 45$) je heterogenní. Jsou popisováni jako živí, spontánní a nezabývají se nadměrně nepříznivými reakcemi druhých.“ (MMPI-2, 2013, s. 33)
- Počet položek v testu: 32

3.2.2 (D) Deprese

- „Škála 2 zjišťuje symptomatickou depresi, která je obecným postojem charakterizovaným nedostatkem vitality, nedostatečnou vírou v budoucnost a

obecným neuspokojením vlastním statusem. Převládají položky postihující nedostatek zájmu o aktivitu vyjádřený apatií, tělesnými symptomy včetně poruch spánku a gastrointestinálních stížností, excesivní citlivost a nedostatečnou sociabilitu.“ (MMPI-2, 2013, s. 33)

- Při skóru větším než 65 hrozí u vyšetřovaného suicidální chování. Toto chování přímo zjišťují položky: 150, 506, 520 a 524.
- T = 65 a více: „Takové osoby bývají depresivní, nešťastné, úzkostné, rozladěné, inhibované a pesimistické, pokud jde o budoucnost. Bývají obvykle stažené a izolované. Pacienti mívají nedostatečnou sebedůvěru, často pocity viny, sklon k obavám a k ústupkům, aby se vyhnuli problémům. Odmítají sami sebe, cítí se neužiteční, selhávající a neangažují se v interpersonálních vztazích. Mají nedostatek energie, snadno se unaví a jsou líní. Bývají těž nerozhodní, nadměrně se kontrolují.“ (MMPI-2, 2013, s. 35)
- „Osoby s mírným zvýšením (T-skór od 58 do 64) na škále 2 lze obecně popsat podobnými, ale méně extrémními termíny.“ (MMPI-2, 2013, s. 35)
- „Osoby s nízkým skóre (T-skór < 45) jsou obecně popisovány jako aktivní, ostražitě, sociálně otevřené a efektivní v řadě úkolů. Někteří jedinci s nízkým skórem jsou též popisováni jako méně se kontrolující, což se může projevat ostentativností, sarkasmem či exhibicionismem. U některých působí v interpersonálních vztazích rušivě jejich aktivita, agresivita a předvádění se.“ (MMPI-2, 2013, s. 35)
- „Velmi nízké skóry (T-skór přibližně 35) asi reprezentují neschopnost tolerovat úzkost a tendenci agovat.“ (MMPI-2, 2013, s. 35)
- Počet položek v testu: 57

3.2.3 (Hy) Konverzní hysterie

- „Jedinci s vysokým skórem na škále 3 (T-skór 65 a vyšší) jsou popisováni jako egocentričtí, nezralí a infantilní. Vyžadují pozornost a jsou manipulativní v interpersonálních vztazích. Nejsou inhibovaní a jsou otevření, ačkoli se k druhým vztahují na povrchní a nezralé úrovni... Nadměrně se kontrolují. Mají sklon k emocionální nezralosti a labilitě... Současně mohou projevat

přechodné depresivní rysy a úzkost. Jen vzácně jsou psychotičtí, ačkoli ve stresu může být jejich symptomatika velmi dramatická... Pokud jde o psychologickou intervenci, budí tyto osoby zpravidla zpočátku velmi dobrý dojem, a to kvůli svým potřebám obliby, pozornosti, podpory a snaze učinit dobrý dojem. Bývají však v odporu vůči analýze vlastních motivací a osobnosti a zpravidla si neuvědomují svůj histriónský styl.“ (MMPI-2, 2013, s. 36)

- „Osoby s nízkým skórem na škále 3 (T-skór nižší než 45) jsou popisovány jako sociálně izolované, konformní a relativně neriskující. Budou mít pravděpodobně omezené zájmy.“ (MMPI-2, 2013, s. 36)
- „Osoby s mírným zvýšením skóru (58-64) budou pravděpodobně exhibicionistické, extravertované a povrchní. Jsou naivní, egocentrické a popírají jakýkoli problém.“ (MMPI-2, 2013, s. 36)
- Počet položek v testu: 60

3.2.4 (Pd) Psychopatická odchylka

- „Osoby s vysokým skórem ve škále 4 jsou obvykle popisovány jako zlostné, impulzivní, emocionálně oploštělé a nepředvídatelné. Jsou sociálně nekonformní, neberou ohledy na sociální pravidla a konvence obecně a na autority zvláště... Osoby s vysokým skórem mají perfekcionistické a narcistické sebepojetí a užívají těchto osobních standardů jako racionalizaci pro ignorování sociálních konvencí. Tyto osoby bývají též popisovány jako společenské, energické a sociálně obratné. Tím působí na ostatní dobrým prvním dojmem. Jejich neodpovědnost, nespolehlivost, náladovost a resentment odhalí až dlouhodobější kontakt s nimi“ (MMPI-2, 2013, s. 38)
- „Normální osoby, které dosáhnou vysokých skóru na škále 4 (T-skór 65 a vyšší), jsou popisovány dosti podobnými termíny: rebelující, nezralé, exhibicionistické, nekonvenční a nekonformní.“ (MMPI-2, 2013, s. 38).
- „Osoby s nízkým skórem ve škále 4 (T-skór menší než 45) jsou obecně popisovány jako konvenční, konformní a submisivní. Jsou sociálně inhibované, rigidní a mají úzké zájmy.“ (MMPI-2, 2013, s. 38)
- Počet položek v testu: 50

3.2.5 (Mf) Maskulinita – Femininita

- Počet položek v testu: 56 (M); 56 (F)
- „Odpovědi na tyto položky jsou považovány za odchýlné od normy tehdy, když odrážejí feminitu u mužů a maskulinitu u žen.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Normální muži s vysokými skóry jsou obecně popisováni jako zvědaví, sociálně vnímaví, mírumilovní, tolerantní a psychicky složití. Jsou též popisováni jako pasivní a se sklonem k obavám. Mají široké filozofické a estetické zájmy.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Normální ženy s vysokými skóry (T-skór 65 a vyšší) jsou popisovány jako dobrodružné.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Muži s nízkými skóry (T-skór menší než 40) jsou bezstarostní, dobrodružní a hrubí. Mohou projevovat téměř kompulzivní maskulinitu a zdůrazňují své maskulinní zájmy. Mají sklon k nedostatečné individualitě a originalitě.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Ženy s nízkými skóry (T-skór nižší než 40) jsou pasivní, submisivní, poskytující a stydlivé. Silně se identifikují s tradiční femininní rolí. Extrémně nízko skórující ženy (T-skór < 35) budou pravděpodobně inhibované, sebelítostivé, puntičkářské a sebeodmítající. Jeví se bezmocné a zcela závislé na významných osobách, od nichž požadují péči. Jejich chování je manipulativní, ale příležitostně může reprezentovat skutečnou bezmocnost.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Muži s T-skórem v mezích normy (45-57) mají tradiční maskulinní zájmy a aktivity.“ (MMPI-2, 2013, s. 39)
- „Ženy s T-skórem v mezích normy a mírně zvýšeným (45-64) budou méně tradičně orientovány na femininní roli než ženy s nízkým skórem a zajímají se rovněž o maskulinní aktivity.“ (MMPI-2, 2013, s.39)

3.2.6 (Pa) Paranoia

- „Osoby s vysokým skórem ve škále 6 mohou být obecně popsány jako podezřívavé, hostilní, ostražité, nadměrně senzitivní, hádavé a se sklone obviňovat druhé... Navíc všim jejich chováním zřejmě prostupuje egocentrické pokrytectví... Normální osoby s vysokými skóry jsou popisovány jako interpersonálně senzitivní, emocionální, racionální a jasně myslící.“ (MMPI-2, 2013, s. 40)
- „Nízko skórující (T-skór méně než 45) normální osoby jsou popisovány jako sociálně kompetentní, s úzkými zájmy, důvěřivé, vyrovnané a konvenční.“ (MMPI-2, 2013, s. 40)
- Počet položek v testu: 40

3.2.7 (Pt) Psychastenie

- „Škála 7 je určena k posouzení neurotického syndromu psychastenie, který je charakteristický jedincovou neschopností vzdorovat specifickým činnostem či myšlenkám bez ohledu na jejich maladaptivní povahu. Toto diagnostické označení se již nepoužívá a místo něj bývá aktuálně diagnostikována obsedantně kompulsivní reaktivita.“ (MMPI-2, 2013, s. 41)
- „Osoby s vysokými skóry ve škále 7 (T-skór 65 a více) jsou obvykle popisovány jako anxiózní, tenzní, nerozhodné a neschopné koncentrace. Často trpí obsedantními myšlenkami a ruminací, sebepochybnostmi a přídatnými depresivními příznaky... Muži jsou obecně popisováni jako sentimentální, odpovědní, svědomití, formální, anemocionální a idealističtí. Vysoce skórující ženy jsou popisovány jako osoby emocionální, obecně nespokojené samy se sebou a mívají sklon k obavám.“ (MMPI-2, 2013, s. 41)
- Osoby s nízkým skórem (T-skór menší než 45) jsou popisovány jako odpovědné, dobrácké, schopné a efektivní. Také jako relaxované, neúzkostné a bez sklonu k obavám... Osoby s nízkými skóry jsou sebejisté a emocionálně stabilní. Jsou orientované na úspěch, vytrvalé a schopné.“ (MMPI-2, 2013, s. 41)
- Počet položek v testu: 48

3.2.8 (Sc) Schizofrenie

- „Osoby s vysokým skóre ve škále 8 (T-skór 65 či vyšší) jsou popisovány jako chladné, apatické, odcizené, s potížemi v myšlení a komunikaci, což může odrážet skutečnou psychotickou poruchu myšlení. Mají sklon preferovat denní snění a fantazii před interpersonálními vztahy. Cítí se izolovaní, inferiorní a nespokojení sami se sebou... Osoby s vysokým skórem se mohou jevit jako zmatené a dezorientované a mohou mít špatný úsudek. Často se projevují s tím spojené depresivní rysy a psychomotorická retardace.“ (MMPI-2, 2013, s. 43)
- Pokud T-skór dosahuje vyšších hodnot než 100, u adolescenta naznačuje procházející krizi identity.
- „Normální osoby s méně extrémním zvýšením (T-skór mezi 57 a 64) jsou popisovány jako nespokojené sami se sebou, dráždivé, nezralé. Mívají široké zájmy. Pravděpodobně nebudou vnímány jako odchýlné či stažené a mohou být viděny jako kreativní, individualistické a imaginativní. Mají rády teoretické a abstraktní filosofické otázky... Mají sklony se vyhýbat realitě do fantazie a denního snění“ (MMPI-2, 2013, s. 43)
- „Osoby s nízkým skórem (T-skór menší než 45) jsou viděny jako ochotné, submisivní a nadměrně akceptující autoritu. Mají sklon k velmi praktickým zájmům a malý zájem o teoretické či filozofické problémy.“ (MMPI-2, 2013, s. 43)
- Počet položek v testu: 78
- „Položky postihují rozmanité obsahy včetně bizarních myšlenkových procesů, podivných percepcí, sociálního odcizení, špatných rodinných vztahů, potíží s koncentrací a ovládním impulzů, nedostatku hlubších zájmů, zneklidňujících problémů vlastní hodnoty a identity a sexuálních potíží.“ (MMPI-2, 2013, s. 42)

3.2.9 (Ma) Hypomanie

- „Osoby s vysokými skóry ve škále 9 (T-skóry 65 nebo vyšší) jsou popisovány jako impulzivní, soutěživé, žvanivé, narcistické, amorální, extravertované a

povrchní v sociálních vztazích. Mají typicky problémy s ovládním svého chování a vykazují hostilitu a iritabilitu. Nejsou popisovány jako depresivní. Mohou být popisovány skutečné manické rysy: myšlenkový trysk, labilita nálad, velikášský blud, impulzivita a hyperaktivita. Normální osoby s vysokými skóry (T = 65 nebo více) jsou popisovány jako přátelské, sociabilní, energické, povídavé a entuziastické.“ (MMPI-2, 2013, s. 44)

- „Osoby s nízkými skóry (T-skór menší než 45) jsou považovány za spolehlivé, zralé a svědomité. Často se jen velmi málo účastní sociálních aktivit.“ (MMPI-2, 2013, s. 44)
- „Osoby s extrémně nízkými skóry (T-skór < 40 u většiny skupin) jsou popisovány jako apatické, s malou energií a lhostejné. Takové osoby bývají obvykle významně depresivní bez ohledu na skór ve škále 2.“ (MMPI-2, 2013, s. 44)
- „Osoby skórující v rozpětí 58 – 64 jsou aktivní, otevřené a energické.“ (MMPI-2, 2013, s. 44)
- Počet položek v testu: 46

3.2.10(Si) Sociální introverze

- Tato škála je určena ke zjištění introverze a extraverze. Introvert raději pobývá sám či s menším počtem blízkých, na rozdíl od extroverta, který preferuje společnost, kde se dobře cítí a vyhledává ji. Introvert se jí vyhýbá.
- „Extrémnější skupiny (T-skór vyšší než 70) jsou popisovány jako sociálně neobratné, odtažité, sebeodmítající a úzkostné ve svých interakcích s druhými. Zvýšení skóru totiž může odrážet introvertní orientaci nebo neurotické či schizoidní stažení se ze sociálních vztahů.“
- „Osoby s vysokými skóry ve škále 0 (T-skór 65 a vyšší) jsou popisovány jak v psychiatrické, tak v normální populaci podobně. Jsou viděny jako sociálně introvertované, plaché a stažené.“ (MMPI-2, 2013, s. 45)
- „Osoby s nízkými skóry (T-skór méně než 45) jsou v zásadě popisovány jako extravertní. Jsou sociabilní, vstřícné a všestranné v interakci s druhými.

Participují v mnoha sociálních aktivitách. Mohou být neschopny odložit uspokojení a mohou málo ovládat své emoce.“ (MMPI-2, 2013, s. 45)

- „Osoby s extrémně nízkými skóry (T-skór < 35) jsou popisovány jako povrchní ve svých vztazích s druhými, přelétavé a mají nedostatek jakékoli reálné intimity.“ (MMPI-2, 2013, s. 45)
- Počet položek v testu: 69

4 Kresba stromu

Při kresebných projektivních metodách testovaný promítá nevědomý obsah a procesy do kresby. „Test stromu umožňuje pohled na nejrůznější části struktury osobnosti v celé jeho dynamice. Vypovídá zejména o Eysenckových faktorech osobnosti (introverze, extraverze, stabilita, neurotičnost), způsobech prožívání (zábrany, vnitřní konflikty, tenze), reagování, vztazích a přístupu k okolnímu světu, aspiracích apod.“ (Altman, 2002). Autor příručky je Mgr. Zdeněk Altman, který se kresbami zabývá celou svoji kariéru a interpretoval přes tisíc kreseb.

Jak jsem již výše zmínila, budu pracovat se Seznamem položek ke skórování kresby stromu, který je členěn do několika oddílů, které v kresbě registruji, Legenda slouží k rozlišení jednotlivých znaků, kterých si v kresbě všímám, mezi sebou.

5 Postup při porovnávání

Představila jsem zde dva zdroje, MMPI-2 a Test stromu, které budou stěžejními pro moji diplomovou práci. S pročtením osobnostních charakteristik, které se dají získat z MMPI-2 a z kresby stromy, přichází na řadu otázka: Jakým způsobem mezi sebou tyto dvě metody porovnat? Jak postupovat?

Výše jsem popsala klinické škály tak, jak se k nim přistupuje v MMPI-2, v následujících podkapitolách jsem osobnostní charakteristiky každé klinické škály vytáhla jako seznam položek a vypsalasí je pod sebe, ty, které spolu úzce souvisejí, do řádku vedle sebe. Získala jsem tak množinu osobnostních kvalit, které jsem hledala v položkách stromu, v jejich kvalitách, ke kterým odkazují. K jednotlivým klinickým škálám jsem získala seznam položek stromu, kde kvality kresby odkazují k osobnostním kvalitám, které se shodují s danou klinickou škálou. V následujících kapitolách je tedy uvedena klinická škála, seznam osobnostních kvalit vypsaných z MMPI-2 a seznam položek kresby stromu, na závěr je uveden počet položek kresby stromu, které se kvalitami shodují s klinickou škálou.

Souhrn klinických škál a k nim odpovídajících položek kresby stromu je uveden v příloze (viz příloha 1).

Při přiřazování jsem postupovala skupinu po skupině z klinických škál a pročítala jednotlivé položky z kresby stromu a hledala shodné osobnostní kvality, v některých případech byly osobnostní kvality nazvány stejně, v některých přesným opisem (např. strachy – obavy, aspirace – orientované na úspěch), další případy si byly svým významem blízké (např. svědomité – pečlivé, hledání nových dojmů, potřeba změny – dobrodružství). Poslední příklady jsou vybrány jako ty z přiřazených, ale svým významem nejvzdálenější, snažila jsem se spíše, aby k sobě přiřazené osobnostní charakteristiky vyjadřovaly stejnou vlastnost. Pokud se v kresbě stromu objevila charakteristika jako patologický jev, duševní choroba, nemoc a podobné, zařadila jsem je ke všem klinickým škálám, které ve vysokém skórování můžou znamenat nějakou poruchu v rámci MKN. Pro kontrolu jsem pak postupovala opačným směrem a každou položku stromu se snažila přiřadit ke každé klinické škále. Přiřazování nebylo vždy jasné a věřím, že jiný člověk by ho zvolil jiným způsobem dle svého jazykového citu.

Při nejasnostech jsem lustrovala synonymickými slovníky, ale ani tak nebyla odpověď na moji otázku, zda přiřadit či ne, jasná, řídila jsem se pak svým citem. Pro většinu zařazených slov byla ale odpověď zřejmá.

Každou klinickou škálu rozdělují na skupinu s T-skórem > 50 a T-skórem < 50 , ale užívám zde osobnostní charakteristiky, které MMPI-2 užívá pro vyšší, v případě s T-skórem < 50 nižší, T-skóry. Jedinec s T-skórem 50 je ve středu normy, T-skór ≥ 65 je v MMPI-2 označen hvězdičkou, znamená to, že daný T-skór je již vysoký a projevuje se významným způsobem v osobnosti daného člověka, nemusí jít již o patologii. Pro jedince s T-skórem mezi 50 a 65 neposkytuje MMPI-2 většinou vyčleněné osobnostní charakteristiky, já uvažuji, že se zde slaběji odráží osobnostní charakteristiky pro T-skór ≥ 65 . Teoreticky by člověk měl být tímto směrem nakloněný a v kresbě stromu získat méně bodů pro tuto kvalitu než člověk s vysokým skórem. Tento postup jsem volila, abych pro dvě skupiny (T-skór < 50 a T-skór > 50) mohla roztrždit a přiřadit položky kresby stromu.

Jako další bod jsem zvolila zpracování kreseb, kde jsem si vypsala skórující položky u každého účastníka výzkumu. Získala jsem tak od každého výčet položek, které mohou odkazovat k nějaké klinické škále, jež jsem si výše zmíněným způsobem zpracovala. Například Jana v kresbě skóruje v 3a, 14b, 18a atd. Tato označení vyhledám v souboru s názvem Jednotlivé položky kresby stromu a k nim přiřazené klinické škály (viz příloha 2), který jsem zpracovala na základě získaných dat, získám tak seznam všech klinických škál, ke kterým daná kvalita kresby stromu odkazuje. Každý tak několikrát skóroval v klinických škálách, sečtu kolikrát a tyto body mi poslouží ke korelaci s daty získanými z MMPI-2. Z počítačového výstupu MMPI-2 získám hodnotu T-skóru, kterou tedy mohu porovnat s počtem skórování v kresbě stromu, počet položek odkazujících ke klinické škále, kde se oba testy shodují v osobnostních kvalitách.

5.1 Hypochondrie

- T > 50 :
 - o abnormní zájem o tělesné funkce a vágní hypochondrické stesky, často udávají epigastrické stesky, únavu a bolest,

- egocentričtí, narcističtí, vyžadují pozornost,
 - pesimističtí, zahořklí v životě a prezentují dlouhotrvající osobní inadekvátnost a neefektivnost, jsou nespokojeni, naříkají a stěžují si,
 - vůči druhým jsou kritičtí a manipulativní.
- T < 50:
- živí, spontánní,
 - nezabývají se nadměrně nepříznivými reakcemi druhých.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u hypochondrie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
19) Subjektivní hodnocení stromu d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený g. zubožený, asketický h. nemocný, patologický, morbidní s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod vlastní vahou	34) Nápadně malá kresba a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti) Tah, tlak, způsob vedení čáry
21) Zdůraznění směru dolů b. nedostatek síly, průbojnosti, energie	37) Tlak b. slabý tlak ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace iii. neurotické a psychotické stavy
Umístění a velikost kresby	
27) Umístění kresby do levého dolního rohu a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev	38) Tah c. roztřesená, ochable vedená čára i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
28) Umístění kresby do pravého dolního rohu a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev	
29) Kresba na papíře rozloženém na šířku a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus	Kořeny
30) Velká kresba c. vypínavost, sebezpřeceňování, nedůslednost, lehkomyšlnost	44) Znázorněné kořeny e. duševní porucha
32) Kresba přesahující okraje papíru b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie	47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
33) Malá kresba	Základna
	54) Splývání s linií kmene

- a. primitivismus, snížená objektivita, snížené sebevědomí
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
- 56) Strom v dolíku
a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Kmen**
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí
c. nepovedený pokus o navázání kontaktu nebo prosazení se mezi druhými
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
a. porucha osobnosti
- 79) Povrch kmene (kůra)
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebezprosažením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
j. uzavřený kmen, zablokovaný přechod mezi kmenem a větvemi
- i. myšlení a citění nejsou plně integrované, nevyrovnanost, bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- Koruna**
- 86) Zimní (holý) strom
a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, drží se podstaty
- 87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna
a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
- 89) Malá potlačená koruna
a. potíže se sebezprosažením, pocity méněcennosti, nevyzrálost
- 91) Uzavřená koruna
g. zdůrazněná levá polovina koruny
ii. narcismus, odvrácení se od reality
h. symetrická koruna
ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
j. shora zploštělá, stlačená koruna
i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru
iii. překompenzování pocitů méněcennosti, velikášství, únik do fantazijního uspokojování
l. koruna poklesávající podél kmene
i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost,

- rezignace, malý energetický potenciál, únava
- n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přízpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt

92) Otevřená koruna

- d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrállost, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
- g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, uťaté
 - i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti

Větve

93) Větve

- b. chudá struktura větví
 - i. potíže s prosazováním se ve vnějším světě, nedostatek radosti z interpersonálních vztahů, vnímání světa jako málo uspokojivého
- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy

- k. ostře zašpičatělé konce větví, trny, krátké ostré čárky v koruně
 - i. zvýšená kritičnost, agresivita
- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
- t. překřížující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
- y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže

Detaily na kresbě

- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnilý ovoce
 - a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
 - b. patologický význam
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
 - a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdočnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 108) Květy
 - a. sebeobdiv, povrchnost, zdočnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídavosti
- 113) Kresba celé krajiny

a. snivost, náladovost, podléhání
dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost,
menší konstruktivnost, únik před
realitou, problémy s regulací, převaha
vlivu nevědomí vědomu regulací,
utápění se v podružnostech až zavalení
pocity, ztráta orientace v realitě, až
ztráta sebe sama, deprese, psychické
poruchy

115) Antropomorfizace
c. psychická porucha

117) Palma, strom s palmovou korunou
a. recese, negativismus, odpor k testové
situaci, snaha ukázat se jako originální
osobnost

Celkem 58 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 57. Seznam položek kresby stromu je rozdělen do několika skupin podle sledované oblasti, např. kmen, koruna atd, pod těmito oblastmi nacházíme celkem 117 položek ke kresbě stromu, některé z nich se dále rozdělují. I konkrétní položka, např. 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev, odkazuje k více osobnostním charakteristikám a to možnost a) b) c). To, jakou zvolím možnost, určuji dle legendy k Seznamu položek kresby stromu. V tomto případě dle umístění výdutě, zářezu atp, pokud je umístěno vlevo, volím b), pokud vpravo volím c), možnost a) není v manuálu více popsána, počítám s touto možností automaticky, bez ohledu na to, kde se výduť nachází. Některé položky však také odkazují k více možnostem osobnostních kvalit. Např. položka 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu – odkazuje k výběru a), b), c), manuál ale mezi těmito řešeními nerozlišuje a volíme tak jako pravděpodobné všechny možnosti. Rozdělení osobnostních charakteristik u některých položek, jako zde uvedená 116), je tedy pouze formální, buď dodržuji jednotlivé odkazy jako Altman ve své knize, nebo jsou rozdělená proto, že jsem je v knize nacházela v různých kapitolách.

Vysvětlila jsem podrobněji skórování položek kresby stromu, kterým jsem se zabývala již v bakalářské práci, zde opakuji tento postup, abych objasnila, proč výsledným rozlišujícím výčtem položek je výpočet 57, nikoli 58, tedy proto, že jedna položka (konkrétně u hypochondrie položka kresby stromu 37b – slabý tlak), dále ve svých možnostech nerozlišuje.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u hypochondrie:

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí
kvality kresby

a. rozmanitost, hravost, radost
z experimentování

13) Velká rozmanitost výrazových prostředků

19) Subjektivní hodnocení stromu

- a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný
 - c. dere se směrem vzhůru, sebevědomý
 - e. nespoutaný
 - i. obyčejný, přirozený
- Umístění a velikost kresby
- 20) Zdůraznění směru vzhůru
- a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
- 30) Velká kresba
- b. smysl pro nadšení, velkomyslnost, podnikavost, expanzivita
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 36) Způsob vedení čáry
- a. zdůraznění pohybu
 - i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky
- 37) Tlak
- a. silný tlak
 - i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost
- 38) Tah
- a. dynamický tah
 - i. spontánnost, nebrzděnost, temperament
 - i. zdůrazněné vertikální tahy
 - i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
- Koruna
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
- a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita
- 91) Uzavřená koruna
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost,
- neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry
- i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
- 92) Otevřená koruna
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverze, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost
- Větve
- 93) Větve
- l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, čínorodost, menší pružnost, nepřírozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
- 94) Směřování větví
- c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- 95) Koordinace větví
- b. disharmonické uspořádání
 - i. vzrušitelnost, neklid, ukvapenost
- Detaily na kresbě
- 99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na jednom stromě
- a. hravost, nepřírozenost, afektovanost, zhoršené vnímání reality
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšmu okolí

<p>104) Listy
a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost</p>	<p>114) Kresba více stromů
a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování</p>
<p>110) Různé doplňky
a. sebeironie, smysl pro humor, hravost, dětinskost</p>	<p>115) Antropomorfizace
b. hravost, nevyzrállost</p>

Celkem 25 položek kresby stromu pro T-skór < 50, rozlišujících je 25.

5.2 Deprese

- T > 50:
 - osoby depresivní, nešťastné, úzkostné, rozladěné, pesimistické, pokud jde o budoucnost,
 - inhibované, mají nedostatek energie, snadno se unaví a jsou líní
 - neangažují se v interpersonálních vztazích, stažené, izolované,
 - nedostatečná sebedůvěra, pocity viny, sklon k obavám a k ústupkům, aby se vyhnuli problémům, odmítají sami sebe, cítí se neužiteční, selhávající,
 - bývají též nerozhodní, nadměrně se kontrolují.
- T < 50:
 - osoby aktivní, ostražité, efektivní v řadě úkolů
 - sociálně otevřené, u některých působí v interpersonálních vztazích rušivě jejich aktivita, agresivita a předvádění se,
 - méně se kontrolující, což se může projevat ostentativností, sarkasmem či exhibicionismem,
 - neschopnost tolerovat úzkost a tendenci agovat.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u deprese

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

- 3) Odbytá, jednoduchá kresba
a. projev špatné spolupráce, obrana, nezájem, nedbalost

4) Schématická kresba

- a. nic neříkající maska, snaha o únik z testové situace, vyhýbání se potížím při kreslení (nedostatek kreslířských dovedností nebo pohodlnost)

- 9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba
 a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese
- 16) Recese, humorné doplňky, slovní komentáře
 b. snaha vyhnout se testové situaci
- 17) Kresba s velkým množstvím oprav, překreslování, mazání, roztřesená kresba
 a. projev nejistoty, úzkostí, nerozhodnosti
- 18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba
 a. úzkostí (až neuróza), psychická labilita
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
 b. vratký, nestabilní, křehký, snadno zlomitelný, tenký, slabý
 d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený
 g. zubožený, asketický
 h. nemocný, patologický, morbidní
 n. odmítavý, v opozici
 p. ztuhlý, zkošťatělý, rigidní
 r. uzavírající se, stažený do sebe
 s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod vlastní vahou
 u. osamělý
- Umístění a velikost kresby
- 21) Zdůraznění směru dolů
 a. odvrácení se, averze ke světu, zaměření na minulost, pudovost, primitivita
 b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
- 22) Zdůraznění levé strany
 a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost
- 25) Umístění kresby do levého horního rohu
 a. obrana před testovou situací
 b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu
- 27) Umístění kresby do levého dolního rohu
 a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
- 28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
 a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev
- 29) Kresba na papíře rozloženém na šířku
 a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
 b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
- 33) Malá kresba
 a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
 b. věčnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost
- 34) Nápadně malá kresba
 a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
 b. slabý tlak
 i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
 ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace
 iii. neurotické a psychotické stavy
- 38) Tah
 b. pomalý tah
 i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
 c. roztřesená, ochable vedená čára
 i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
 e. kolísavé vedení, vágní linky, přerušované
 i. nejistota, úzkostnost
 f. dlouhé nepřerušované tahy
 i. kontrolované chování
 h. zdůrazněné horizontální tahy
 i. slabost, bázlivost, sebeochranitelské tendence
 j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
 i. introverze
 m. křečovité, ostré čáry

- i. úzkostnost, tenze
- 40) Zdůraznění obrysu
b. introverze
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
c. prostupná, nespojitá obrysová linka
i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
f. nejistota, nerozhodnost, zakrývání rozpaků
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
e. duševní porucha
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 49) Základna
c. nezakořeněnost, ztráta půdy pod nohama, existenciální nejistota
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 52) Zvýšený horizont
a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění
- 54) Splývání s linií kmene
a. primitivismus, snížená objektivita, snížené sebevědomí
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- 56) Strom v dolíku
a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Pata kmene
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- 60) Rozšíření vlevo
a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce
- Kmen
- 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
- 64) Pokřivený kmen nebo kmen s nejistě nakreslenými obrysy
a. nejisté postavení, psychická slabost, nerozhodnost, problematický vývoj
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 74) Zkroucený kmen
a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větve
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větve

- a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
- b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
 - i. introverze
 - g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
- g. tmavý, vyšrafovaný kmen
 - i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
 - iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
- 80) Velký kmen s malou korunou
- a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebeprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- Koruna
- 84) Koruna
- a. uzavřená kontura
 - i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšímu světu, snivost
 - d. tvar koruny s převahou levé strany
 - i. introverze
- 86) Zimní (holý) strom
- a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna
- a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
- 89) Malá potlačená koruna
- a. potíže se sebeprosazením, pocity méněcennosti, nevyzrálost
- 91) Uzavřená koruna
- a. uvnitř prázdná bílá koruna
 - i. obrana
 - b. kruhová, uzavřená koruna
 - i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
 - c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - d. arkádovitá koruna
 - ii. Život ve fantazii, nedostatečné respektování reality nebo obavy z ní
 - iii. obrana a nejistota z testové situace, schování se za schematický znak
 - e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
 - g. zdůrazněná levá polovina koruny
 - i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
 - h. symetrická koruna
 - ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
 - j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
 - l. koruna poklesávající podél kmene
 - i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
 - r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já

- iii. nejistota, nerozhodnost, slabost, rozpaky z nezvyklé situace
 - t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
 - u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
 - v. nejdříve vznik koruny a dodatečně kmen
 - i. nedostatek tvořivosti, menší konstruktivnost, neochota se výrazněji projevovat a angažovat, schematické myšlení
- 92) Otevřená koruna
- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
 - b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 - i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
 - f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese
 - g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, uťaté
 - i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti
- Větve
- 93) Větve
- b. chudá struktura větví
 - i. potíže s prosazováním se ve vnějším světě, nedostatek radosti z interpersonálních vztahů, vnímání světa jako málo uspokojivého
 - c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
 - f. slabé, tenké větve
 - i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebeprosazováním se
 - h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, líkavost, lákavost neznámého
 - j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
 - m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - iii. psychická ztuhlost a nepřizpůsobivost, nepružnost, rigidita, vnitřní úzkost, nutková potřeba nastolit „pravý“ řád s vyloučením nahodilostí
 - o. zahýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování vlastních pocitů, nutí se do přizpůsobování až sebezapírání
 - iii. vnitřní tenze, křečovitost, problémy s přizpůsobivostí
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)

- i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
 - t. překřídající se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
 - w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. městnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
 - z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže
- 94) Směřování větví
- a. poklesávající větve
 - i. slabost, averze k okolnímu světu
 - b. poklesávající větve
 - i. slabost, averze k okolnímu světu
- Detaily na kresbě
- 96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)
- a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- b. patologický význam
- 102) Znázornění větru
- b. pocit bezmoci
- 104) Listy
- c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
- b. nejistota, nerozhodnost, úzkostnost, psychická nevyrovnanost
- 115) Antropomorfizace
- c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- a. pohodlnost, preference nejjednodušších řešení, vyhýbání se obtížím, netvořivost, nepřizpůsobivost
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
- a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost
 - b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality

Celkem 117 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 113.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u deprese

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus

5) Stylizace

a. sebestylizace až přetvářka

30) Velká kresba

a. sebevědomí, snaha zdůraznit se
b. smysl pro nadšení, velkomyslnost, podnikavost, expanzivita

11) Absurdní, nesmyslná, nepřirozená, nevysvětlitelná kresba

b. recese

Tah, tlak, způsob vedení čáry

12) Ozvláštněné kresby, originalita za každou cenu, ukrytí se za naučené dovednosti, za vnější nápad

a. výtvarná ctižádost, snaha prezentovat se jako mimořádná osobnost, získat uznání

36) Způsob vedení čáry

a. zdůraznění pohybu
i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky
b. důraz na formu
i. stylizace

14) Zdůrazněné části

b. stylizace

37) Tlak

a. silný tlak
i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost

19) Subjektivní hodnocení stromu

a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný
c. dere se směrem vzhůru, sebevědomý
e. nespoutaný
j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný
k. vstřícný, přátelský
l. agresivní
q. otevřený, expandující

38) Tah

a. dynamický tah
i. spontánnost, nebrzděnost, temperament
i. zdůrazněné vertikální tahy
i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
k. opačné, odstředné nebo doprava směřující tahy
i. extraverze

Umístění a velikost kresby

20) Zdůraznění směru vzhůru

a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie

40) Zdůraznění obrysu

a. extraverze

23) Zdůraznění pravé strany

a. extraverze, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost

43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování

d. stylizace

26) Umístění kresby do pravého horního rohu

a. přehnaná aktivita, překompenzované pocity méněcennosti, až nutkavá potřeba prosadit se

Kmen

68) Mohutný kmen (samé dřevo)

a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrállost, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence

29) Kresba na papíře rozloženém na šířku

70) Kmen skloněný vpravo

- a. extraverze, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
- a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita
- 78) Kontury kmene
- a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo
 - i. extraverze
- 79) Povrch kmene (kůra)
- d. ostré tvary
 - i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
 - f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
 - i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
- 80) Velký kmen s malou korunou
- a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebezpůsobením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přizemnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
- d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
 - e. kmen otevřený shora
 - i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
- b. stylizace, rozpaky
- Koruna
- 84) Koruna
- b. prostupná kontura
 - i. otevřenost
 - c. tvar koruny s převahou pravé strany
 - i. extraverze
- 85) Letní strom (s listy)
- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
- 90) Přehnaně veliká koruna
- a. nutkavá snaha vše obsáhnout (třeba i jen ve fantazii), nevyzrállost, velikášství, kompenzace komplexů
- 91) Uzavřená koruna
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
 - i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
 - m. koruna podobná „atomovému hříbu“
 - i. špatná sebevláda, explozivita, vztek
 - n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
 - p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
 - t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - i. únik do manýry, projev nejistoty a rozpaků
- 92) Otevřená koruna
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverze, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost

- d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
- i. nevyzrállost, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
- 93) Větve
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
 - i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
 - i. impulzivita, pudovost, afektivita, průbojnost, hrubost, domýšlivost, primitivnost, podléhání dojmům, potřeba silných zážitků
 - j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - i. precitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat
 - k. ostře zašpičatělé konce větví, trny, krátké ostré čárky v koruně
 - i. zvýšená kritičnost, agresivita
 - iii. agresivita proti ostatním
 - l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, činorodost, menší pružnost, nepřírozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - iii. agresivita proti ostatním
 - u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - ii. konfliktnost, kverulance, opozičnost, krátkodobé výbuchy zlosti
- 94) Směřování větví
- c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- 95) Koordinace větví
- b. disharmonické uspořádání
 - i. vzrušitelnost, neklid, ukvapenost
- Detaily na kresbě
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- a. snaha o originalitu, recese, provokace
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
- 104) Listy
- a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
 - c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostmi
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 110) Různé doplňky
- b. recese, provokace vůči zadavateli
- 111) Symbolické významy
- a. žebřík
 - iii. stylizace
 - b. pták

- ii. stylizace
 - c. houby
 - ii. stylizace
 - d. hnízdo
 - ii. stylizace
 - e. vejce
 - ii. stylizace
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
- a. sklon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
- a. uvolněnost, hravost, nevyzrálost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování
- 115) Antropomorfizace
- a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- c. recese, nepozornost, stavění se do opozice
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
- a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost

Celkem 78 položek kresby stromu pro T-skór < 50, rozlišujících je 73.

5.3 Konverzní hysterie

- T > 50:
 - egocentričtí, vyžadují pozornost, mají potřebu obliby, podpory a učinit dobrý dojem, bývají však v odporu vůči analýze vlastních motivací,
 - exhibicionistické, extravertované a povrchní,
 - naivní, nezralí a infantilní, mají sklon k emocionální nezralosti a labilitě,
 - manipulativní v interpersonálních vztazích, jsou otevření, ačkoli se k druhým vztahují na povrchní a nezralé úrovni,
 - nadměrně se kontrolují,
 - nejsou inhibováni,
 - současně mohou projevovat přechodné depresivní rysy a úzkost,
 - popírají jakýkoli problém.
- T < 50:
 - sociálně izolovaní,

- konformní a relativně neriskující,
- pravděpodobně omezené zájmy.
- 32 položek v kresbě stromu:

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u konverzní hysterie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

- a. maskování nejistoty, rozpaků, snaha zaujmout jako oduševnělá osobnost
- b. snaha vyhnout se testové situaci

3) Odbytá, jednoduchá kresba

- a. projev špatné spolupráce, obrana, nezáměr, nedbalost
- c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)

17) Kresba s velkým množstvím oprav, překreslování, mazání, roztřesená kresba

- a. projev nejistoty, úzkostí, nerozhodnosti

4) Schématická kresba

- a. nic neříkající maska, snaha o únik z testové situace, vyhýbání se potížím při kreslení (nedostatek kreslířských dovedností nebo pohodlnost)
- b. povrchní osobnost

18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba

- a. úzkosti (až neuróza), psychická labilita

5) Stylizace

- a. sebestylizace až přetvářka

19) Subjektivní hodnocení stromu

- b. vratký, nestabilní, křehký, snadno zlomitelný, tenký, slabý
- h. nemocný, patologický, morbidní
- j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný
- k. vstřícný, přátelský
- q. otevřený, expandující
- s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod vlastní vahou

6) Infantilní kresba

- b. nevyzrállost, infantilismus

7) Zdánlivě bohatá kresba, zaplnění plochy povrchním mechanickým způsobem

- b. důraz na povrchní dojem

Umístění a velikost kresby

9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba

- a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese

23) Zdůraznění pravé strany

- b. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost

12) Ozvláštěné kresby, originalita za každou cenu, ukrytí se za naučené dovednosti, za vnější nápad

- a. výtvarná ctižádost, snaha prezentovat se jako mimořádná osobnost, získat uznání

25) Umístění kresby do levého horního rohu

- a. obrana před testovou situací

27) Umístění kresby do levého dolního rohu

- a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev

13) Velká rozmanitost výrazových prostředků

- c. vnitřní zmatky, nevyrovnanost, problémy s nalezením vlastní identity

28) Umístění kresby do pravého dolního rohu

- a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev

14) Zdůrazněné části

- b. stylizace

29) Kresba na papíře rozloženém na šířku

16) Recese, humorné doplňky, slovní komentáře

- a. snaha odlišit se, manýra, problémy s
přizpůsobivostí, se začleněním,
opozice, negativismus
- 30) Velká kresba
a. sebevědomí, snaha zdůraznit se
- 31) Kresba zaplňující celý prostor
a. nutková snaha vše obsáhnout,
přehnaná expanzivita, kompenzace
pocitů nedostačivosti, nevyrovnanost
vývoje
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
a. zvýšené, neadekvátní aspirace,
nevyzrálость, přehnaná expanzivita,
horší respektování reality, nerespektuje
pravidla, kompulze, kompenzace
b. odvrácení se s averzí ke světu,
projev patologie
- 33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry,
neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
- 34) Nápadně malá kresba
a. psychické potíže (deprese, schizoidní
porucha osobnosti)
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 36) Způsob vedení čáry
b. důraz na formu
i. stylizace
- 37) Tlak
b. slabý tlak
iii. neurotické a psychotické
stavy
- 38) Tah
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo
hluboká vnitřní únava a
ochablosti, úzkostnosti,
psychické poruchy, nemoci,
organické změny (senilita)
e. kolísavé vedení, vágní linky,
přerušované
i. nejistota, úzkostnost
f. dlouhé nepřerušované tahy
i. kontrolované chování
k. opačné, odstředné nebo doprava
směřující tahy
i. extraverte
l. uvolněné vlnovité čáry
- i. přizpůsobivost, sociální
dovednosti
m. křečovitě, ostré čáry
i. úzkostnost, tenze
- 40) Zdůraznění obrysu
a. extraverte
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou)
nebo stínování
c. infantilnost
d. stylizace
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
a. potřeba pevnějšího zakotvení,
nestabilita, nevyrovnaný vztah nebo
zvýšená závislost na rodičích
e. duševní porucha
- 45) Obnažené, volně na zemi ležící kořeny
a. vratkost, nestabilita, snaha odpoutat
se od rodiny, minulosti, uvolnit se
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech,
vede dvojí život (napůl „utopený“
v nevědomí), těžkopádnost,
primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 49) Základna
b. kompenzace nejistého postavení,
zvýšená potřeba opory a zázemí
- 50) Strom vyrůstá z dolního okraje listu
a. infantilismus, regrese, nevyzrálость,
naivita, jednoduchost (až mentální
defekt)
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost,
odvrácení se, opatrnost, slabá vůle,
horší přizpůsobivost, nestabilita,
nejistota, pocit ztráty půdy pod
nohama, nedůvěra, vzdor
- 53) Strom visící nad základnou
a. ukvapenost, vykořeněnost, afekty
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství,
odtahování se, strach

- b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
- 56) Strom v dolíku
a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Pata kmene
- 58) Zeslabená, roztřesená nebo nedotažená kontura kmene u paty
a. malá stabilita, nejisté postavení
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
a. nevyzrálость, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
- 63) Kmen u paty zúžený
a. vratkost, nejisté postavení, přeceňování vlastních schopností, překonávání sebe sama, kompenzace neuspokojivého vývoje v raném dětství
- Kmen
- 68) Mohutný kmen (samé dřevo)
a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrálость, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence
- 69) Podepřený kmen kůlem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 73) Příčný, paralelní kmen
a. jasnost, školáckost, vzornost, věcnost, malá přizpůsobivost,
- schematické myšlení, malá spontánnost, škrobenost
- 74) Zkroucený kmen
a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita
c. nevyzrálость, regrese, snížený intelekt
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo
i. extraverte
- 79) Povrch kmene (kůra)
f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebezprosažením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přizemnost
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
b. projev kompenzace, snaha překonat sebe sama, snaha obsáhnout co nejvíce, povrchnost

82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větvi

- a. mohutný a široký kmen a větve
 - i. síla ega, prosazování se, pudovost, primitivní, nekultivované, silácké vystupování
- b. zaškrčení nebo naopak rozšíření větvi, kmene
 - i. měštnání, potlačení emocí a prožívání, vnitřní konflikty
- c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
- d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
- e. kmen otevřený shora
 - i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
- j. uzavřený kmen, zablokovaný přechod mezi kmenem a větvemi
 - i. myšlení a citění nejsou plně integrované, nevyrovnanost, bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
 - ii. nevyzrállost, regrese, mentální defekt

83) Degenerovaná forma kmene a větvi

- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- b. stylizace, rozpaky

Koruna

84) Koruna

- b. prostupná kontura
 - i. otevřenost
- c. tvar koruny s převahou pravé strany
 - i. extraverte

85) Letní strom (s listy)

- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost

86) Zimní (holý) strom

- a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty

87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna

- a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata

89) Malá potlačená koruna

- a. potíže se sebezprosažením, pocity méněcennosti, nevyzrállost

90) Přehnaně veliká koruna

- a. nutkavá snaha vše obsáhnout (třeba i jen ve fantazii), nevyzrállost, velikášství, kompenzace komplexů

91) Uzavřená koruna

- a. uvnitř prázdná bílá koruna
 - i. obrana
- d. arkádovitá koruna
 - i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
 - iii. obrana a nejistota z testové situace, schování se za schematický znak
- e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
- f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
- h. symetrická koruna
 - ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
- n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
- o. koruna rozdělená do obláčků
 - iii. vnitřní rozpory, nevyrovnanost, až disociace osobnosti
- p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek

- sebekázně, vytrvalosti,
povrchnost, lehkomyšlnost,
menší smysl pro realitu,
zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry
i. dynamičnost, rozmach,
velkorysost, nekonvenčnost,
neklid až impulzivita, labilita,
neukázněnost, zmatky
v názorech i citech,
chaotičnost, slabá vůle,
regrese
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná
(začerněná) koruna
i. radost z prožitku,
vnímavost, empatie, snivost,
nervozita, labilita, deprese,
pocity ztráty vlastního já
- t. uzavřená koruna vyplněná různými
křivkami, tvary, ornamenty (bez
logického úmyslu)
i. únik do manýry, projev
nejistoty a rozpaků
iii. nedostatečné nadání, sklon
k mechanickému a
schematickému myšlení,
labilní osobnost až psychické
poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny
ii. potíže se začleněním se a
přizpůsobení vnějšímu světu,
duševní porucha, mentální
defekt
- 92) Otevřená koruna
c. větve rozbíhající se od středu
i. podnikavost, iniciativnost,
extraverze, všestrannost,
horlivost, zájem o vnější svět,
prosazování se, agresivita,
možná kompenzace,
agitovanost
- d. paprskovité větve (extrémní varianta
předešlého)
i. nevyzrállost, regrese,
domýšlivé vystupování,
drzost, neklid,
nesoustředěnost, neovládá se,
pohodlnost, střídání cílů,
agresivita
- f. poklesávající větve směřující dolů
(někdy až strom typu smuteční vrby)
i. pesimismus, rezignace,
neschopnost odporovat, malý
energetický potenciál, slabá
vůle, nedostatek síly
- k sebeprosazení, rozklady,
deprese
- Větve
- 93) Větve
c. chybějící větve
i. neschopnost navazovat
interpersonální vztahy, ztráta
životní radosti, závažné
psychické potíže až psychické
poruchy
- f. slabé, tenké větve
ii. nevyspělost, retardace
- g. silné, tlusté větve
i. silná afektivita, robustnost,
pudovost, primitivismus, chce
se prosadit, imponovat
- h. otevřené konce větvi (rourovité
větve)
i. ovlivnitelnost dojmy,
povrchnost, nerozhodnost,
horší sebevláda, nejasné
cíle, nevyspělost, malá ochota
se omezovat, liknavost,
lákavost neznámého
- i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
i. impulzivita, pudovost,
afektivita, průbojnost, hrubost,
domýšlivost, primitivnost,
podléhání dojmům, potřeba
silných zážitků
ii. výbušnost, neochota až
neschopnost omezovat a
regulovat chování
- m. větve napojovány téměř v pravých
úhlech
iii. psychická ztuhlost a
nepřizpůsobivost, nepružnost,
rigidita, vnitřní úzkost,
nutkavá potřeba nastolit
„pravý“ řád s vyloučením
nahodilostí
- n. oblé, uvolněné křivky
i. nenucenost, pružnost,
vstřícnost, lehce navazuje
kontakty, diplomatický,
přizpůsobuje se okolnostem,
nestaví se na odpor
- o. zohýbané větve (uhýbání
z přirozeného směru)
ii. sebekontrola, neschopnost,
kontrola a potlačování
vlastních pocitů, nutí se do
přizpůsobování až
sebezapírání

- iii. vnitřní tenze, křečovitost, problémy s přizpůsobivostí
- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
- r. větve jsou špatně nebo nejsou vůbec vzájemně propojeny
 - i. nedůslednost, povrchnost, ukvapenost, polovičatost, horší chápání souvislostí až organické postižení
- v. větve vyrůstající nízko na kmeni
 - i. psychická nevyzrállost, infantilismus, nevyzpytatelnost, nemístné chování
- w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. měštnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
- x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, neochota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
- z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže

Detaily na kresbě

- 96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)
 - a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
- 98) Zdůrazněné ovoce, listí apod. v nepovedené nebo chudé kresbě
 - a. snaha zamaskovat, ukázat se v lepším světle
- 99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na jednom stromě
 - a. hravost, nepřirozenost, afektovanost, zhoršené vnímání reality
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce

- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha

101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky

- a. snaha o originalitu, recese, provokace
- b. patologický význam

104) Listy

- a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
- b. utápí se v podružnostech, ulpívavé myšlení, rozpaky, únik z testové situace nebo před vlastními problémy
- c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí

105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně

- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy

106) Ovoce umístěné volně v koruně (bez logického napojení)

- a. snaha maskovat se za schematickou kresbu, působit lepším dojmem, povrchnost, pohodlnost, horší chápání souvislostí

108) Květy

- a. sebeobdiv, povrchnost, zdobnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídatosti

110) Různé doplňky

- a. sebeironie, smysl pro humor, hravost, dětinskost
- b. recese, provokace vůči zadavateli
- d. nevyzrállost

111) Symbolické významy

- a. žebřík
 - iii. stylizace
- b. pták
 - ii. stylizace
- c. houby
 - ii. stylizace
- d. hnízdo
 - ii. stylizace

- e. vejce
ii. stylizace
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
a. skon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování
- b. nejistota, nerozhodnost, úzkostnost, psychická nevyrovnanost
- 115) Antropomorfizace
a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace
b. hravost, nevyzrállost
c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese
c. recese, nepozornost, stavění se do pozice
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost

Celkem 153 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 134.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u konverzní hysterie

- Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby
- 13) Velká rozmanitost výrazových prostředků
b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
m. poddajný, přizpůsobivý
o. pružný, ohebný
r. uzavírající se, stažený do sebe
- 21) Zdůraznění směru dolů
a. odvrácení se, averze ke světu, zaměření na minulost, pudovost, primitivita
- 22) Zdůraznění levé strany
a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost
- 25) Umístění kresby do levého horního rohu
b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu
- 27) Umístění kresby do levého dolního rohu
a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
b. slabý tlak
i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
- 38) Tah
b. pomalý tah
i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
i. introverze
l. uvolněné vlnovité čáry
i. přizpůsobivost, sociální dovednosti

- 40) Zdůraznění obrysu
b. introverze

- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
b. postupně uvolnění kontury (zvlněná linka až arkádovitá koruna)
i. schopnost přizpůsobení se

Základna

- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach

Kmen

- 70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 74) Zkroucený kmen
a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
- 78) Kontury kmene
b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
i. introverze
g. oboustranně zvlněná kontura
i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu

- 79) Povrch kmene (kůra)
a. úplně hladká kůra
i. dobrá přizpůsobivost
e. oblé, uvolněné tvary
i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem

- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
e. kmen otevřený shora
i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost

Koruna

- 84) Koruna
a. uzavřená kontura
i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšmu světu, snivost
d. tvar koruny s převahou levé strany
i. introverze
- 88) Zdravá, plná koruna
a. psychická vyrovnanost, schopnost přizpůsobení
- 91) Uzavřená koruna
b. kruhová, uzavřená koruna
i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
d. arkádovitá koruna
i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
f. zdůrazněná pravá polovina koruny
i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
g. zdůrazněná levá polovina koruny

- i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
 - i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
 - j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- 92) Otevřená koruna
- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
 - b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 - i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- Větve
- 93) Větve
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevypěstlost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
- 94) Směřování větví
- c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost

Celkem 45 položek kresby stromu pro T-skór < 50, rozlišujících je 45.

5.4 Psychopatická odchylka

- T > 50:
 - zlostné, impulzivní, náladoví,
 - emocionálně oploštělé,
 - nezralé,

- nepředvídatelné,
 - sociálně nekonformní, nekonvenční, rebelující, neberou ohledy na sociální pravidla a konvence obecně a na autority zvláště,
 - perfekcionistické a narcistické sebepojetí (a užívají těchto osobních standardů jako racionalizaci pro ignorování sociálních konvencí),
 - exhibicionistické, společenské, energické a sociálně obratné, tím působí na ostatní dobrým prvním dojmem,
 - neodpovědní a nespolehliví.
- T < 50:
- konvenční, konformní a submisivní,
 - sociálně inhibované, rigidní
 - a mají úzké zájmy.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u psychopatické odchylky

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

3) Odbytá, jednoduchá kresba

c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)

5) Stylizace

a. sebestylizace až přetvářka

6) Infantilní kresba

b. nevyzrállost, infantilismus

13) Velká rozmanitost výrazových prostředků

c. vnitřní zmatky, nevyrovnanost, problémy s nalezením vlastní identity

14) Zdůrazněné části

a. nejdůležitější části kresby

15) Mechanické spojování a opakování prvků, stereotypie

a. špatná přizpůsobivost, zhoršené vnímání a orientace v realitě

18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba

a. úzkosti (až neuróza), psychická labilita

19) Subjektivní hodnocení stromu

a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný

b. vratký, nestabilní, křehký, snadno zlomitelný, tenký, slabý

e. nespoutaný

h. nemocný, patologický, morbidní

j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný

l. agresivní

n. odmítavý, v opozici

Umístění a velikost kresby

20) Zdůraznění směru vzhůru

a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie

23) Zdůraznění pravé strany

a. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost

24) Znázornění prostoru

a. nekonvenčnost, zvědavost, samostatné myšlení, odvaha, nedisciplinovanost, drzost

27) Umístění kresby do levého dolního rohu

- a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
- 28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev
- 29) Kresba na papíře rozloženém na šířku
a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus
- 30) Velká kresba
c. vypínavost, sebepřeceňování, nedůslednost, lehkomyšlnost
- 31) Kresba zaplňující celý prostor
a. nutkavá snaha vše obsáhnout, přehnaná expanzivita, kompenzace pocitů nedostatečnosti, nevyrovnanost vývoje
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrálá, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
- 33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 36) Způsob vedení čáry
b. důraz na formu
i. stylizace
- 37) Tlak
a. silný tlak
i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost
ii. těžkopádnost, křečovitost, zlostnost
- 38) Tah
a. dynamický tah
i. spontánnost, nebrzděnost, temperament
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti,
- psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
- g. krátké, nesouvislé tahy
i. impulzivita
- i. zdůrazněné vertikální tahy
i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
- k. opačné, odstředné nebo doprava směřující tahy
i. extraverze
- l. uvolněné vlnovité čáry
i. přizpůsobivost, sociální dovednosti
- n. rozmáchlá sebevědomě vedená čára přetahující přes okraje listu papíru
i. ledabylost, bezohlednost, přehnané zvýšené sebevědomí (kompenzace), problémy s regulací chování nebo s koordinací pohybů
- 40) Zdůraznění obrysu
a. extraverze
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
c. infantilnost
d. stylizace
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
e. duševní porucha
- 45) Obnažené, volně na zemi ležící kořeny
a. vratkost, nestabilita, snaha odpoutat se od rodiny, minulosti, uvolnit se
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- 48) Kořeny jednou čarou
a. primitivismus, nekultivovanost, chabé zakořenění
- Základna
- 50) Strom vyrůstá z dolního okraje listu
a. infantilismus, regrese, nevyzrálá, naivita, jednoduchost (až mentální defekt)
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo

- a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrátení se, opatnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 53) Strom visící nad základnou
a. ukvapenost, vykořeněnost, afekty
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
- Pata kmene
- 58) Zeslabená, roztřesená nebo nedotažená kontura kmene u paty
a. malá stabilita, nejisté postavení
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- 61) Rozšíření vpravo
a. problémy s přizpůsobivostí, nedůvěřivost, vzdor, problematický vztah k druhým, odpor k autoritě
- 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
- 63) Kmen u paty zúžený
a. vratkost, nejisté postavení, přeceňování vlastních schopností, překonávání sebe sama, kompenzace neuspokojivého vývoje v raném dětství
- Kmen
- 68) Mohutný kmen (samé dřevo)
a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrálost, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence
- 70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 71) Kmen skloněný vlevo
- a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 73) Přímý, paralelní kmen
a. jasnost, školáckost, vzornost, věcnost, malá přizpůsobivost, schematické myšlení, malá spontánnost, škrobenost
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita
b. nepružnost, rigidita, nepřizpůsobivost
c. nevyzrálost, regrese, snížený intelekt
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo
i. extraverte
d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost
f. zvlněná kontura vpravo
i. potíže s adaptací
- 79) Povrch kmene (kůra)
b. drsná, hluboce zbrázděná kůra
i. potíže s přizpůsobením
c. jemná, měkká struktura, stínování
i. schopnost bezkonfliktních kontaktů, citlivost, zranitelnost
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
e. oblé, uvolněné tvary
i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem
f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu

- g. tmavý, vyšrafovaný kmen
i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebeprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
a. mohutný a široký kmen a větve
i. síla ega, prosazování se, pudovost, primitivní, nekultivované, silácké vystupování
b. zaškrcení nebo naopak rozšíření větví, kmene
i. měštnání, potlačení emocí a prožívání, vnitřní konflikty
d. neukončené větve
i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
e. kmen otevřený shora
i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
f. kmen otevřený zdola
i. otevřenost vůči pudovým impulzům a nevědomí
h. otevřený kmen propojený s větvemi
i. přístup pudových impulzů do vědomí
j. uzavřený kmen, zablokovaný přechod mezi kmenem a větvemi
i. myšlení a cítění nejsou plně integrované, nevyrovnanost, bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
ii. nevyzrállost, regrese, mentální defekt
- Koruna
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
b. stylizace, rozpaky
- 84) Koruna
- c. tvar koruny s převahou pravé strany
i. extraverte
- 85) Letní strom (s listy)
a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
- 86) Zimní (holý) strom
a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 89) Malá potlačená koruna
a. potíže se sebeprosazením, pocity méněcennosti, nevyzrállost
- 90) Přehnaně veliká koruna
a. nutková snaha vše obsáhnout (třeba i jen ve fantazii), nevyzrállost, velikášství, kompenzace komplexů
- 91) Uzavřená koruna
b. kruhová, uzavřená koruna
i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
ii. projev špatné spolupráce, nedůvěra vůči zadavateli
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
d. arkádovitá koruna
i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
f. zdůrazněná pravá polovina koruny
i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
ii. bezohledné prosazování se, útěk před sebou samým, neklid, agitovanost
g. zdůrazněná levá polovina koruny
ii. narcismus, odvrácení se od reality
h. symetrická koruna
ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev

- obranu před nejistotou a úzkostí
- k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru
 - ii. snaha prosadit se, vyniknout, uspět i za cenu potlačení ostatních zájmů a potřeb, oploštění celé osobnosti
- m. koruna podobná „atomovému hříbu“
 - i. špatná sebevláda, explozivita, vztek
- n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
- o. koruna rozdělená do obláčků
 - iii. vnitřní rozpory, nevyrovnanost, až disociace osobnosti
- p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry
 - i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
 - ii. porucha chování
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - i. únik do manýry, projev nejistoty a rozpaků
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny

- ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt

92) Otevřená koruna

- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverte, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost
- d. paprskovitě větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrálost, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita

Větve

93) Větve

- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
- f. slabé, tenké větve
 - ii. nevyspělost, retardace
- g. silné, tlusté větve
 - i. silná afektivita, robustnost, pudovost, primitivismus, chce se prosadit, imponovat
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
- i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
 - i. impulzivita, pudovost, afektivita, průbojnost, hrubost, domýšlivost, primitivnost, podléhání dojmům, potřeba silných zážitků

- ii. výbušnost, neochota až neschopnost omezovat a regulovat chování
 - k. ostře zašpicatělé konce větví, trny, krátké ostré čárky v koruně
 - i. zvýšená kritičnost, agresivita
 - iii. agresivita proti ostatním
 - iv. porucha osobnosti (psychopatie, sadismus)
 - l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, činorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
 - m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - iii. psychická ztuhlost a nepřizpůsobivost, nepružnost, rigidita, vnitřní úzkost, nutková potřeba nastolit „pravý“ řád s vyloučením nahodilostí
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - iii. vnitřní tenze, křečovitost, problémy s přizpůsobivostí
 - q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
 - s. větve vystupující do třetího rozměru
 - i. originalita, nekonvenčnost, samostatné myšlení, svéhlavost, nedisciplinovanost, drzost až arogance
 - u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - v. větve vyrůstající nízko na kmeni
 - i. psychická nevyzrállost, infantilismus, nevyzpytatelnost, nemístné chování
 - w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. městnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - ii. konfliktnost, kverulance, opozičnost, krátkodobé výbuchy zlosti
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- Detaily na kresbě
- 99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na jednom stromě
 - a. hravost, nepřirozenost, afektovanost, zhoršené vnímání reality
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnilý ovoce
 - a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
 - a. snaha o originalitu, recese, provokace
 - b. patologický význam
- 102) Znázornění větru
 - a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
- 104) Listy
 - c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí

- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
 a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 108) Květy
 a. sebeobdiv, povrchnost, zdobnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídavosti
- 110) Různé doplňky
 b. recese, provokace vůči zadavateli
 d. nevyzrállost
- 111) Symbolické významy
 a. žebřík
 iii. stylizace
 b. pták
 ii. stylizace
 c. houby
 ii. stylizace
 d. hnízdo
 ii. stylizace
 e. vejce
 ii. stylizace
- 113) Kresba celé krajiny
 a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před
- 114) Kresba více stromů
 a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování
- 115) Antropomorfizace
 a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace
 b. hravost, nevyzrállost
 c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
 a. pohodlnost, preference nejjednodušších řešení, vyhýbání se obtížím, netvořivost, nepřizpůsobivost
 b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese
 c. recese, nepozornost, stavění se do opozice
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
 a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost

Celkem 151 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 135.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u psychopatické odchylky

- Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby
- 13) Velká rozmanitost výrazových prostředků
 b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
 i. obyčejný, přirozený
 m. poddajný, přizpůsobivý
 o. pružný, ohebný
 p. ztuhlý, zkostnatělý, rigidní
- Umístění a velikost kresby
- 21) Zdůraznění směru dolů
 b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
- 25) Umístění kresby do levého horního rohu
 b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu
- 33) Malá kresba
 a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
 b. slabý tlak
 i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
- 38) Tah

- b. pomalý tah
 - i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
 - l. uvolněné vlnovité čáry
 - i. přízpůsobivost, sociální dovednosti
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
- a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
 - i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
 - b. postupné uvolnění kontury (zvlněná linka až arkádovitá koruna)
 - i. schopnost přízpůsobení se
- Kořeny
- 44) Znárodněné kořeny
- c. těžkopádnost, konzervatismus, lpění na tradicích, zaměření na minulost
- 46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky
- a. hledání opory, schází prožitků rodinného zázemí, zaměřenost na podvědomí, důsledné prosazování „reality“, hledání jistoty v konzervativnosti, minulosti, tradici
- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
- a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přízpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 52) Zvýšený horizont
- a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
- a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- Pata kmene
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
- a. nevyzrálость, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přízpůsobivost
- 60) Rozšíření vlevo
- a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce
- Kmen
- 69) Podepřený kmen kůlem nebo podepřené větve
- a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 70) Kmen skloněný vpravo
- a. extravertze, ovlivnitelný, přízpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 73) Přímý, paralelní kmen
- a. jasnost, školáckost, vzornost, věcnost, malá přízpůsobivost, schematické myšlení, malá spontánnost, škrobenost
- 74) Zkroucený kmen
- a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větve
- c. nepovedený pokus o navázání kontaktu nebo prosazení se mezi druhými
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
- b. nepružnost, rigidita, nepřizpůsobivost
- 78) Kontury kmene
- g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přízpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
- a. úplně hladká kůra
 - i. dobrá přízpůsobivost
 - e. oblé, uvolněné tvary
 - i. sociální přízpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem

- f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
e. kmen otevřený shora
i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
- 84) Koruna
a. uzavřená kontura
i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšímu světu, snivost
- Koruna
- 86) Zimní (holý) strom
a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 88) Zdravá, plná koruna
a. psychická vyrovnanost, schopnost přizpůsobení
- 91) Uzavřená koruna
b. kruhová, uzavřená koruna
i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
d. arkádovitá koruna
i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
f. zdůrazněná pravá polovina koruny
i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
g. zdůrazněná levá polovina koruny
i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
- h. symetrická koruna
ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
i. ohýbající se koruna
i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
j. shora zploštělá, stlačená koruna
i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- 92) Otevřená koruna
a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- Větve
- 93) Větve
d. malé, slabé větvičky rostoucí na silném kmeni
i. problémy s uspokojováním vlastních potřeb, neumí se prosadit
f. slabé, tenké větve
i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebeprosazováním se
h. otevřené konce větví (rourovité větve)
i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, nejasné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého

- j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
 - l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, čínorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
 - m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - iii. psychická ztuhlost a nepřizpůsobivost, nepružnost, rigidita, vnitřní úzkost, nutková potřeba nastolit „pravý“ řád s vyloučením nahodilostí
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vsťřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. měštnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- 94) Směřování větví
- c. směrování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- Detaily na kresbě
- 104) Listy
- c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
- b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality

Celkem 59 položek kresby stromu pro T-skór < 50, rozlišujících je 58.

5.5 Maskulinita - femininita

Maskulinita

- T > 50:
 - zvědaví,
 - sociálně vnímaví, mírumilovní, tolerantní
 - psychicky složití, se sklonem k obavám

- pasivní,
- mají široké filozofické a estetické zájmy.
- T < 50:
 - bezstarostní, dobrodružní,
 - hrubí,
 - sklon k nedostatečné individualitě a originalitě,
 - mohou projevovat téměř kompulzivní maskulinitu a zdůrazňují své maskulinní zájmy.

Feminita

- T > 50:
 - dobrodružné
- T < 50:
 - pasivní, inhibované, submisivní, stydlivé, poskytující, jeví se bezmocné a zcela závislé na významných osobách, od nichž požadují péči,
 - sebelítostivé, sebeodmítající,
 - manipulativní,
 - puntičkářské,
 - silně se identifikují s tradiční femininní rolí.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u maskulinity

Umístění a velikost kresby

- 20) Zdůraznění směru vzhůru
 - a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
- 21) Zdůraznění směru dolů
 - b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
- 24) Znázornění prostoru
 - a. nekonvenčnost, zvědavost, samostatné myšlení, odvaha, nedisciplinovanost, drzost

37) Tlak

- b. slabý tlak
 - i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
 - ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace

38) Tah

- b. pomalý tah
 - i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
- i. zdůrazněné vertikální tahy
 - i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita

Tah, tlak, způsob vedení čáry

41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny

- a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
 - i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
- c. prostupná, nespojitá obrysová linka
 - i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost

43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování

- a. emocionalita, prožívání, snivost, citlivost

Základna

52) Zvýšený horizont

- a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění

55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku

- a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach

Kmen

78) Kontury kmene

- c. čárkované, přerušované kontury
 - i. dráždivost, citlivost, nervozita
- d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
 - i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost
- g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu

79) Povrch kmene (kůra)

- c. jemná, měkká struktura, stínování
 - i. schopnost bezkonfliktních kontaktů, citlivost, zranitelnost

82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví

- c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
- d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci

Koruna

85) Letní strom (s listy)

- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost

91) Uzavřená koruna

- d. arkádovitá koruna
 - ii. život ve fantazii, nedostatečné respektování reality nebo obavy z ní
- e. rozřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
- h. symetrická koruna
 - i. vyrovnanost, klid, vyzrálost
- l. koruna poklesávající podél kmene
 - i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
- o. koruna rozdělená do obláček
 - i. složité, neprůhledné prožívání
- p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já

92) Otevřená koruna

- f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese

Větve

93) Větve	vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
h. otevřené konce větví (rourovité větve)	
i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, nejasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého	Detaily na kresbě
j. zakončení větví jemnými větvičkami	102) Znázornění větru
i. přecitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat	a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)	104) Listy
i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až	a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
	109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
	d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
	117) Palma, strom s palmovou korunou
	b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality

Celkem 34 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 33.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u maskulinity

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	32) Kresba přesahující okraje papíru
13) Velká rozmanitost výrazových prostředků	a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrálость, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny	Tah, tlak, způsob vedení čáry
c. vnitřní zmatky, nevyrovnanost, problémy s nalezením vlastní identity	38) Tah
19) Subjektivní hodnocení stromu	i. zdůrazněné vertikální tahy
e. nespoutaný	i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
l. agresivní	Kořeny
Umístění a velikost kresby	44) Znázorněné kořeny
23) Zdůraznění pravé strany	d. primitivnost, lhostejnost, flegmaticnost
a. extraverze, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost	Kmen
30) Velká kresba	68) Mohutný kmen (samé dřevo)
c. vypínavost, sebepřeceňování, nedůslednost, lehkomyšlnost	a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrálость, pudovost,

- primitivita, pocity tlaku okolí,
agresivní tendence
- 78) Kontury kmene
d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
i. senzitivita, schopnost
empatie, neostrá hranice mezi
ty a já, vrtkavost
- 79) Povrch kmene (kůra)
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost,
kritičnost, cholericnost,
agresivita
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
iv. hledání sama sebe,
východiska z problémové
situace
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku
z okolí, potíže se sebeprosazením,
nevyvážené sebevědomí, přístupný
vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita
až agresivita, materialismus až
přízemnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování
kmene a větví
a. mohutný a široký kmen a větve
i. síla ega, prosazování se,
pudovost, primitivní,
nekultivované, silácké
vystupování
- Koruna
- 91) Uzavřená koruna
f. zdůrazněná pravá polovina koruny
i. extrovert (nebo alespoň
extrovertní fantazie), hledání
nových dojmů, snaha prosadit
se, exhibitivnost,
ovlivnitelnost, obtíže
s koncentrací
p. zkadeřená koruna
i. psychická pohyblivost,
uvolněnost, hravost, družnost,
neklid, citlivost, schopnost
nadšení, hovornost, nedostatek
sebekázně, vytrvalosti,
povrchnost, lehkomyšlnost,
menší smysl pro realitu,
zakrývání rozpaků
- 92) Otevřená koruna
- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně
obtažená koruna
i. uzavřenost, nesmělost,
nevyzpytatelný, dosud se
nenašel, horší sociální
přizpůsobivost
c. větve rozbíhající se od středu
i. podnikavost, iniciativnost,
extraverze, všestrannost,
horlivost, zájem o vnější svět,
prosazování se, agresivita,
možná kompenzace,
agitovanost
d. paprskovité větve (extrémní varianta
především)
i. nevyzrálость, regrese,
domýšlivé vystupování,
drzost, neklid,
nesoustředěnost, neovládá se,
pohodlnost, střídání cílů,
agresivita
f. poklesávající větve směřující dolů
(někdy až strom typu smuteční vrby)
i. pesimismus, rezignace,
neschopnost odporovat, malý
energetický potenciál, slabá
vůle, nedostatek síly k
sebeprosazení, rozklady,
deprese
- Větve
- 93) Větve
h. otevřené konce větví (rourovité
větve)
i. ovlivnitelnost dojmů,
povrchnost, nerozhodnost,
horší sebevláda, neujasněné
cíle, nevypěstlost, malá ochota
se omezovat, liknavost,
lákovost neznámého
i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
i. impulzivita, pudovost,
afektivita, průbojnost, hrubost,
domýšlivost, primitivnost,
podléhání dojmům, potřeba
silných zážitků
k. ostře zašpičatělé konce větví, trny,
krátké ostré čárky v koruně
i. zvýšená kritičnost,
agresivita
iii. agresivita proti ostatním
l. přímé, hranaté tvary větví
(pravidelné, paralelní)
i. stabilita, odolnost,
odhodlanost, ráznost,
čínorodost, menší pružnost,

	nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze	a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
95) Koordinace větví	a. harmonické uspořádání i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost	103) Letící ptáci a. radost z pohybu, dynamický prožitek, touha odpoutat se od země, lákání dále
Detaily na kresbě		104) Listy a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)		

Celkem 30 položek kresby stromu pro T-skór < 50, rozlišujících je 29.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u femininity

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby		ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
13) Velká rozmanitost výrazových prostředků b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny	Větve	
19) Subjektivní hodnocení stromu e. nespoutaný	93) Větve h. otevřené konce větví (rourovité větve) i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, nejasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého	
Umístění a velikost kresby		
23) Zdůraznění pravé strany a. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost	Detaily na kresbě	
Koruna		
91) Uzavřená koruna f. zdůrazněná pravá polovina koruny i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost,	103) Letící ptáci a. radost z pohybu, dynamický prožitek, touha odpoutat se od země, lákání dále 104) Listy a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost	

Celkem 7 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 7.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u femininity

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

- 19) Subjektivní hodnocení stromu
d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený
m. poddajný, přizpůsobivý
n. odmítavý, v opozici
s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod vlastní vahou

Umístění a velikost kresby

- 21) Zdůraznění směru dolů
b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
- 22) Zdůraznění levé strany
a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost
- 33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
b. věcnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost

Tah, tlak, způsob vedení čáry

- 37) Tlak
b. slabý tlak
i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace
- 38) Tah
b. pomalý tah
i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
h. zdůrazněné horizontální tahy
i. slabost, bázlivost, sebeochranitelské tendence
j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
i. introverze

- 40) Zdůraznění obrýsu
b. introverze

Kořeny

- 46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky
a. hledání opory, schází prožitek rodinného zázemí, zaměřenost na podvědomí, důsledné prosazování „reality“, hledání jistoty v konzervativnosti, minulosti, tradici

Základna

- 49) Základna
b. kompenzace nejistého postavení, zvýšená potřeba opory a zázemí
- 52) Zvýšený horizont
a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění

Pata kmene

- 57) Široká základna paty kmene
b. zesílený pocit nejistoty, potřeba bezpečí
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- 60) Rozšíření vlevo
a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce

Kmen

- 64) Pokřivený kmen nebo kmen s nejistě nakreslenými obrýsy
a. nejisté postavení, psychická slabost, nerozhodnost, problematický vývoj
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti

- 74) Zkroucený kmen

- a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
- iii. nejistota, nerozhodnost, slabost, rozpaky z nezvyklé situace
- 78) Kontury kmene
- b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
- i. introverze
- g. oboustranně zvlněná kontura
- i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
- d. neukončené větve
- i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- Koruna
- 84) Koruna
- d. tvar koruny s převahou levé strany
- i. introverze
- 91) Uzavřená koruna
- g. zdůrazněná levá polovina koruny
- i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
- j. shora zploštělá, stlačená koruna
- i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- l. koruna poklesávající podél kmene
- i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
- 92) Otevřená koruna
- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
- i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
- b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
- i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
- i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosažení, rozklady, deprese
- g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, utáté
- i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti
- Větve
- 93) Větve
- f. slabé, tenké větve
- i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebeprosažováním se
- n. oblé, uvolněné křivky
- i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
- o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
- ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování vlastních pocitů, nutí se do přizpůsobování až sebezapírání
- w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)

	i. měštnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty	a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
	y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)	102) Znázornění větru b. pocit bezmoci
	i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost	104) Listy c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
94) Směřování větví	b. poklesávající větve	109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve) a. pocit ztráty, odříkání se, vzdání se něčeho
	i. slabost, averze k okolnímu světu	111) Symbolické významy a. žebřík ii. opora
Detaily na kresbě		117) Palma, strom s palmovou korunou b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality
96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)		

Celkem 50 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 49.

5.6 Paranoia

- T > 50:
 - podezíravé, ostražité,
 - hostilní, hádavé, se sklonem obviňovat druhé,
 - emocionální, nadměrně senzitivní, interpersonálně senzitivní,
 - racionální, jasně myslící,
 - egocentrické pokrytectví.
- T < 50:
 - sociálně kompetentní, konvenční, důvěřivé,
 - vyrovnané,
 - s úzkými zájmy.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u paranoie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

5) Stylizace

- a. sebestylizace až přetvářka

11) Absurdní, nesmyslná, nepřirozená, nevysvětlitelná kresba

- a. duševní porucha (schizotypní nebo psychotické poruchy)

14) Zdůrazněné části

- b. stylizace

19) Subjektivní hodnocení stromu

- h. nemocný, patologický, morbidní
- q. otevřený, expandující

Umístění a velikost kresby

27) Umístění kresby do levého dolního rohu

- a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev

28) Umístění kresby do pravého dolního rohu

- a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev

29) Kresba na papíře rozloženém na šířku

- a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus

30) Velká kresba

- c. vypínavost, sebezpřeceňování, nedůslednost, lehkomyšlnost

32) Kresba přesahující okraje papíru

- b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie

34) Nápadně malá kresba

- a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)

Tah, tlak, způsob vedení čáry

36) Způsob vedení čáry

- a. zdůraznění pohybu
 - i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky
- b. důraz na formu
 - i. stylizace

37) Tlak

- a. silný tlak
 - ii. těžkopádnost, křečovitost, zlostnost
- b. slabý tlak
 - i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
 - ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace
 - iii. neurotické a psychotické stavy

38) Tah

- c. roztřesená, ochable vedená čára
 - i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)

41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny

- c. prostupná, nespojitá obrysová linka
 - i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost

42) „Technická“ kresba provedená ostrou, přesnou obrysovou linkou

- a. zdůraznění racionality

43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování

- a. emocionalita, prožívání, snivost, citlivost
- d. stylizace

Kořeny

44) Znázorněné kořeny

- e. duševní porucha

46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky

- a. hledání opory, schází prožitek rodinného zázemí, zaměřenost na podvědomí, důsledné prosazování „reality“, hledání jistoty v konzervativnosti, minulosti, tradici

47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny

- a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha

- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
 - a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
 - 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
 - b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
- Pata kmene
- 61) Rozšíření vpravo
 - a. problémy s přizpůsobivostí, nedůvěřivost, vzdor, problematický vztah k druhým, odpor k autoritě
- Kmen
- 71) Kmen skloněný vlevo
 - a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
 - 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
 - a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
 - 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
 - a. porucha osobnosti
 - 78) Kontury kmene
 - c. čárkované, přerušované kontury
 - i. dráždivost, citlivost, nervozita
 - d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
 - i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost
 - g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
 - 79) Povrch kmene (kůra)
 - c. jemná, měkká struktura, stínování
 - i. schopnost bezkonfliktních kontaktů, citlivost, zranitelnost
 - d. ostré tvary
- i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
 - f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
 - i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
 - a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
 - 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
 - c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
 - 83) Degenerovaná forma kmene a větví
 - a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
 - b. stylizace, rozpaky
- Koruna
- 85) Letní strom (s listy)
 - a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
 - 91) Uzavřená koruna
 - b. kruhová, uzavřená koruna
 - ii. projev špatné spolupráce, nedůvěra vůči zadavateli
 - d. arkádovitá koruna
 - i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
 - e. rozřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
 - g. zdůrazněná levá polovina koruny
 - i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
 - h. symetrická koruna

- ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
 - n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
 - p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
 - r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
 - t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - i. únik do manýry, projev nejistoty a rozpaků
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
 - u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
- Větve
- 93) Větve
- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
 - j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - i. přecitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat
 - k. ostře zašpičatělé konce větví, trny, krátké ostré čárky v koruně
 - i. zvýšená kritičnost, agresivita
 - t. překřizující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
 - u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - ii. konfliktnost, kverulance, opozičnost, krátkodobé výbuchy zlosti
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- Detaily na kresbě
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnilý ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- b. patologický význam
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
- 104) Listy
- c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost,

- povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
- 111) Symbolické významy
a. žebřík
 iii. stylizace
b. pták
 ii. stylizace
c. houby
 ii. stylizace
d. hnízdo
 ii. stylizace
e. vejce
 ii. stylizace
- 113) Kresba celé krajiny
a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 115) Antropomorfizace
a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace
c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
c. recese, nepozornost, stavění se do opozice

Celkem 75 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 66.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u paranoie

- Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby
i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
- 1) Vysoká, přiměřená úroveň provedení
a. vnitřně integrovaná osobnost, adekvátně percipuje vnější realitu, přiměřené reakce, schopná řešit neobvyklé úkoly
- 38) Tah
l. uvolněné vlnovité čáry
i. přizpůsobivost, sociální dovednosti
- 13) Velká rozmanitost výrazových prostředků
b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
b. postupné uvolnění kontury (zvlněná linka až arkádovitá koruna)
i. schopnost přizpůsobení se
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný
i. obyčejný, přirozený
k. vstřícný, přátelský
m. poddajný, přizpůsobivý
o. pružný, ohebný
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
b. jemnost, pečlivost, harmoničnost prožívání
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- Kořeny
- 37) Tlak
b. slabý tlak
- 44) Znázorněné kořeny
c. těžkopádnost, konzervatismus, lpění na tradicích, zaměření na minulost
- 46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky

a. hledání opory, schází prožitek
rodinného zázemí, zaměřenost na
podvědomí, důsledné prosazování
„reality“, hledání jistoty v
konzervativnosti, minulosti, tradici

Pata kmene

57) Široká základna paty kmene
a. odolnost, stabilita

Kmen

68) Mohutný kmen (samé dřevo)
a. zdůraznění stability, jistoty, až
těžkopádnost, nevyzrállost, pudovost,
primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní
tendence

70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný,
přízpůsobivý, zájem o druhé, ochotný
pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost,
překotnost

78) Kontury kmene
d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
i. senzitivita, schopnost
empatie, neostrá hranice mezi
ty a já, vrtkavost
g. oboustranně zvlněná kontura
i. schopnost vcítění,
přízpůsobivost, nestrojenost,
nerozhodnost, menší vůle k
odporu

79) Povrch kmene (kůra)
a. úplně hladká kůra
i. dobrá přízpůsobivost
c. jemná, měkká struktura, stínování
i. schopnost bezkonfliktních
kontaktů, citlivost, zranitelnost
e. oblé, uvolněné tvary
i. sociální přízpůsobivost,
nenucenost, působí milým
dojmem

82) Napojování, prostupnost a zakončování
kmene a větví
i. kresby s adekvátně regulovaným
tokem energie
i. dobře strukturovaná
osobnost, přiměřeně reaguje
na podněty, dobře reguluje své
jednání a chování

Koruna

84) Koruna
e. přehlednost a řád v uspořádání
koruny a ve struktuře větví
i. dobrá koordinovanost
psychické činnosti

88) Zdravá, plná koruna
a. psychická vyrovnanost, schopnost
přízpůsobení

91) Uzavřená koruna
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová
linie koruny
i. uzavřený, ale schopný
přízpůsobení, pružný, živý,
společenský uhlazený
d. arkádovitá koruna
i. smysl pro formu, umí se
chovat, přízpůsobit,
nedůvěřivý, dbá na vnější
dojem
h. symetrická koruna
i. vyrovnanost, klid, vyzrállost
o. koruna rozdělená do obláček
ii. skrývá své úmysly, nechce
působit agresivně,
ohleduplnost
p. zkadeřená koruna
i. psychická pohyblivost,
uvolněnost, hravost, družnost,
neklid, citlivost, schopnost
nadšení, hovornost, nedostatky
sebekázně, vytrvalosti,
povrchnost, lehkomyšlnost,
menší smysl pro realitu,
zakrývání rozpaků
r. vyšrafovaná nebo stínovaná
(začerněná) koruna
i. radost z prožitku,
vnímavost, empatie, snivost,
nervozita, labilita, deprese,
pocity ztráty vlastního já

92) Otevřená koruna
b. větve jakoby se uzavírající kolem
středu
i. uzavřenost, introverze,
soustředěnost, vyrovnanost,
rozhodnost, houževnatost,
samostatnost, nepodléhá
ovlivnění

Větve

93) Větve
a. přiměřeně formované a rozmístěné
větve

- i. normální přizpůsobení se, životní uspokojení, psychická vyrovnanost
- j. zakončení větví jemnými větvičkami
- i. přecitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat
- l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, čínorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
- n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
- 94) Směřování větví
 - c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- 95) Koordinace větví
 - a. harmonické uspořádání
 - i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost

Celkem 37 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 37.

5.7 Psychastenie

- T > 50:
 - o anxiózní, tenzní, často trpí obsedantními myšlenkami a ruminací, depresivní příznaky,
 - o nerozhodné,
 - o neschopné koncentrace,
 - o a pochybují o sobě.

Muži jsou obecně popisováni jako:

- o sentimentální,
- o odpovědní, svědomití,
- o formální,
- o anemocionální
- o a idealističtí.

Vysoce skórující ženy jsou popisovány jako osoby

- o emocionální,
- o nespokojené samy se sebou a mívají sklon k obavám.

- T < 50:

- relaxované, neúzkostné a bez sklonu k obavám,
- odpovědné,
- dobrácké,
- schopné, efektivní, orientované na úspěch, vytrvalé,
- sebejisté a emocionálně stabilní.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u psychastenie (muži)

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

3) Odbytá, jednoduchá kresba
c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)

8) Přiměřeně bohatá, pečlivě a pozorně vypracovaná kresba

- a. známka dobré spolupráce, snaha dobře splnit úkol, pečlivost

9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba

- a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese

17) Kresba s velkým množstvím oprav, překreslování, mazání, roztřesená kresba

- a. projev nejistoty, úzkostí, nerozhodnosti

18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba

- a. úzkostí (až neuroza), psychická labilita

19) Subjektivní hodnocení stromu

- h. nemocný, patologický, morbidní
- j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný

Umístění a velikost kresby

27) Umístění kresby do levého dolního rohu

- a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev

28) Umístění kresby do pravého dolního rohu

- a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev

32) Kresba přesahující okraje papíru

- a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrálost, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
- b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie

33) Malá kresba

- a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
- b. věcnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost

34) Nápadně malá kresba

- a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)

35) Menší, nejistě provedená kresba s přehnaně vysokou, nahoře zahrocenou a případně i různě deformovanou korunou

- a. nepřiměřené aspirace, překompenzované pocity méněcennosti

Tah, tlak, způsob vedení čáry

36) Způsob vedení čáry

- a. zdůraznění pohybu
 - i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky

37) Tlak

- b. slabý tlak
 - i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
 - ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace
 - iii. neurotické a psychotické stavy

- 38) Tah
 b. pomalý tah
 i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
 c. roztřesená, ochable vedená čára
 i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
 e. kolísavé vedení, vágní linky, přerušované
 i. nejistota, úzkostnost
 m. křečovitě, ostré čáry
 i. úzkostnost, tenze
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
 c. prostupná, nespojitá obrysová linka
 i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
 a. emocionalita, prožívání, snivost, citlivost
 f. nejistota, nerozhodnost, zakrývání rozpaků
- Kořeny
- 44) Znárodněné kořeny
 c. těžkopádnost, konzervatismus, lpění na tradicích, zaměření na minulost
 e. duševní porucha
- 46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky
 a. hledání opory, schází prožitků rodinného zázemí, zaměřenost na podvědomí, důsledné prosazování „reality“, hledání jistoty v konzervativnosti, minulosti, tradici
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
 a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
 a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přízřůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 54) Splývání s linií kmene
 a. primitivismus, snížená objektivita, snížené sebevědomí
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
 a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- 56) Strom v dolíku
 a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Pata kmene
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
 a. nevyzrállost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přízřůsobivost
- 60) Rozšíření vlevo
 a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce
- Kmen
- 64) Pokřivený kmen nebo kmen s nejjistě nakreslenými obrysy
 a. nejjisté postavení, psychická slabost, nerozhodnost, problematický vývoj
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené větve
 a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větve
 a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
 b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větve
 a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
 c. čárkované, přerušované kontury
 i. dráždivost, citlivost, nervozita

- d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
 - i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost
 - g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
- c. jemná, měkká struktura, stínování
 - i. schopnost bezkonfliktních kontaktů, citlivost, zranitelnost
 - d. ostré tvary
 - i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
 - g. tmavý, vyšrafovaný kmen
 - i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
 - iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
- 80) Velký kmen s malou korunou
- a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebeprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
- a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
- c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- Koruna
- 85) Letní strom (s listy)
- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
- 86) Zimní (holý) strom
- a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačena koruna
- a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
- 91) Uzavřená koruna
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - d. arkádovitá koruna
 - i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
 - e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
 - f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
 - h. symetrická koruna
 - ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
 - i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
 - j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
 - k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru

- i. zvýšený důraz na intelekt
nebo idealismus, vysoké až
nereálné aspirace
 - l. koruna poklesávající podél kmene
 - i. utápění se ve špatných
náladách, slabá vůle,
ochablost, nerozhodnost,
rezignace, malý energetický
potenciál, únava
 - p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost,
uvolněnost, hravost, družnost,
neklid, citlivost, schopnost
nadšení, hovornost, nedostatek
sebekázně, vytrvalosti,
povrchnost, lehkomyšlnost,
menší smysl pro realitu,
zakrývání rozpaků
 - r. vyšrafovaná nebo stínovaná
(začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku,
vnímavost, empatie, snivost,
nervozita, labilita, deprese,
pocity ztráty vlastního já
 - iii. nejistota, nerozhodnost,
slabost, rozpaky z nezvyklé
situace
 - t. uzavřená koruna vyplněná různými
křivkami, tvary, ornamenty (bez
logického úmyslu)
 - iii. nedostatečné nadání, sklon
k mechanickému a
schematickému myšlení,
labilní osobnost až psychické
poruchy
 - u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a
přizpůsobení vnějšímu světu,
duševní porucha, mentální
defekt
- 92) Otevřená koruna
- d. paprskovité větve (extrémní varianta
předešlého)
 - i. nevyzrállost, regrese,
domýšlivé vystupování,
drzost, neklid,
nesoustředěnost, neovládá se,
pohodlnost, střídání cílů,
agresivita
 - f. poklesávající větve směřující dolů
(někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace,
neschopnost odporovat, malý
energetický potenciál, slabá
vůle, nedostatek síly k
- sebeprosazení, rozklady,
deprese
- Větve
- 93) Větve
- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat
interpersonální vztahy, ztráta
životní radosti, závažné
psychické potíže až psychické
poruchy
 - f. slabé, tenké větve
 - i. slabost, nerozhodnost,
problémy se
sebeprosazováním se
 - h. otevřené konce větvi (rourovité
větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy,
povrchnost, nerozhodnost,
horší sebevláda, neujasněné
cíle, nevyspělost, malá ochota
se omezovat, liknavost,
lákavost neznámého
 - j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - i. přecitlivělost jemnost,
schopnost empatie,
připravenost reagovat
 - l. přímé, hranaté tvary větví
(pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost,
odhodlanost, ráznost,
čínorodost, menší pružnost,
nepřirozenost, umíněnost,
nepřízřusivost, kverulance,
pečlivost až obsese a
kompulze
 - m. větve napojovány téměř v pravých
úhlech
 - iii. psychická ztuhlost a
nepřízřusivost, nepružnost,
rigidita, vnitřní úzkost,
nutkavá potřeba nastolit
„pravý“ řád s vyloučením
nahodilostí
 - o. zohýbané větve (uhýbání z
přirozeného směru)
 - iii. vnitřní tenze, křečovitost,
problémy s přizpůsobivostí
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé
křivky
 - i. snížená kontrola,
nerozhodnost, problémy se
soustředěním,
bezmyšlenkovitost, snění,
snadná ovlivnitelnost, snížená
intelektová výkonnost

- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
 - t. překřížující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, neochota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
 - z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže
- 94) Směřování větví
- a. větve směřující vzhůru
 - i. přesah vlastní osobnosti, idealismus, fantazie, aspirace
- 95) Koordinace větví
- a. harmonické uspořádání
 - i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost
 - c. nesmyslná koordinace
 - i. vnitřní zmatek, nekoordinovanost, rozpačitost, roztržitost, nedostatek smyslu pro realitu
- Detaily na kresbě
- 96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)
- a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- b. patologický význam
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
- 104) Listy
- b. utápí se v podružnostech, ulpívavé myšlení, rozpaky, únik z testové situace nebo před vlastními problémy
 - c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
- b. nedostatek stálosti a vytrvalosti, snížená schopnost koncentrace, těkavost, zapomnětlivost
 - d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
- a. sklon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohmluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
- b. nejistota, nerozhodnost, úzkostnost, psychická nevyrovnanost
- 115) Antropomorfizace
- c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese

c. recese, nepozornost, stavění se do opozice

Celkem 101 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 96.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u psychastenie (ženy)

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba
a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese

17) Kresba s velkým množstvím oprav, překreslování, mazání, roztřesená kresba
a. projev nejistoty, úzkostí, nerozhodnosti

18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba
a. úzkostí (až neurozá), psychická labilita

19) Subjektivní hodnocení stromu
h. nemocný, patologický, morbidní
j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný

Umístění a velikost kresby

27) Umístění kresby do levého dolního rohu
a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev

28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev

32) Kresba přesahující okraje papíru
a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrállost, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie

33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
b. věčnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost

34) Nápadně malá kresba
a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)

Tah, tlak, způsob vedení čáry

36) Způsob vedení čáry
a. zdůraznění pohybu
i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky

37) Tlak
b. slabý tlak
i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace
iii. neurotické a psychotické stavy

38) Tah
b. pomalý tah
i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
e. kolísavé vedení, vágní linky, přerušované
i. nejistota, úzkostnost
m. křečovitě, ostré čáry
i. úzkostnost, tenze

41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
c. prostupná, nespojitá obrysová linka

- i. otevřenost a citlivost na
vnější podněty, zranitelnost
- 43) Šrafovaní, začernění (vybarvení tužkou)
nebo stínování
a. emocionalita, prožívání, snivost,
citlivost
f. nejistota, nerozhodnost, zakrývání
rozpaků
- Kořeny
- 44) Znárodněné kořeny
e. duševní porucha
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech,
vede dvojí život (napůl „utopený“ v
nevědomí), těžkopádnost,
primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 54) Splývání s linií kmene
a. primitivismus, snížená objektivita,
snížené sebevědomí
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství,
odtahování se, strach
- 56) Strom v dolíku
a. pocity méněcennosti, sklon k
depresím, pocit „propadající se půdy
pod nohama“
- Pata kmene
- 60) Rozšíření vlevo
a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti,
nerad začíná něco nového, těžko se
rozhoduje, závislost na matce
- Kmen
- 64) Pokřivený kmen nebo kmen s nejistě
nakreslenými obrysy
a. nejisté postavení, psychická slabost,
nerozhodnost, problematický vývoj
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené
větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden,
nesamostatnost, nejistota, snížené
sebevědomí, pocit tělesné slabosti,
pocit přetíženosti
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo
oschlá větve
a. psychické trauma, nemoc, úraz,
zklamání, prohry
b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost
sama se sebou, pocity viny, vnitřní
napětí
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větve
a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
c. čárkované, přerušované kontury
i. dráždivost, citlivost,
nervozita
d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
i. senzitivita, schopnost
empatie, neostrá hranice mezi
ty a já, vrtkavost
g. oboustranně zvlněná kontura
i. schopnost vcítění,
přizpůsobivost, nestrojenost,
nerozhodnost, menší vůle k
odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
c. jemná, měkká struktura, stínování
i. schopnost bezkonfliktních
kontaktů, citlivost, zranitelnost
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost,
kritičnost, cholericnost,
agresivita
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
i. nejistota, nerozhodnost,
snivost, labilita, rozpaky
iii. úzkost, deprese, dysforie,
aktuální problémy
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z
okolí, potíže se sebezprosažením,
nevyvážené sebevědomí, přístupný
vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita
až agresivita, materialismus až
přízemnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování
kmene a větví
c. otevřené, „rourovité“ větve nebo
kmen
i. vnímavost, citlivost, snadná
ovlivnitelnost, povrchnost
j. uzavřený kmen, zablokovaný
přechod mezi kmenem a větvemi
i. myšlení a cítění nejsou plně
integrovány, nevyrovnanost,

- bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větvi
a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny
- Koruna
- 85) Letní strom (s listy)
a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
- 86) Zimní (holý) strom
a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna
a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
- 89) Malá potlačená koruna
a. potíže se sebeprosazením, pocity méněcennosti, nevyzrálost
- 91) Uzavřená koruna
e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
f. zdůrazněná pravá polovina koruny
i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
h. symetrická koruna
ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
i. ohýbající se koruna
i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
l. koruna poklesávající podél kmene
- i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
- p. zkadeřená koruna
i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
iii. nejistota, nerozhodnost, slabost, rozpaky z nezvyklé situace
t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
u. nesmyslné tvary koruny
ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
- 92) Otevřená koruna
d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
i. nevyzrálost, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese
- Větve

93) Větve

- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
- f. slabé, tenké větve
 - i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebestrosazováním se
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyšpělost, malá ochota se omezovat, líknavost, lákavost neznámého
- j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - i. přecitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat
- l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, činnost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
- m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - iii. psychická ztuhlost a nepřizpůsobivost, nepružnost, rigidita, vnitřní úzkost, nutková potřeba nastolit „pravý“ řád s vyloučením nahodilostí
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
- o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - iii. vnitřní tenze, křečovitost, problémy s přizpůsobivostí
- p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění,

snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost

- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
- t. překřížující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
- x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, nechota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
- z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže

95) Koordinace větví

- c. nesmyslná koordinace
 - i. vnitřní zmatek, nekoordinovanost, rozpačitost, roztržitost, nedostatek smyslu pro realitu

Detaily na kresbě

96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)

- a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence

100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce

- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha

101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky

- b. patologický význam

102) Znázornění větru

- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí

104) Listy

- b. utápí se v podružnostech, ulpívavé myšlení, rozpaky, únik z testové situace nebo před vlastními problémy
 - c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
- b. nedostatek stálosti a vytrvalosti, snížená schopnost koncentrace, těkavost, zapomnětlivost
 - d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
- a. skon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
- b. nejistota, nerozhodnost, úzkostnost, psychická nevyrovnanost
- 115) Antropomorfizace
- c. psychická porucha
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese
 - c. recese, nepozornost, stavění se do opozice

Celkem 91 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 86.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u psychastenie

- Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby
- i. obyčejný, přirozený
 - k. vstřícný, přátelský
- 1) Vysoká, přiměřená úroveň provedení
- a. vnitřně integrovaná osobnost, adekvátně percipuje vnější realitu, přiměřené reakce, schopná řešit neobvyklé úkoly
- 3) Odbytá, jednoduchá kresba
- b. projev velkorysosti (při dobré úrovni kresby)
- 8) Přiměřeně bohatá, pečlivě a pozorně vypracovaná kresba
- a. známka dobré spolupráce, snaha dobře splnit úkol, pečlivost
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
- a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný
 - c. dere se směrem vzhůru, sebevědomý
- Umístění a velikost kresby
- 20) Zdůraznění směru vzhůru
- a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
- 23) Zdůraznění pravé strany
- a. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost
- 30) Velká kresba
- a. sebevědomí, snaha zdůraznit se
 - b. smysl pro nadšení, velkomyslnost, podnikavost, expanzivita

- 32) Kresba přesahující okraje papíru
 a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrálост, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
- 33) Malá kresba
 b. věčnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
 a. silný tlak
 i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost
- 38) Tah
 d. pevné, neváhající tahy
 i. rozhodnost, jistota
- 43) Šrafovaní, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
 b. jemnost, pečlivost, harmoničnost prožívání
- Pata kmene
- 57) Široká základna paty kmene
 a. odolnost, stabilita
- Kmen
- 68) Mohutný kmen (samé dřevo)
 a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrálост, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
 a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
 b. projev kompenzace, snaha překonat sebe sama, snaha obsáhnout co nejvíce, povrchnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
 i. kresby s adekvátně regulovaným tokem energie
- i. dobře strukturovaná osobnost, přiměřeně reaguje na podněty, dobře reguluje své jednání a chování
- Koruna
- 84) Koruna
 e. přehlednost a řád v uspořádání koruny a ve struktuře větví
 i. dobrá koordinovanost psychické činnosti
- 88) Zdravá, plná koruna
 a. psychická vyrovnanost, schopnost přizpůsobení
- 91) Uzavřená koruna
 h. symetrická koruna
 i. vyrovnanost, klid, vyzrálост
 k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru
 i. zvýšený důraz na intelekt nebo idealismus, vysoké až nereálné aspirace
 p. zkadeřená koruna
 i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatky sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
 q. zmatené propletené čáry
 i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
- 92) Otevřená koruna
 b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
 c. větve rozbíhající se od středu
 i. podnikavost, iniciativnost, extraverze, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost

e. větve směřující přímo vzhůru	kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
i. nadšení, horlivost, aspirace, silně zdůrazněná přání, žádostivost, sklon, fantazie, možný i únik před realitou do světa fantazijního uspokojování	
Větve	
93) Větve	94) Směřování větví
a. přiměřeně formované a rozmístěné větve	a. větve směřující vzhůru
i. normální přizpůsobení se, životní uspokojení, psychická vyrovnanost	i. přesah vlastní osobnosti, idealismus, fantazie, aspirace
l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)	95) Koordinace větví
i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, čínorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze	a. harmonické uspořádání
n. oblé, uvolněné křivky	i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost
i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje	Detaily na kresbě
	109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
	d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
	114) Kresba více stromů
	a. uvolněnost, hravost, nevyzrálost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování

Celkem 37 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 36.

5.8 Schizofrenie

- T > 50:
 - s potížemi v myšlení a komunikaci, mohou se jevit jako zmatené, dezorientované, mohou mít špatný úsudek, psychomotorickou retardaci,
 - mají sklon preferovat denní snění a fantazii před interpersonálními vztahy,
 - cítí se izolovaní, odcizení, inferiorní,
 - chladné, apatické,
 - nespokojení sami se sebou,
 - dráždivé,
 - nezralé,
 - depresivní rysy,
 - široké zájmy, teoretické a abstraktní filosofické otázky,

- kreativní, individualistické a imaginativní.
- T < 50:
 - ochotné, submisivní a nadměrně akceptující autoritu,
 - praktické zájmy a malý zájem o teoretické či filozofické problémy.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u schizofrenie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
2) Neohrabaná kresba s výraznými disproporcemi, zjevné potíže s napojováním částí a koordinací pohybů, nelogické pojetí b. mentální defekt	21) Zdůraznění směru dolů a. odvrácení se, averze ke světu, zaměření na minulost, pudovost, primitivita
3) Odbytá, jednoduchá kresba a. projev špatné spolupráce, obrana, nezáměr, nedbalost c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)	22) Zdůraznění levé strany a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost
6) Infantilní kresba a. mentální defekt, retardace b. nevyzrállost, infantilismus	25) Umístění kresby do levého horního rohu b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu
11) Absurdní, nesmyslná, nepřirozená, nevysvětlitelná kresba a. duševní porucha (schizotypní nebo psychotické poruchy)	26) Umístění kresby do pravého horního rohu a. přehnaná aktivita, překompenzované pocity méněcennosti, až nutkavá potřeba prosadit se
15) Mechanické spojování a opakování prvků, stereotypie a. špatná přízpůsobivost, zhoršené vnímání a orientace v realitě	27) Umístění kresby do levého dolního rohu a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
19) Subjektivní hodnocení stromu d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený f. kreativní h. nemocný, patologický, morbidní j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný r. uzavírající se, stažený do sebe u. osamělý v. zmatený, nekoordinovaný	28) Umístění kresby do pravého dolního rohu a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev
Umístění a velikost kresby	31) Kresba zaplňující celý prostor a. nutkavá snaha vše obsáhnout, přehnaná expanzivita, kompenzace pocitů nedostatečnosti, nevyrovnanost vývoje
20) Zdůraznění směru vzhůru	32) Kresba přesahující okraje papíru a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrállost, přehnaná expanzivita,

- horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
- 33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
b. věcnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost
- 34) Nápadně malá kresba
a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)
- 35) Menší, nejistě provedená kresba s přehnaně vysokou, nahoře zahrocenou a případně i různě deformovanou korunou
a. nepřiměřené aspirace, překompenzované pocity méněcennosti
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
b. slabý tlak
iii. neurotické a psychotické stavy
- 38) Tah
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
i. introverze
n. rozmáchlá sebevědomě vedená čára přetahující přes okraje listu papíru
i. ledabylost, bezohlednost, přehnaně zvýšené sebevědomí (kompenzace), problémy s regulací chování nebo s koordinací pohybů
- 40) Zdůraznění obrysu
b. introverze
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
- 43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
a. emocionalita, prožívání, snivost, citlivost
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
d. primitivnost, lhostejnost, flegmaticnost
e. duševní porucha
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojitý život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 50) Strom vyrůstá z dolního okraje listu
a. infantilismus, regrese, nevyzrálost, naivita, jednoduchost (až mentální defekt)
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 52) Zvýšený horizont
a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění
- 54) Splývání s linií kmene
a. primitivismus, snížená objektivita, snížené sebevědomí
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- 56) Strom v dolíku
a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Pata kmene
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- 60) Rozšíření vlevo

- a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce
- 61) Rozšíření vpravo
a. problémy s přizpůsobivostí, nedůvěřivost, vzdor, problematický vztah k druhým, odpor k autoritě
- 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
- Kmen
- 66) Kmen nakreslený jen jednou čarou
a. regrese, mentální defekt
- 68) Mohutný kmen (samé dřevo)
a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrállost, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větve
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
c. nevyzrállost, regrese, snížený intelekt
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větve
a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
i. introverze
- c. čárkované, přerušované kontury
i. dráždivost, citlivost, nervozita
- 79) Povrch kmene (kůra)
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
iv. hledání sama sebe, východiska z problémové situace
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebeprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
d. neukončené větve
i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
j. uzavřený kmen, zablokovaný přechod mezi kmenem a větvemi
i. myšlení a cítění nejsou plně integrované, nevyrovnanost, bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
ii. nevyzrállost, regrese, mentální defekt
k. uzavřený kmen i větve, celek sestavený z částí
i. schematické, inkohrentní myšlení, schází propojení a

- vnitřní jednota, horší chápání
vztahů a souvislostí
- 83) Degenerovaná forma kmene a větví
a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
- Koruna
- 84) Koruna
a. uzavřená kontura
i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšmu světu, snivost
d. tvar koruny s převahou levé strany
i. introverze
- 86) Zimní (holý) strom
a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
- 87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna
a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
- 89) Malá potlačená koruna
a. potíže se sebezprosažením, pocity méněcennosti, nevyzrálost
- 90) Přehnaně veliká koruna
a. nutkavá snaha vše obsáhnout (třeba i jen ve fantazii), nevyzrálost, velikášství, kompenzace komplexů
- 91) Uzavřená koruna
b. kruhová, uzavřená koruna
i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
d. arkádovitá koruna
ii. život ve fantazii, nedostatečné respektování reality nebo obavy z ní
e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
- g. zdůrazněná levá polovina koruny
i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
ii. narcismus, odvrácení se od reality
- j. shora zploštělá, stlačená koruna
i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru
iii. překompenzování pocitů méněcennosti, velikášství, únik do fantazijního uspokojování
- l. koruna poklesávající podél kmene
i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
- p. zkadeřená koruna
i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry
i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
- s. větve, ovoce apod. volně v koruně (nenapojené)
i. pohodlnost, nekoordinovanost, nic nedělá důsledně, improvizování, horší chápání souvislostí

- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - ii. špatné chápání souvislostí, horší smysl pro realitu, oslabená vůle
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobením vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
- v. nejdříve vznik koruny a dodatečně kmen
 - i. nedostatek tvořivosti, menší konstruktivnost, neochota se výrazněji projevat a angažovat, schematické myšlení

92) Otevřená koruna

- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
- b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 - i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrálость, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
- e. větve směřující přímo vzhůru
 - i. nadšení, horlivost, aspirace, silně zdůrazněná přání, žádostivost, sklon, fantazie, možný i únik před realitou do světa fantazijního uspokojování
- f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý

energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese

- g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, utřáté
 - i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti
- h. zmatená, nepřehledná spleť větví
 - i. vnitřní zmatky, hůře se orientuje sám v sobě i v realitě, problémy s koordinací psychické činnosti, rozpačitost

Větve

93) Větve

- b. chudá struktura větví
 - i. potíže s prosazováním se ve vnějším světě, nedostatek radosti z interpersonálních vztahů, vnímání světa jako málo uspokojivého
- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
- e. zmatená spleť větví
 - i. zmatky v názorech, špatná koordinace psychické činnosti
- f. slabé, tenké větve
 - ii. nevyspělost, retardace
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, línost, línost, línost, línost
- j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
- m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - ii. regrese, mentální defekt
- o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování

- vlastních pocitů, nutí se do
přizpůsobování až
sebezapírání
- p. přehnaně kroucené větve, dlouhé
křivky
- i. snížená kontrola,
nerozhodnost, problémy se
soustředěním,
bezmyšlenkovitost, snění,
snadná ovlivnitelnost, snížená
intelektová výkonnost
- q. přerušované, čárkované větve
(nespojité, nervózní čáry)
- i. impulzivita, labilita, zvýšená
vzrušivost, těkavost až
neurotické potíže
- r. větve jsou špatně nebo
nejdou vůbec vzájemně propojeny
- i. nedůslednost, povrchnost,
ukvapenost, polovičitost,
horší chápání souvislosti až
organické postižení
- s. větve vystupující do třetího rozměru
- i. originalita, nekonvenčnost,
samostatné myšlení,
svéhlavost,
nedisciplinovanost, drzost až
arogance
- v. větve vyrůstající nížko na kmeni
- i. psychická nevyzrálost,
infantilismus,
nevyzpytatelnost, nemístné
chování
- w. rozšíření, otoky, zaškrcení
(vyskytuje se i na kmeni)
- i. měštnání emocí a prožívání,
ostýchavost, potlačení,
křečovitost, zábrany,
hromadění afektů, vnitřní
konflikty
- y. uzavřené konce větví (ořezané,
useknuté větve)
- i. snížená schopnost být
aktivní, prosadit se, schází
radost z prožitků, oslabená
vůle, pocit ztráty a neúspěchu,
nikdo mu nerozumí, pocity
méněcennosti, problémy se
sociálním začleněním, až
vzdorovitost, negativismus,
konfliktovost
- z. postupně na sebe napojované
uzavřené větve
- i. projev nevyzrálé snahy o
vnesení řádu a pořádku,
schematické myšlení, hůře
- chápe vztahy a souvislosti,
inkohorentní myšlení
- ii. snížený intelekt, organické
postižení, neurotické potíže
- 94) Směřování větví
- a. větve směřující vzhůru
- i. přesah vlastní osobnosti,
idealismus, fantazie, aspirace
- 95) Koordinace větví
- a. harmonické uspořádání
- i. psychická rovnováha,
jasnost, menší citlivost,
lhostejnost, nepřístupnost
- b. disharmonické uspořádání
- i. vzrušitelnost, neklid,
ukvapenost
- c. nesmyslná koordinace
- i. vnitřní zmatek,
nekoordinovanost, rozpačitost,
roztržitost, nedostatek smyslu
pro realitu
- Detaily na kresbě
- 97) Příliš veliké nebo jinak nápadné listy, ovoce
- a. zakrývání nedostatků, kompenzace
pocitů méněcennosti
- 99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na
jednom stromě
- a. hravost, nepřirozenost, afektovanost,
zhoršené vnímání reality
- 100) Vadnoucí, zasychající listy, hnilé ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní
problémy, sklon k depresím, až
psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní
doplňky
- a. snaha o originalitu, recese,
provokace
- b. patologický význam
- 104) Listy
- c. pedantství, nepružnost, problémy s
přizpůsobením, snížený smysl pro
realitu, únik do manýry, obrana před
úzkostmi
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce
v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se,
získat ocenění, nezralost, pohodlnost,
povrchní zdobnost, materiální

orientace, požitkářství, mentální poruchy	menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
106) Ovoce umístěné volně v koruně (bez logického napojení) a. snaha maskovat se za schematickou kresbu, působit lepším dojmem, povrchnost, pohodlnost, horší chápání souvislostí	114) Kresba více stromů a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování
107) Vyšrafované, vyčerněné ovoce (listy) b. regrese, mentální defekt	115) Antropomorfizace a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace b. hravost, nevyzrállost c. psychická porucha
110) Různé doplňky d. nevyzrállost	117) Palma, strom s palmovou korunou a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost
112) Naznačení krajiny (malá krajina) a. sklon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola	
113) Kresba celé krajiny a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost,	

Celkem 138 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 128.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u schizofrenie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
8) Přiměřeně bohatá, pečlivě a pozorně vypracovaná kresba a. známka dobré spolupráce, snaha dobře splnit úkol, pečlivost	38) Tah l. uvolněné vlnovité čáry i. přizpůsobivost, sociální dovednosti
9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese	41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny b. postupné uvolnění kontury (zvlněná linka až arkádovitá koruna) i. schopnost přizpůsobení se
19) Subjektivní hodnocení stromu d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený k. vstřícný, přátelský m. poddajný, přizpůsobivý	Pata kmene 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
Tah, tlak, způsob vedení čáry	Kmen
37) Tlak b. slabý tlak	

- 69) Podepřený kmen kůlem nebo podepřené větve
- a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 70) Kmen skloněný vpravo
- a. extravert, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 78) Kontury kmene
- g. oboustranně zvlněná kontura
 - i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
- a. úplně hladká kůra
 - i. dobrá přizpůsobivost
 - e. oblé, uvolněné tvary
 - i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem
- Koruna
- 88) Zdravá, plná koruna
- a. psychická vyrovnanost, schopnost přizpůsobení
- 91) Uzavřená koruna
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
- d. arkádovitá koruna
 - i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
- j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- 92) Otevřená koruna
- g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, uťaté
 - i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti
- Větve
- 93) Větve
- n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
- 94) Směřování větví
- c. směrování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu

Celkem 21 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 21.

5.9 Hypomanie

- T > 50:
 - extravertované, přátelské, otevřené, sociabilní, povrchní v sociálních vztazích,
 - labilita nálad,

- hyperaktivní, energické, entuziastické, impulzivní, problémy s ovládním svého chování,
 - soutěživé,
 - žvanivé, povídavé, myšlenkový trysk,
 - narcistické, velikašský blud,
 - amorální,
 - hostilní a iritabilní.
- T < 50:
- spolehlivé, svědomité,
 - zralé,
 - velmi málo se účastní sociálních aktivit
 - apatické, s malou energií, lhostejné
 - depresivní.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u hypomanie

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	a. úzkosti (až neuróza), psychická labilita
3) Odbytá, jednoduchá kresba c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)	19) Subjektivní hodnocení stromu c. dere se směrem vzhůru, sebevědomý e. nespoutaný h. nemocný, patologický, morbidní k. vstřícný, přátelský q. otevřený, expandující
4) Schématická kresba b. povrchní osobnost	Umístění a velikost kresby
7) Zdánlivě bohatá kresba, zaplnění plochy povrchním mechanickým způsobem b. důraz na povrchní dojem	20) Zdůraznění směru vzhůru a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
12) Ozvláštněné kresby, originalita za každou cenu, ukrytí se za naučené dovednosti, za vnější nápad a. výtvarná ctižádost, snaha prezentovat se jako mimořádná osobnost, získat uznání	23) Zdůraznění pravé strany a. extraverze, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost
13) Velká rozmanitost výrazových prostředků c. vnitřní zmatky, nevyrovnanost, problémy s nalezením vlastní identity	26) Umístění kresby do pravého horního rohu a. přehnaná aktivita, překompenzované pocity méněcennosti, až nutkavá potřeba prosadit se
18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba	

- 27) Umístění kresby do levého dolního rohu
a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
- 28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev
- 30) Velká kresba
b. smysl pro nadšení, velkomyslnost, podnikavost, expanzivita
c. vypínavost, sebepřečehování, nedůslednost, lehkomyšlnost
- 31) Kresba zaplňující celý prostor
a. nutková snaha vše obsáhnout, přehnaná expanzivita, kompenzace pocitů nedostačivosti, nevyrovnanost vývoje
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrállost, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
- 33) Malá kresba
a. nedostatek sebedůvěry, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
- 35) Menší, nejistě provedená kresba s přehnaně vysokou, nahoře zahrocenou a případně i různě deformovanou korunou
a. nepřiměřené aspirace, překompenzované pocity méněcennosti
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
a. silný tlak
i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost
ii. těžkopádnost, křečovitost, zlostnost
- 38) Tah
a. dynamický tah
i. spontánnost, nebrzděnost, temperament
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)
- g. krátké, nesouvislé tahy
i. impulzivita
i. zdůrazněné vertikální tahy
i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
k. opačné, odstředné nebo doprava směřující tahy
i. extraverte
l. uvolněné vlnovité čáry
i. přizpůsobivost, sociální dovednosti
n. rozmáchlá sebevědomě vedená čára přetahující přes okraje listu papíru
i. ledabylost, bezohlednost, přehnané zvýšené sebevědomí (kompenzace), problémy s regulací chování nebo s koordinací pohybů
- 40) Zdůraznění obrysu
a. extraverte
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
c. prostupná, nespojitá obrysová linka
i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
a. potřeba pevnějšího zakotvení, nestabilita, nevyrovnaný vztah nebo zvýšená závislost na rodičích
e. duševní porucha
- 45) Obnažené, volně na zemi ležící kořeny
a. vratkost, nestabilita, snaha odpoutat se od rodiny, minulosti, uvolnit se
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor

- 53) Strom visící nad základnou
a. ukvapenost, vykořeněnost, afekty
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
- Pata kmene
- 58) Zeslabená, roztřesená nebo nedotažená kontura kmene u paty
a. malá stabilita, nejisté postavení
- 62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti
- 63) Kmen u paty zúžený
a. vratkost, nejisté postavení, přeceňování vlastních schopností, překonávání sebe sama, kompenzace neuspokojivého vývoje v raném dětství
- Kmen
- 70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
- 76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)
a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo
i. extraverte
c. čárkované, přerušované kontury
i. dráždivost, citlivost, nervozita
d. měkce šrafovaná, nejasná kontura
- i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost
- g. oboustranně zvlněná kontura
i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu
- 79) Povrch kmene (kůra)
d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
e. oblé, uvolněné tvary
i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem
g. tmavý, vyšrafovaný kmen
i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
- 80) Velký kmen s malou korunou
a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebezprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přizemnost
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
b. projev kompenzace, snaha překonat sebe sama, snaha obsáhnout co nejvíce, povrchnost
- 82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví
a. mohutný a široký kmen a větve
i. síla ega, prosazování se, pudovost, primitivní, nekultivované, silácké vystupování
c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
d. neukončené větve
i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
e. kmen otevřený shora

- i. otevřenost, přístupnost
dojmům, ovlivnitelnost,
výbušnost
 - f. kmen otevřený zdola
 - i. otevřenost vůči pudovým
impulzům a nevědomí
 - h. otevřený kmen propojený s větvemi
 - i. přístup pudových impulzů
do vědomí
 - j. uzavřený kmen, zablokovaný
přechod mezi kmenem a větvemi
 - i. myšlení a citění nejsou plně
integrovány, nevyrovnanost,
bariéra mezi minulostí a tím,
co vzniklo později, odmítání
minulost nebo nesmíření s
dospělostí, nespokojenost
- 83) Degenerovaná forma kmene a větvi
 - a. narušený svalový tonus nebo silná
únava až ochablost (možné
psychopatologické příčiny
- Koruna
- 84) Koruna
 - b. prostupná kontura
 - i. otevřenost
 - c. tvar koruny s převahou pravé strany
 - i. extraverze
- 85) Letní strom (s listy)
 - a. emocionalita, plnost prožívání,
smyslovost, povrchnost, afektovanost
až exhibitivnost
- 90) Přehnaně veliká koruna
 - a. nutkavá snaha vše obsáhnout (třeba i
jen ve fantazii), nevyzrálость,
velikášství, kompenzace komplexů
- 91) Uzavřená koruna
 - c. jemně zvládnutá, uvolněná obrysová
linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný
přizpůsobení, pružný, živý,
společenský uhlazený
 - e. roztřesená, přerušovaná, najatá,
nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota,
senzitivita, iritabilita, zvýšená
zranitelnost, neurčitost,
úzkostnost
 - f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň
extrovertní fantazie), hledání
nových dojmů, snaha prosadit
se, exhibitivnost,
ovlivnitelnost, obtíže s
koncentrací
- ii. bezohledné prosazování se,
útek před sebou samým,
neklid, agitovanost
- g. zdůrazněná levá polovina koruny
 - ii. narcismus, odvrácení se od
reality
- h. symetrická koruna
 - ii. rigidita, malichernost,
pozérství, zahleděnost do
sebe, snaha přizpůsobovat
realitu podle sebe, projev
obranu před nejistotou a
úzkostí
- i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný,
nedostatek sebekontroly,
roztříženost, roztěkanost
- k. koruna deroucí se výrazně směrem
vzhůru
 - i. zvýšený důraz na intelekt
nebo idealismus, vysoké až
nereálné aspirace
 - ii. snaha prosadit se,
vyniknout, uspět i za cenu
potlačení ostatních zájmů a
potřeb, oploštění celé
osobnosti
 - iii. překompenzování pocitů
méněcennosti, velikášství,
únik do fantazijního
uspokojování
- m. koruna podobná „atomovému
hříbu“
 - i. špatná sebevláda,
explozivita, vztek
- n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce
být středem pozornosti,
samolibost až narcismus
- o. koruna rozdělená do obláčků
 - iii. vnitřní rozpory,
nevyrovnanost, až disociace
osobnosti
- p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost,
uvolněnost, hravost, družnost,
neklid, citlivost, schopnost
nadšení, hovornost, nedostatek
sebekázně, vytrvalosti,
povrchnost, lehkomyšlnost,
menší smysl pro realitu,
zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry

- i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt

92) Otevřená koruna

- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverte, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost
- d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrálost, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
- e. větve směřující přímo vzhůru
 - i. nadšení, horlivost, aspirace, silně zdůrazněná přání, žádostivost, sklon, fantazie, možný i únik před realitou do světa fantazijního uspokojování

Větve

93) Větve

- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
- g. silné, tlusté větve
 - i. silná afektivita, robustnost, pudovost, primitivismus, chce se prosadit, imponovat
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, nejasné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
- i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
 - i. impulzivita, pudovost, afektivita, průbojnost, hrubost, domýšlivost, primitivnost, podléhání dojmům, potřeba silných zážitků
 - ii. výbušnost, neochota až neschopnost omezovat a regulovat chování
- l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, čínorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
- n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
- p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže

- r. větve jsou špatně nebo nejsou vůbec vzájemně propojeny
 - i. nedůslednost, povrchnost, ukvapenost, polovičatost, horší chápání souvislostí až organické postižení
 - u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - v. větve vyrůstající nízko na kmeni
 - i. psychická nevyzrálость, infantilismus, nevyzpytatelnost, nemístné chování
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, neochota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
 - ii. konfliktnost, kverulance, opozičnost, krátkodobé výbuchy zlosti
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- 94) Směřování větví
- a. větve směřující vzhůru
 - i. přesah vlastní osobnosti, idealismus, fantazie, aspirace
 - c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
- 95) Koordinace větví
- b. disharmonické uspořádání
 - i. vzrušitelnost, neklid, ukvapenost
- Detaily na kresbě
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- b. patologický význam
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšímu okolí
- 103) Letící ptáci
- a. radost z pohybu, dynamický prožitek, touha odpoutat se od země, lákání dále
- 104) Listy
- a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 106) Ovoce umístěné volně v koruně (bez logického napojení)
- a. snaha maskovat se za schematickou kresbu, působit lepším dojmem, povrchnost, pohodlnost, horší chápání souvislostí
- 108) Květy
- a. sebeobdiv, povrchnost, zdobnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídatosti
- 109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)
- b. nedostatek stálosti a vytrvalosti, snížená schopnost koncentrace, těkavost, zapomnětlivost
 - d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
- a. sklon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací,

- utápění se v podružnostech až zavalení
pocity, ztráta orientace v realitě, až
ztráta sebe sama, deprese, psychické
poruchy
- 114) Kresba více stromů
a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost,
problémy se začleněním, potíže s
regulací chování
- 115) Antropomorfizace
c. psychická porucha
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
a. recese, negativismus, odpor k testové
situaci, snaha ukázat se jako originální
osobnost

Celkem 125 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 122.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u hypomanie

- Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí
kvality kresby
- 8) Přiměřeně bohatá, pečlivě a pozorně
vypracovaná kresba
a. známka dobré spolupráce, snaha
dobře splnit úkol, pečlivost
- 19) Subjektivní hodnocení stromu
a. má sílu vzdorovat a překonávat
zátěž, stabilní, silný
d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi,
zkroušený
h. nemocný, patologický, morbidní
r. uzavírající se, stažený do sebe
s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod
vlastní vahou
- Umístění a velikost kresby
- 21) Zdůraznění směru dolů
a. odvrácení se, averze ke světu,
zaměření na minulost, pudovost,
primitivita
b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
- 22) Zdůraznění levé strany
a. introverze, subjektivismus,
přemýšlivost až odstup od reality,
zaměření na minulost
- 25) Umístění kresby do levého horního rohu
b. projev nejistoty, staženosti,
konzumní až parazitický přístup k
životu
- 27) Umístění kresby do levého dolního rohu
- a. projev regrese, tendence vyhnout se,
patologický jev
- 28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
a. zvýšená závislost na pudech a
instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha
po prosazení, patologický jev
- 32) Kresba přesahující okraje papíru
b. odvrácení se s averzí ke světu,
projev patologie
- 34) Nápadně malá kresba
a. psychické potíže (deprese, schizoidní
porucha osobnosti)
- Tah, tlak, způsob vedení čáry
- 37) Tlak
b. slabý tlak
i. citlivost, jemnost, schopnost
přizpůsobení, plachost,
nejistota
ii. slabá vůle, přecitlivělost,
ochablost, deprivace
- 38) Tah
b. pomalý tah
i. nerozhodnost, pasivita,
neprůbojnost
c. roztřesená, ochable vedená čára
i. narušený svalový tonus nebo
hluboká vnitřní únava a
ochablosti, úzkostnosti,
psychické poruchy, nemoci,
organické změny (senilita)
h. zdůrazněné horizontální tahy

- i. slabost, bázlivost, sebeochranné tendence
 - j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
 - i. introverze
 - n. rozmáchlá sebevědomě vedená čára přetahující přes okraje listu papíru
 - i. ledabylost, bezohlednost, přehnané zvýšené sebevědomí (kompenzace), problémy s regulací chování nebo s koordinací pohybů
- 40) Zdůraznění obrysu
 - b. introverze
- 41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny
 - a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
 - i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
- 43) Šrafovaní, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování
 - b. jemnost, pečlivost, harmoničnost prožívání
- Kořeny
- 44) Znázorněné kořeny
 - d. primitivnost, lhostejnost, flegmaticnost
 - e. duševní porucha
- 47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny
 - a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha
- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
 - a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 52) Zvýšený horizont
 - a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
 - a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- 56) Strom v dolíku
 - a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“
- Pata kmene
- 57) Široká základna paty kmene
 - a. odolnost, stabilita
- 59) Výrazně rozšířená pata kmene
 - a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost
- Kmen
- 69) Podepřený kmen kulem nebo podepřená větev
 - a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
- 71) Kmen skloněný vlevo
 - a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
 - a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
- 77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev
 - a. porucha osobnosti
- 78) Kontury kmene
 - b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
 - i. introverze
- 79) Povrch kmene (kůra)
 - g. tmavý, vyšrafovaný kmen
 - iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
 - a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu

82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví

- d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci

83) Degenerovaná forma kmene a větví

- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)

Koruna

84) Koruna

- a. uzavřená kontura
 - i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšímu světu, snivost
- d. tvar koruny s převahou levé strany
 - i. introverze

86) Zimní (holý) strom

- a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty

91) Uzavřená koruna

- b. kruhová, uzavřená koruna
 - i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
- g. zdůrazněná levá polovina koruny
 - i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
- h. symetrická koruna
 - i. vyrovnanost, klid, vyzrálost
- j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. Žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
- l. koruna poklesávající podél kmene
 - i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava

r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna

- i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
- iii. nejistota, nerozhodnost, slabost, rozpaky z nezvyklé situace
- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
- u. nesmyslné tvary koruny
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobením vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
- v. nejdříve vznik koruny a dodatečně kmen

- i. nedostatek tvořivosti, menší konstruktivnost, neochota se výrazněji projevovat a angažovat, schematické myšlení

92) Otevřená koruna

- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
- b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 - i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese

Větve

93) Větve

- c. chybějící větve

- i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
 - f. slabé, tenké větve
 - i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebeprosazováním se
 - j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
 - l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, činorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
 - o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování vlastních pocitů, nutí se do přizpůsobování až sebezapírání
 - w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. městnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
- 94) Směřování větví
- b. poklesávající větve
- i. slabost, averze k okolnímu světu
- 95) Koordinace větví
- a. harmonické uspořádání
 - i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost
- Detaily na kresbě
- 96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)
- a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
- 100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce
- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- b. patologický význam
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 115) Antropomorfizace
- c. psychická porucha
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
- b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality

Celkem 75 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 73.

5.10 Sociální introverze

- T > 50:
 - sociálně introvertované, plaché, stažené, odtažené,
 - sociálně neobratné,
 - sebeodmítající.
- T < 50:
 - Extravertní, sociabilní, vstřícné a všestranné v interakci s druhými, participují v mnoha sociálních aktivitách, povrchní ve svých vztazích s druhými, přelétavé,
 - mohou být neschopny odložit uspokojení,
 - mohou málo ovládat své emoce,
 - a mají nedostatek jakékoli reálné intimity.

Položky kresby stromu odpovídající vysokému skóru u sociální introverze

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby	32) Kresba přesahující okraje papíru b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
19) Subjektivní hodnocení stromu r. uzavírající se, stažený do sebe	33) Malá kresba b. věčnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost
Umístění a velikost kresby	Tah, tlak, způsob vedení čáry
21) Zdůraznění směru dolů a. odvrácení se, averze ke světu, zaměření na minulost, pudovost, primitivita	37) Tlak b. slabý tlak i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota
22) Zdůraznění levé strany a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost	38) Tah j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva i. introverze
25) Umístění kresby do levého horního rohu b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu	40) Zdůraznění obrysu b. introverze
27) Umístění kresby do levého dolního rohu a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev	41) Způsob provedení obrysové linky – kontury kmene a zejména koruny

- a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
- Základna
- 51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo
a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
- 55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku
a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
- Kmen
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
- 78) Kontury kmene
b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo
i. introverze
- Koruna
- 84) Koruna
a. uzavřená kontura
i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšímu světu, snivost
d. tvar koruny s převahou levé strany
i. introverze
- 91) Uzavřená koruna
b. kruhová, uzavřená koruna
i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost
c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
g. zdůrazněná levá polovina koruny
i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce,
- opatrnost, introverze, sklon ke snění
v. nejdříve vznik koruny a dodatečně kmen
i. nedostatek tvořivosti, menší konstruktivnost, neochota se výrazněji projevovat a angažovat, schematické myšlení
- 92) Otevřená koruna
a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
- Větve
- 93) Větve
j. zakončení větví jemnými větvičkami
ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování vlastních pocitů, nutí se do přizpůsobování až sebezapírání
w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
i. městnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
- 95) Koordinace větví
a. harmonické uspořádání
i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost

Celkem 27 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 27.

Položky kresby stromu odpovídající nízkému skóru u sociální introverze, tedy odkazující k extraverci

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

3) Odbytá, jednoduchá kresba
c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)

4) Schématická kresba
b. povrchní osobnost

7) Zdánlivě bohatá kresba, zaplnění plochy povrchním mechanickým způsobem
b. důraz na povrchní dojem

19) Subjektivní hodnocení stromu
j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný
k. vstřícný, přátelský

Umístění a velikost kresby

23) Zdůraznění pravé strany
a. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost

Tah, tlak, způsob vedení čáry

36) Způsob vedení čáry
a. zdůraznění pohybu
i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky

38) Tah
a. dynamický tah
i. spontánnost, nebrzděnost, temperament
g. krátké, nesouvislé tahy
i. impulzivita
k. opačné, odstředné nebo doprava směřující tahy
i. extraverte
l. uvolněné vlnovité čáry
i. přizpůsobivost, sociální dovednosti

40) Zdůraznění obrysu
a. extraverte

41) Způsob provedení obrysových linky – kontury kmene a zejména koruny
c. prostupná, nespojitá obrysová linka
i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost

Základna

53) Strom visící nad základnou
a. ukvapenost, vykořeněnost, afekty

Pata kmene

62) Kuželovitý kmen, postupně zužující
a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti

Kmen

70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost

78) Kontury kmene

a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo
i. extraverte
g. oboustranně zvlněná kontura
i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu

79) Povrch kmene (kůra)

d. ostré tvary
i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
e. oblé, uvolněné tvary
i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem

80) Velký kmen s malou korunou

a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebezprosažením, nevyvážené sebevědomí, přístupný

- vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přízemnost
- 81) Kmen nižší než cca polovina koruny
- b. projev kompenzace, snaha překonat sebe sama, snaha obsáhnout co nejvíce, povrchnost
- 82) Napojování, propustnost a zakončování kmene a větví
- b. zaškrčení nebo naopak rozšíření větví, kmene
 - i. městnání, potlačení emocí a prožívání, vnitřní konflikty
 - c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
 - d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
 - e. kmen otevřený shora
 - i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
- Koruna
- 84) Koruna
- b. propustná kontura
 - i. otevřenost
 - c. tvar koruny s převahou pravé strany
 - i. extraverte
- 85) Letní strom (s listy)
- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
- 91) Uzavřená koruna
- c. jemně zvládnutá, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přízpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
 - i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
- m. koruna podobná „atomovému hříbu“
- i. špatná sebevláda, explozivita, vztek
- n. koncentrická, sebestředná koruna
- i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
- p. zkadeřená koruna
- i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
- q. zmatené propletené čáry
- i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
- 92) Otevřená koruna
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverte, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost
 - d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrálость, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
- Větve
- 93) Větve
- g. silné, tlusté větve
 - i. silná afektivita, robustnost, pudovost, primitivismus, chce se prosadit, imponovat
 - h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmů, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, nejasné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
 - i. rozšiřující se větve (případně i kmen)

- i. impulzivita, pudovost, afektivita, průbojnost, hrubost, domýšlivost, primitivnost, podléhání dojmům, potřeba silných zážitků
 - ii. výbušnost, neochota až neschopnost omezovat a regulovat chování
 - n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)
 - i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
 - r. větve jsou špatně nebo nejsou vůbec vzájemně propojeny
 - i. nedůslednost, povrchnost, ukvapenost, polovičatost, horší chápání souvislostí až organické postižení
 - t. překřížující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
 - u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. městnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, neochota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
- Detaily na kresbě
- 99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na jednom stromě
 - a. hravost, nepřirozenost, afektovanost, zhoršené vnímání reality
- 104) Listy
 - a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
 - a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
- 106) Ovoce umístěné volně v koruně (bez logického napojení)
 - a. snaha maskovat se za schematickou kresbu, působit lepším dojmem, povrchnost, pohodlnost, horší chápání souvislostí
- 108) Květy
 - a. sebeobdiv, povrchnost, zdobnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídatosti
- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
 - a. skon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
- 113) Kresba celé krajiny
 - a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomou regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
- 114) Kresba více stromů
 - a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování

Celkem 58 položek kresby stromu pro T-skór > 50, rozlišujících je 58.

6 Korelace

Korelace znamená vztah mezi dvěma jevy. Pokud spolu uvádíme dva jevy, neboli dvě proměnné, do vztahu, získáváme korelační koeficient. Ten udává sílu a směr vztahu, nabývá hodnot od +1,0 do -1,0. Čím blíže je hodnota koeficientu 1, tím je vztah silnější, čím blíže je hodnota k 0, tím je vztah slabší.

Pokud spolu dva jevy korelují, jsou ve vztahu, změnou jedné proměnné se změní proměnná druhá. Pozitivní korelace je změna proměnných stejným směrem, tedy při změně se obě proměnné zvyšují či zmenšují. Při záporné korelaci se při zvyšování jedné proměnné druhá snižuje a naopak.

Na vyhodnocení korelační analýzy jednotlivých proměnných jsem ve své práci použila Pearsonův korelační koeficient. Výsledky najdeme v tabulce v příloze (viz příloha 3 - Hodnoty korelačních koeficientů pro korelaci mezi skórováním v klinických škálách dotazníků MMPI-2 a odpovídajících škálách kresby stromu).

Při úvaze nad korelacemi jednotlivých proměnných se řídím dle následující interpretace hodnot korelačního koeficientu dle De Vause (2002):

0,01 – 0,09 triviální, žádná

0,10 – 0,29 nízká až střední (v příloze 3 vyznačeno zelenou barvou)

0,30 – 0,49 střední až podstatná (v příloze 3 vyznačeno žlutou barvou)

0,50 – 0,69 podstatná a velmi silná (v příloze 3 vyznačeno oranžovou barvou)

0,70 – 0,89 velmi silná

0,90 – 0,99 téměř perfektní.

V tabulkách (viz příloha 3) nacházíme korelační vztahy mezi jednotlivými klinickými škálami MMPI-2 a položkami kresby stromu, které svými osobnostními charakteristikami odpovídají klinické škále. Cílem mé práce je sledovat korelaci mezi testy, korelace mezi klinickými škálami a položkami kresby stromu a přispět tak k diskuzi nad užíváním kreseb jako projektivních testů.

Statisticky nejvýznamnější vztah nacházíme u klinické škály paranoia s T-skórem > 50 a položkami kresby stromu 6a (zde jsou zahrnuty všechny položky, které svými

osobnostními charakteristikami zahrnují stejné charakteristiky jako klinická škála paranoia MMPI-2). Podstatná až velmi silná korelace byla nalezena ještě u hodnot hypomanie s T-skórem < 50, paranoia s T-skórem < 50 a psychastenie u žen s T-skórem < 50 s příslušnými položkami stromu, u všech třech zmíněných kategorií je však velmi malý počet probandů, alespoň 8 probandů mají ženy s psychastenií s T-skórem, kde se i hladina významnosti blíží statisticky významné hladině.

U všech klinických škál s T-skórem < 50 je velmi nízký počet probandů, s hodnotami těchto korelací tedy nadále nebudu kalkulovat a vyjadřovat se k nim.

Střední až podstatná hodnota korelace, tedy další statisticky významné korelační vztahy byly nalezeny mezi hypochondrií s T-skórem > 50 s položkami kresby stromu 1a, hysterií s T-skórem > 50 s položkami kresby stromu 3a a psychastenií u mužů s T-skórem > 50 s položkami kresby stromu 7a. Pouze korelace u hysterie je významná na hladině významnosti 0,05.

Střední korelaci nacházíme u maskulinity s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 5a, schizofrenie s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 8a a hypomanie s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 9a. Žádná z těchto korelací není na hladině významnosti 0,05.

Nízká korelace je u deprese s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 2a.

Triviální či žádná korelace je u introverze s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 10a, psychopatie s T-skórem > 50 a položek kresby stromu 4a.

Předpokladem využití Pearsonova korelačního koeficientu je normalita rozložení proměnných. Tu jsem posuzovala úsudkově na základě grafů, přičemž všechny proměnné využití v analýzách při MMPI-2 T-skórech vyšších než 50 vykazovaly podobu a znaky blíží se normálnímu rozložení. I tak bylo pohledově z grafů rozložení zřejmé, že limitem výzkumu je nízký počet probandů. Kontrolovala jsem rovněž přítomnost outlierů v datech, kteří by mohli korelační koeficient zkreslovat. U žádné z proměnných jsem však na takový případ nenarazila, a tudíž ani žádného z probandů z analýzy nevyřadila.

Výsledky testů

Zde bych ráda shrnula závěry testů, které jsem probandům zadávala. Pod změněným jménem jsem vypsal „Skórující položky v kresbě“, tedy označení položek stromu (číslice většinou upřesněná písmenkem), jejichž kvalita se v kresbě objevila, také odkaz na obrázek v přílohách. Pod vypsanými položkami nalezneme 3 sloupce, první je název klinické škály z MMPI-2, v druhém sloupci je získaný T-skór v MMPI-2. U některých číslic, a to konkrétně u čísel 65 a větších, je hvězdička, přesně tak jak je zobrazeno na počítačovém výstupu MMPI-2. Hvězdička, jak už jsem výše zmínila, označuje T-skór mimo normu, nemusí však ještě znamenat patologii. Ve třetím sloupci nalezneme bodový počet daných klinických škál v kresbě po převodu ze skórujících položek, v závorce průměrný bodový počet dané klinické škály. Toto číslo uvádím pro lepší představu čtenáře o hodnotě daného čísla, protože kresba nemá žádné normy jako MMPI-2. Čísla ve druhém a třetím sloupci využijeme při korelaci.

Pod sloupci shrnuji kazuistiku, zamýšlím se nad korelacemi bez statisticky zpracovaných závěrů, pouze kvalitativně sdružuji ty, kde kresba stromu potvrzuje MMPI-2, a v kterých škálách si naopak neodpovídají.

Karel

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 1): 14, 19f, 19r, 19u, 23a, 25b, 33b, 38k, 39 (větve, kmen), 40a, 41b, 57, 78a, 79a, 82c, 82f, 84b, 85, 91o, 93b, 94a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	0	1 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	46	0 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	0	6 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	49	7 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	48	5 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	68x	8 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,3)

5a – maskulinita s T-skórem > 50	67x	4 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	79x	4 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	60	5 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	68x	7 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	74x	11 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	58	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

Karel má vysoký T-skór u psychopatické odchylky, maskulinity, paranoii, schizofrenie a hypomanie, u všech zmíněných klinických škál s výjimkou paranoii je i v kresbě větší počet bodů než pro nízký skór, takto kazuisticky, kvalitativně tedy tyto škály s kresbou korelují. T- skór > 50 má i psychastenie, stejně tak i v kresbě získala mírně vyšší počet bodů, jistou korelaci bychom mohli najít i u hypochondrie a deprese, které mají T-skór blízky 50, tedy středu normy a v kresbě se u hypochondrie téměř nic neukazuje a deprese získala podobný počet bodů pro T-skór v kategorii > 50 i < 50. Nekoreluje hysterie, introverze a jak jsem již zmínila, paranoia. Kresba stromu tedy ve větší části potvrzuje dotazník MMPI-2.

Jan

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 2): 6a, 6d, 15, 18, 19p, 19r, 22, 37a, 38m, 40a, 41a, 44b, 44d, 48, 73, 79a, 84a, 84c, 91fi, 93mii, 93miii, 93u, 93z, 95c

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	56	1 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,6)

2a – deprese s T-skórem > 50	57	9 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	7 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	46	6 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	56	9 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	51	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	65x	2 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	1 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	58	6 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	76x	10 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	81x	5 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	65x	5 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	2 (průměr 5,2)

Jan vysoce skóruje v paranoie, schizofrenii, hypomanii a sociální introverzi. Schizofrenie a introverze korelují s větším počtem bodů získaných v kresbě, paranoia a hypomanie naopak větší počet bodů v kresbě nezískaly. Dále nekoreluje psychastenie s body v kresbě stromu. Deprese a psychopatická odchylka koreluje s větším počtem bodů. Maskulinita a hysterie s T-skóry blízkým středu normy odpovídá stejným hodnotám počtu bodů v kresbě stromu v kategorii > 50 a < 50 nebo velmi nízkému počtu bodů. Nízký počet bodů znamená, že se v kresbě daná kvalita nejeví. Do této kategorie bychom mohli zařadit i hypochondrii, která ale již nemá T-skór tak blízký středu normy.

Jiří

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 3): 2, 6b, 6c, 14, 15, 19p, 19r, 19x, 37b, 38e, 41c, 50, 64, 68, 70, 78c, 79a, 80, 84b, 84c, 85, 91bi, 91e, 91s, 93c, 97, 98, 105, 106

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	67x	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	0 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	85x	11 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	55	15 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	60	12 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	51	5 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	72x	7 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	5 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	72x	10 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	10 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	76x	16 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	70x	12 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	63	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

Vysoce skórující klinické škály (hypochondrie, schizofrenie, hypomanie) korelují se značně vyšším počtem bodů v kresbě stromu, korelují i deprese a paranoia, ale vyšší počet bodů v kresbě není již tak výrazný. Z vysoce skórujících nekoreluje psychastenie, dále nekoreluje ani introverze, konverzní hysterie a maskulinita

s počty bodů v kresbě. Vyšší T-skór u psychopatické odchylky koreluje s vyšším skóre v kresbě stromu.

David

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 4): 19c, 19k, 19m, 20, 30b, 30c, 36a, 37, 38d, 38f, 38l, 41b, 49a, 55, 57, 79a, 82e, 82f, 82g, 84b, 84c, 85, 91di, 91diii, 93fii, 93n, 95a
- Kresba stromu v příloze je upravena počítačovým programem – jsou vytažené kontury, protože kresba byla nakreslena velmi slabě a nebylo ji možné naskenovat tak, aby byly rozeznatelné alespoň její kontury.

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	61	3 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	75x	3 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	12 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	73x	12 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	73x	11 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	76x	4 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	72x	6 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	9 (průměr 4)
7a – psychastenien - muži s T-skórem > 50	70x	5 (průměr 7,3)
7c – psychastenien s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	62	4 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	57x	14 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	0	2 (průměr 3,2)

10b – sociální introverze s T-skórem < 50 46 8 (průměr 5,2)

David má vysoký T-skór u většiny klinických škál, nalezneme korelaci s počty bodů v kresbě stromu u konverzní hysterie, psychopatické odchylky, maskulinity, hypomanie i u psychastenie, i když zde je rozdíl v počtu bodů v kresbě minimální. Ve všech ostatních škálách (hypochondrie, deprese, paranoia, schizofrenie a sociální introverze) testy nekorelují.

Lukáš

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 5): 2, 6a, 6d, 19g, 19h, 38c, 38i, 38m, 44b, 44d, 48, 63, 64, 82e, 82f, 82g, 83, 86, 93fii, 94a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	62	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	61	7 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	53	8 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	65x	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	2 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	0	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	40	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	59	3 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	0 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	80x	7 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	86x	9 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	0 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	51	8 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)

10a – sociální introverze s T-skórem > 50	57	0 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	1 (průměr 5,2)

Vysoce skórující klinické škály (psychopatická odchylka, psychastenien a schizofrenie) korelují s vyšším počtem bodů v kresbě stromu, i když psychastenien s T-skórem > 50 získala pouze o 1 bod více než psychastenien s T-skórem < 50. Dále koreluje hypochondrie, maskulinita, deprese a paranoia. Korelují i konverzní hysterie a hypomanie, ale ve skórování stromu je výrazný počet bodů v kategorii s T-skóre > 50 oproti klinickým škálám s T-skórem velmi blízko středu normy. Nekoreluje introverze.

Patrik

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 6): 14, 19e, 19j, 33b, 39, 44b, 44d, 65, 67, 73, 79a, 81, 84a, 91b, 91g, 92d, 93fi, 93l, 93u, 95b

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	57	1 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	0	4 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	45	8 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	5 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	35	4 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	0	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	49	8 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	0	0 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	44	5 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	53	6 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	3 (průměr 4)
7a – psychastenien - muži s T-skórem > 50	50	7 (průměr 7,3)
7c – psychastenien s T-skórem < 50	50	6 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	55	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 3)

9a – hypomanie s T-skórem > 50	72x 7	(průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0 8	(průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	52	4 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,2)

Patrik vysoce koreluje pouze u hypomanie, která nekoreluje s počtem bodů získaných v kresbě stromu, nekorelují ani hypochondrie a konverzní hysterie s příslušnými položkami v kresbě stromu. Naopak nacházíme korelaci v depresi, maskulinitě, schizofrenii a paranoidi s počty bodů v kresbě stromu, u posledních dvou klinických škál je počet bodů zřetelněji vyšší. Psychopatická odchylka, sociální introverze a psychastenie mají T-skór blízký středu normy a počty bodů získaných v kresbě mezi sebou nemají vysoký rozdíl.

Pavel

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 7): 8, 14, 19a, 19p, 21a, 32a, 36a, 38a, 43a, 44a, 45, 47, 58, 82b, 86, 92c, 93a, 93ii, 93s, 95a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	50	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	50	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	69x	5 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	60	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	73x	14 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	2 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	73x	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	4 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	82x	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	3 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	94x	8 (průměr 7,3)

7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	78x	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	68x	9 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	63	2 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,2)

Z vysokých skóru koreluje s kresbou stromu psychopatická odchylka, schizofrenie, u dalších (paranoia, psychastenie, hypomanie) korelace také je, ale počet bodů získaných v kresbě není tak rozdílný v kategorii s T-skórem > 50 a < 50 jako u prvních dvou zmíněných korelací. Deprese, maskulinita, introverze nekorelují s odpovídajícími položkami v kresbě stromu. Hypochondrie a hysterie korelují s počty bodů v kresbě stromu.

Samuel

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 8): 6a, 6d, 14 (doplňky), 19h, 19w, 37a, 38d, 41b, 44b, 44d, 48, 61, 62, 63, 71, 75a, 82j, 84a, 85, 91di, 91diii, 91fi, 91s, 93b, 93d, 93v, 94c, 97, 98, 100, 101b – červ, 105, 106, 110, 111b, 111d, 111f.

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	75x	8 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	69x	11 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	60	19 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	69x	20 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	62	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,4)

6a – paranoia s T-skórem > 50	115x	13 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	2 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	82x	8 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	98x	20 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	81x	15 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	10 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	68x	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,2)

Většina vysokých skóre (hypochondrie, deprese, psychopatická odchylka, paranoia, schizofrenie, hypomanie) a z vyšších skóre konverzní hysterie koreluje s vyššími počty bodů u kresby stromu. Korelace nenacházíme u introverze, psychastenie a maskulinita.

Bedřich

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 9): 3a, 3c, 15, 19e, 19l, 22, 36a, 38a, 38d, 38i, 41a, 60, 79a, 82f, 84d, 86, 92h, 93fii, 93r, 93t, 93u, 95b

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	54	2 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	63	7 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	53	4 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	63	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	53	2 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	72x	3 (průměr 5,3)

6b – paranoia s T-skórem < 50	0	1 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	64	4 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	86x	10 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	71x	8 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	63	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	6 (průměr 5,2)

Všechny vysoké skóry (paranoia, schizofrenie a hypomanie) korelují s vyššími počty bodů v kresbě stromu, ale u paranoii není větší počet bodů tak významný. Dále koreluje psychopatická odchylka, deprese také, ale rozdíl v počtu bodů mezi kategoriemi > 50 a < 50 v kresbě je minimální, v této formě nazírání na výsledky bychom tedy spíše zařadili korelaci k T-skóru blížícímu se středu normy v klinické škále u deprese. Tak jak to vidíme u konverzní hysterie, korelace výsledků blížících se středu normy se stejným počtem bodů v kresbě stromu u konverzní hysterie > 50 i < 50, obdobně koreluje maskulinita. Nekoreluje hypochondrie, psychastenie a sociální introverze.

Aleš

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 10): 3a, 3c, 19i, 19x, 22, 37a, 38d, 38f, 41b, 44c, 44e, 47, 48, 59, 70, 79a, 82e, 84a, 85, 91a, 91di, 91dii, 93c

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	43	2 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	37	9 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	60	10 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	0	9 (průměr 11,3)

4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	38	9 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	51	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	0 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	0	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	47	6 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	58	7 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	55	6 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	0	7 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	47	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	44	2 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,2)

Aleš nezískal žádné vysoké skóre na škálách v MMPI. Z vyšších skóre koreluje konverzní hysterie, psychastenie a schizofrenie s vyššími počty bodů v kresbě stromu. T-skór blízky středu normy u maskulinity koreluje s málo výrazným ukazateli této škály v kresbě stromu. T-skór blízky středu normy nabývá také paranoia a hypomanie, jejichž kresby skórují v malých rozdílech mezi hodnotami T-skóre > 50 a < 50. Nekoreluje hypochondrie, deprese, psychopatická odchylka ani introverze s body v kresbě stromu.

Oliver

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 11): 6b, 6c, 19a, 19h, 19p, 19x, 20, 30a, 30c, 37a, 38i, 38m, 44a, 57, 68, 78c, 79a, 82a, 82b, 86, 91fi, 93g, 93ii, 93o, 93w, 93z

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	0	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	41	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	61	7 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,8)

3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	13 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	44	2 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	0	16 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	38	4 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	62	3 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	6 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	59	4 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	54	7 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	55	9 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	53	11 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	61	2 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,2)

U Olivera mezi testy nacházíme korelace pouze u schizofrenie a hypomanie s body v kresbě stromu, avšak hodnoty T-skóru jsou poměrně blízko středu normy, ale počty bodů v kresbě jsou v rozdílech výrazné. Blízko středu normy je i T-skór u psychastenie a rozdíly v kresbách nejsou, tedy zde nacházíme korelaci. U všech ostatních klinických škál (hypochondrie, deprese, konverzní hysterie, psychopatická odchylka, maskulinita, paranoia, sociální introverze) korelace nejsou.

Matěj

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 12): 19k, 19r, 37a, 38b, 38f, 41b, 59, 60, 80, 82f, 82j, 84a, 84c, 85, 91a, 91di, 91diii, 91oi, 93b, 93l, 93t, 93z, 94c

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	0	5 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	41	3 (průměr 2,6)

2a – deprese s T-skórem > 50	0	12 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	39	7 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	44	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	55	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	0	3 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	29	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	0	4 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	47	5 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	0	8 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	44	8 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	0	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	40	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	54	9 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	0	2 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	37	5 (průměr 5,2)

Všechny hodnoty v klinický škálách jsou blízko středu normy nebo dosahují nízkých hodnot. Korelace nacházíme u psychopatické odchylky, hypomanie (ale počty v kresbě jsou znatelné oproti T-skóru), paranoii a sociální introverze. Nekorelují hypochondrie, deprese, konverzní hysterie, maskulinita, psychastenie ani schizofrenie s počty bodů v kresbě stromu.

Milan

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 13): 3a, 3d, 19a, 19r, 19x, 30a, 30c, 37a, 38f, 41b, 54, 68, 79a, 82e, 82f, 82g, 84a, 85, 91a, 91di, 91diii, 91j, 93c

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	57	4 (průměr 3,3)

1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	63	8 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	55	9 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	90x	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	56	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	62	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	78x	6 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	76x	7 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	0	7 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	46	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	63	2 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,2)

Vysoce skórující psychopatická odchylka, psychastenie a schizofrenie korelují se skórujícími body v kresbě stromu. Korelují také klinické škály s vyššími T-skóry (hypochondrie, deprese, konverzní hysterie a paranoia), ale u všech není rozdíl v počtu bodů v kategoriích > 50 a < 50 příliš znatelný, korelace to však je. Nekorelují maskulinita, hypomanie a introverze.

Petr

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 14): 6b, 6c, 14 (ovoce), 15, 19r, 19w, 21a, 22, 37b, 38f, 38m, 39a (ovoce), 41b, 50, 59, 71, 79a, 82j, 84a, 85, 91c, 91di, 91diii, 91qi, 91s, 92g, 93b, 93fii, 93m, 93z, 95c, 96, 97, 98, 105, 106, 111f

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	83x	7 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	81x	17 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	90x	18 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	10 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	81x	15 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	53	2 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	72x	7 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	5 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	74x	12 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	10 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	83x	24 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	54	7 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	11 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	58	7 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	6 (průměr 5,2)

Všechny vysoce skórující klinické škály (hypochondrie, deprese, konverzní hysterie, psychopatická odchylka, paranoia, psychastenie, schizofrenie) korelují s příslušnými položkami v kresbě stromu, u některých ale opět není rozdíl v počtu bodů v kategoriích > 50 a < 50 u kresby výrazně znatelný. Korelují i maskulinita a introverze. Nekoreluje zde pouze hypomanie.

Hynek

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 15): 6b, 6c, 15, 19h, 19k, 38d, 38f, 41b, 50, 59, 62, 79a, 82e, 84a, 84c, 85, 91di, 91diii, 91pi, 93c, 98, 105, 106, 111f

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	51	3 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	69x	8 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	16 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	46	5 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	64	12 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	58	1 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	69x	6 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	5 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	68x	7 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	65x	11 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	69x	10 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	50	1 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

U Hynka všechny vysoce skórující klinické škály (deprese, paranoia, psychastenie, schizofrenie a hypomanie) korelovaly s počty bodů v kresbě stromu, ale deprese, paranoia a psychastenie měly pouze malý rozdíl v počtech bodů mezi T-skórem > 50 a < 50. Korelaci nacházíme i u hypochondrie a psychopatické odchylky, nenacházíme u konverzní hysterie, maskulinity a introverze.

Oldřich

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 16): 2, 6a, 6d, 14 (kmen), 19h, 19n, 19p, 22, 25, 33a, 37a, 38e, 38i, 41b, 59, 73, 76a, 76c, 78a, 82a, 82b, 82c, 82j, 82k, 83, 84a, 91di, 91diii, 93g, 93h, 93i, 93l, 93w, 93y, 95b

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	0	5 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	43	5 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	0	13 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	39	10 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	16 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	44	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	63	20 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	11 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	0	3 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	38	6 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	69x	6 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	3 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	52	8 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	63	16 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	72x	15 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	9 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	0	4 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	40	4 (průměr 5,2)

Vysoký T-skór u paranoi a hypomanie koreluje s počtem bodů v kresbě stromu, vyšší T-skór u psychopatické odchylky a u schizofrenie také koreluje s body v kresbě stromu.

Korelaci nacházíme též u maskulinity a psychastenie. Hypochondrie, deprese, konverzní hysterie a introverze nekorelují s počty bodů v kresbě stromu.

Ben

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 17): 19e, 19j, 19l, 19o, 19q, 22, 24, 36a, 37b, 38a, 38l, 41c, 51, 58, 59, 64, 75a, 75c, 78c, 79a, 82b, 82f, 82h, 86, 92c, 92h, 93e, 93ii, 93o, 93s, 93t, 93u, 93w, 95b

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	59	5 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	79x	11 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	50	10 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	50	6 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	71x	15 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,3)
5a – maskulinita s T-skórem > 50	0	3 (průměr 2)
5b – maskulinita s T-skórem < 50	49	4 (průměr 2,4)
6a – paranoia s T-skórem > 50	101x	9 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50	80x	12 (průměr 7,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	96x	13 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	72x	14 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	61	5 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

Všechny vysoké T-skóry (deprese, psychopatické odchylka, paranoia, psychostenie, schizofrenie a hypomanie) korelují s body v kresbě stromu. Koreluje též hypochondrie a maskulinita s počty bodů v kresbě stromu. Nekoreluje konverzní hysterie a introverze s body v kresbě stromu.

Simona

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 18): 14 (kmen), 17, 19b, 19c, 19p, 19t, 20, 36a, 37a, 38a, 38i, 39(kmen), 41b, 63, 82f, 82h, 84a, 85, 91di, 91diii, 92a, 92c, 95a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	0	1 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	44	6 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	0	7 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	38	8 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	7 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	33	6 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	0	12 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	30	6 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	33	1 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	0	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	39	2 (průměr 4)
7b – psychastenienie – ženy s T-skórem > 50	0	5 (průměr 3,3)
7c – psychastenienie s T-skórem < 50	44	3 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	0	5 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	48	2 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	0	11 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	47	4 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	58	4 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,2)

Vyššího skóru dosahuje Simona pouze v introverzi, která nekoreluje s body v kresbě stromu. Koreluje v hypochondrii, depresi, kde ale rozdíl v bodech kresby stromu u škály > 50 a < 50 není tolik výrazný jako nízký T-skór, stejný případ je i u femininity. Ve všech ostatních případech spolu klinická škála (konverzní hysterie, psychopatická odchylka, paranoia, psychastenie, schizofrenie a hypomanie) s body z kresby stromu nekorelují.

Lucie

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 19): 22a, 36a, 38a, 41b, 51, 60, 68, 75a, 75b, 75c, 82b, 82e, 82f, 82g, 84a, 84c, 85a, 91di, 91diii, 91s, 93ci, 106

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	82x	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	55	8 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	69x	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	70x	11 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	35	2 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	56	6 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	3 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	65x	1 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	82x	10 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	86x	9 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)

10a – sociální introverze s T-skórem > 50	0	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	31	7 (průměr 5,2)

Všechny vysoké T-skóry (hypochondrie, konverzní hysterie, psychopatická odchylka, schizofrenie a hypomanie) kromě psychastenie korelují s vyššími počty bodů v kresbě stromu, pouze hypochondrie nemá vysoký rozdíl mezi body. Všechny ostatní škály (deprese, femininita, paranoia, introverze) také korelují s body v kresbě stromu.

Zdeňka

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 20): 19p, 21a, 22, 37a, 38d, 38m, 41b, 44b, 44c, 44d, 59, 68, 79a, 80, 82e, 84a, 85a, 91a, 91di, 91diii, 93c

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	51	2 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	65x	10 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	0	9 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	43	7 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	0	8 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	51	8 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	46	2 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	69x	4 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	5 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	75x	3 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	79x	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	62	5 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 5,7)

10a – sociální introverze s T-skórem > 50	68x	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,2)

Vysoký T-skór u Zdeňky koreluje v případě deprese a schizofrenie s body v kresbě stromu. Paranoia, psychastenie a introverze nekorelují, stejně tak nekoreluje konverzní hysterie a hypomanie s body v kresbě stromu. Hypochondrie a femininita korelují s počty bodů v kresbě stromu, i psychopatická odchylka, která je svým T-skórem blízko středu normy a skóruje na škále < 50 i > 50 stejným počtem bodů.

Tereza

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 21): 3a, 3c, 30a, 30c 37b, 38e, 40a, 41c, 50, 59, 64, 78c, 79a, 82e, 84b, 84c, 85, 91a, 91di, 91diii, 91e, 91fi, 93c
- Kresba stromu v příloze je upravena počítačovým programem – jsou vytaženy kontury, protože kresba byla nakreslena velmi slabě a nebylo ji možné naskenovat tak, aby byly rozeznatelné alespoň její kontury.

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	71x	3 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	0 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	80x	10 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	57	16 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	87x	10 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	1 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	48	3 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	87x	8 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	3 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	88x	1 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	9 (průměr 6,1)

8a – schizofrenie s T-skórem > 50	106x	7 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	62	12 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	70x	1 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

Všechny škály (hypochondrie, deprese, konverzní hysterie, psychopatická odchylka, femininita, paranoia, schizofrenie a hypomanie) kromě psychastenie a introverze korelují s počty bodů v kresbě stromů.

Alice

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 22): 19d, 19e, 19k, 19m, 22, 27, 33b, 37b, 38b, 38e, 41c, 58, 64, 79a, 82c, 82d, 82f, 85, 92c, 93h, 93n, 94a, 95a, 104a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	73x	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	70x	11 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	59	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	54	9 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	6 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	3 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	35	9 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	80x	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	6 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	86x	6 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	10 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	95x	9 (průměr 9,8)

8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	6 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	72x	13 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	74x	5 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	8 (průměr 5,2)

Z vysokých T-skóru korelují s počty bodů v kresbě stromu hypochondrie, i když rozdíl v počtech bodů ve škále > 50 a < 50 je minimální, dále deprese, schizofrenie a hypomanie. Vysoké T-skóry paranoii, psychastenie a introverze nekorelují s počty bodů v kresbě. Zbývající (konverzní hysterie, psychopatická odchylka a femininita) korelují s příslušnými počty bodů v kresbě stromu.

Andrea

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 23): 19i, 22, 25b, 33b, 38b, 41b, 51, 58, 67, 79a, 82f, 84b, 85, 91di, 91diii, 92c, 93fii, 93n, 95a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	73x	1 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	1 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	70x	6 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	4 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	63	8 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	66x	8 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	53	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	84x	3 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	6 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	77x	4 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,1)

8a – schizofrenie s T-skórem > 50	79x	7 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	68x	7 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	55	5 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,2)

Andrea skórovala vysoce u deprese, schizofrenie a hypomanie, kde korelovaly klinické škály s body v kresbě stromu (deprese a hypomanie neměly však příliš velký rozdíl v počtech bodu mezi kategoriemi > 50 a < 50), také vysoce skórovala u hypochondrie, psychopatické odchylky, paranoii a psychastenie, kde klinické škály nekorelovaly s body v kresbě stromu. Korelace nenacházíme ani u konverzní hysterie a femininity s příslušnými položkami v kresbě stromu. Introverze koreluje s body v kresbě stromu.

Pavla

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 24): 4, 6a, 6d, 15, 22, 36a, 38a, 38d, 38f, 38l, 41b, 49a, 60, 79a, 82e, 82f, 82g, 84a, 84d, 85, 91di, 91diii, 93c, 98, 105, 111f

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	55	2 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	70x	9 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	61	9 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	8 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	87x	9 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	0	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	33	3 (průměr 4,9)

6a – paranoia s T-skórem > 50	76x	5 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	71x	1 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	82x	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	83x	8 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	56	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	7 (průměr 5,2)

U vysokých T-skórů nacházíme korelace s body v kresbě stromu u deprese, psychopatické odchylky, paranoii, schizofrenie a hypomanie. Psychopatická odchylka a paranoia však nemají velký rozdíl ve skórování mezi kategoriemi > 50 a < 50.

Psychastenie s vysokým T-skóre nekoreluje s body v kresbě stromu, dále nekoreluje hypochondrie a introverze. Konverzní hysterie a feminita korelují s body v kresbě stromu.

Jana

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 25): 2, 14 (základna), 22, 29, 33b, 38e, 39 (základna), 49b, 57, 68, 79a, 82a, 82b, 92c 93i, 93o, 93w, 94c, 95b, 104a

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	79x	2 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	76x	6 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,8)
3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	78x	11 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	62	7 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,3)

5c – femininita s T-skórem > 50	0	1 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	46	7 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	87x	2 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	4 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	75x	4 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	3 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	71x	7 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	53	5 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	61	5 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	2 (průměr 5,2)

Klinické škály s vysokými T-skóry konverzní hysterie, psychastenie a schizofrenie korelují s body v kresbě stromu, psychastenie tedy pouze v minimálním rozdílu bodů mezi škálou > 50 a < 50. Zbývající klinické škály s vysokým T-skórem (hypochondrie, deprese a paranoia) nekorelují s body v kresbě stromu. Korelace nacházíme u psychopatické odchylky, femininity, hypomanie i sociální introverze.

Nikola

- Skórující položky v kresbě (viz obrázek 26): 5, 15, 19f, 19m, 19o, 19q, 22, 30a, 30b, 37b, 38k, 44b, 44d, 57, 64, 79a, 82h, 86, 91h, 92c, 93fi, 93n, 95a
- Kresba stromu v příloze je upravena počítačovým programem – jsou vytažené kontury, protože kresba byla nakreslena velmi slabě a nebylo ji možné naskenovat tak, aby byly rozeznatelné alespoň její kontury.

Klinická škála	T- skór MMPI-2	Kresba ku MMPI
1a – hypochondrie s T-skórem > 50	76x	4 (průměr 3,3)
1b – hypochondrie s T-skórem < 50	0	2 (průměr 2,6)
2a – deprese s T-skórem > 50	93x	5 (průměr 8,4)
2b – deprese s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,8)

3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50	72x	10 (průměr 11)
3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,5)
4a – psychopatická odch. s T-skórem > 50	77x	8 (průměr 11,3)
4b – psychopatická odch. s T-skórem < 50	0	7 (průměr 6,3)
5c – femininita s T-skórem > 50	56	0 (průměr 0,6)
5d – femininita s T-skórem < 50	0	6 (průměr 4,9)
6a – paranoia s T-skórem > 50	94x	4 (průměr 5,3)
6b – paranoia s T-skórem < 50	0	8 (průměr 4)
7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50	106x	6 (průměr 3,3)
7c – psychastenie s T-skórem < 50	0	5 (průměr 6,1)
8a – schizofrenie s T-skórem > 50	98x	8 (průměr 9,8)
8b – schizofrenie s T-skórem < 50	0	4 (průměr 3)
9a – hypomanie s T-skórem > 50	55	7 (průměr 9,5)
9b – hypomanie s T-skórem < 50	0	7 (průměr 5,7)
10a – sociální introverze s T-skórem > 50	92x	3 (průměr 3,2)
10b – sociální introverze s T-skórem < 50	0	3 (průměr 5,2)

Nikola dosahuje většinou vysokých T-skórů, korelující s počty v kresbě stromu jsou hypochondrie, hysterie, psychopatická odchylka, psychastenie a schizofrenie.

Hypochondrie, psychopatická odchylka a psychastenie sice korelují, ale rozdíl v nasbíraných bodech v kategorii > 50 a < 50 je nízký. Deprese, paranoia, introverze, které dosahují vysokých T-skórů, nekorelují s body v kresbě stromu. Stejně tak jako nekoreluje ani femininita a hypomanie, i když T-skór u hypomanie je poměrně blízko středu normy a rozdíl v bodech v kresbě stromu není.

6.1 Shrnutí výsledků

Na závěr této kapitoly bych se ráda vyjádřila ke korelacím, o kterých jsem psala na závěr výsledků každého účastníka mého výzkumu. Vypsala jsem, v jakých klinických škálách T-skóry korelovaly s počty bodů v kresbě stromu, v jakých škálách nikoli. Nemluvím zde o korelaci statisticky důkladně počítanou, spíše jen okem nahlížím,

kvalitativně pohlížím na každého probanda zvlášť, hledám shody, kdy kresba stromu potvrzuje MMPI-2. Korelace v těchto závěrech spíše ukazuje na shodu ve vyšším či nižším skórování v obou testech, nepočítá přesně s body, které by vzájemně vztahovala a počítala s nimi. Soustředím se spíše na otázku, pokud je v MMPI-2 zřetelný výsledek (T-skór) určitým směrem – například ukazuje vysoký T-skór ve schizofrenii, můžeme tento závěr, body pro schizofrenii, položky, ve kterých schizofrenie v kresbě stromu skóruje, nalézt i v počtech bodů v kresbě stromu?

Při psaní závěrů jednotlivých probandů mě jako první zaujaly mnohem častější korelace u vysokých T-skórů s příslušnými počty bodů v kresbě stromu než neshody u vysokých T-skórů. Spočítala jsem tedy jednotlivé klinické škály s vysokým T-skórem, celkem 26 probandů nasbíralo 118x vysoký T-skór, z toho 87x koreloval s vyšším počtem bodů v kresbě stromu než kategorie < 50, pouze 31x se vysoký T-skór neshodoval s počty bodů. Tento rozdíl mi přijde výrazný, na základě tohoto zjištění uvažuji, že výraznější osobnostní rys (z MMPI-2 zjištěný a určený vysokým T-skórem) ve většině případů nalezneme i při analýze kresby stromu. V některých případech kresba stromu vykazovala u klinické škály s vysokým T-skórem také jasně vyšší počet bodů v kresbě stromu, v některých případech pouze o minimum vyšší počet bodů než v kategorii s T-skórem < 50, nebo jen málo nad střed normy. Důležité je, že stejné kvality stromu ve svých položkách nasbíral. Rozdílný počet bodů získaných v kresbě stromu je dán i tím, že jakoukoli kvalitu stromu, která se v kresbě ukáže, boduji +1, pokud je daná kvalita stromu zvýrazněna, bod zdvojnásobuji, všechny kvality v kresbě tedy nabývají stejnou hodnotu, avšak některé mohou říct o osobnostní charakteristice mnohem více než jiné. Např. rozšiřující se větve a kmen mohou mluvit mnohem více o impulzivité člověka než kreslení krátkými, nesouvislými tahy, nebo právě naopak, tento příklad je pouze ilustrativní, sloužící k dokreslení vysvětlení. To je má úvaha, Altman se k takovému přístupu ve své knize nevyjadřuje.

Níže vypisuji jednotlivé klinické škály z MMPI-2 a čísla, kolikrát se výsledky MMPI-2 shodovaly a kolikrát neshodovaly s body v kresbě stromu.

Klinická škála	Počet shod	Počet neshod
Hypochondrie:	16x	10x

Deprese	18x	8x
Konverzní hysterie	15x	11x
Psychopatie	22x	4x
Maskulinita/femininita	17x	9x
Paranoia	16x	10x
Psychastenie	14x	12x
Schizofrenie	23x	3x
Hypomanie	19x	7x
Introverze	7x	19x

Při porovnávání výsledků tak, jak s nimi pracuji v této části, koreluje nejvíce schizofrenie a psychopatie s příslušnými položkami v kresbě stromu. Následuje postupně s klesajícím počtem korelací hypomanie, deprese, maskulinita/femininita, hypochondrie, paranoia, konverzní hysterie a psychastenie, u které jako poslední je ještě převažující počet nasbíraných shod ve výsledcích probandů než neshod, avšak už je to skoro 1:1. Nejhůře dopadla introverze, jen 7 účastníkům se v kvalitách kresby projevil stejný výsledek jako v MMPI-2.

V závěrečné diskuzi bych ráda tyto výsledky, spíše moji úvahu, ráda porovnala se statisticky zpracovanými výsledky.

7 Diskuze

Cílem mé práce bylo zjistit, zda existuje vztah, korelace, mezi projektivní metodou kresba stromu, kde vycházím z příručky Zdeňka Altmana, a osobnostním dotazníkem MMPI-2. Než přistoupím ke zhodnocení výsledků korelací, ráda bych zhodnotila výběr testů a práci s nimi. V návaznosti na odborné články, které jsem již představila v úvodní části této práce, jsem ráda, že jsem si zvolila právě Test stromu a MMPI-2, protože výzkumy pracovaly již s MMPI-2, výběr tohoto testu k porovnávání byl tedy relevantní. Přínosem pro mě byla také možnost naučit se s tímto testem pracovat, seznámit se s ním, s jeho formou zadávání, s velkým množstvím škál, které MMPI-2 při vyplnění všech položek nabízí k interpretaci, s počítačovým softwarem a velmi důkladně přemýšlet nad jednotlivými klinickými škálami, se kterými jsem pracovala, bylo obohacující nejen pro moji slovní zásobu, ale hlavně pro moje snad komplexnější uvažování nad klinickými kategoriemi. Jako nevýhodu testu vidím jeho časovou náročnost. Zahraniční výzkumy, jak jsem již zmínila, pracovaly s kresbou postavy, nenašla jsem žádnou, která by pracovala s kresbou stromu, proto jsem velmi ráda, že jsem zvolila právě strom, kde problematika nejspíš není ještě probádána.

V této fázi se již dostávám k interpretaci korelací. Jak jsem již psala v kapitole Korelace, nebudu se vyjadřovat ke klinickým škálám s T-skórem < 50 , v kategoriích byl velmi malý počet probandů, výpočty těchto korelací nemohu proto interpretovat.

Ve škálách s T-skórem > 50 nejvíce korelovala klinická škála paranoia s příslušnými položkami v kresbě stromu, korelaci můžeme označit za silnou. Na základě této informace bychom mohli říci, že paranoi (jako klinickou škálu z MMPI-2, nikoli jako danou patologii), můžeme interpretovat i z kresby stromu.

Osobnostní kvality, které uvádí MMPI k vysokému T-skóru u paranoi:

- podezřívavé, ostražité,
- hostilní, hádavé, se sklonem obviňovat druhé,
- emocionální, nadměrně senzitivní, interpersonálně senzitivní,
- racionální, jasně myslící,
- egocentrické pokrytectví.

Osobností kvality výše zmíněné, zde jen opakuji, protože bych ráda názorněji ukázala, že všechny tyto osobnostní kvality můžeme zachytit i v kresbě stromu, ke všem těmto charakteristikám, bod po bodu, se vyjadřuje i kresba stromu, na základě vysoké korelace můžeme vyvodit závěr, že tyto kvality, které se objevily v MMPI-2, se nachází i v kresbě stromu.

Střední až podstatnou korelaci měly klinické škály hypochondrie, hysterie a psychastenie u mužů s příslušnými položkami kresby stromu. Stejně jako paranoia mají tyto 3 klinické škály výčet osobnostních znaků a ke každé položce z výčtu je možné najít kvality kresby stromu, které dané kvalitě při interpretaci odpovídají, tedy i z kresby stromu můžeme získat celkový obraz dané klinické škály. Tento fakt zde poznamenávám, protože mi přijde důležitý, a není samozřejmý. Později se vyjádřím ke schizofrenii, u které by mohla být korelace způsobena jinou příčinou.

Všechny výše zmíněné klinické škály měly dostatečně vysokou korelaci, abychom mohli uvažovat nad tím, že kresba stromu by o těchto škálách mohla dostatečně věrohodně vypovídat. Samozřejmě nemůžeme na základě tohoto výzkumu určit vědeckost projektivních kresebných metod, ale tyto výsledky mohou přispět k většímu zkoumání této problematiky a zamýšlení se nad ní.

Maskulinita, schizofrenie a hypomanie jsou již se svou hodnotou korelace níže, korelace zde vidět nějaká je, ale už méně významná.

Osoby s vysokým T-skóre u maskulinity popisuje MMPI-2 takto:

- zvědaví,
- sociálně vnímaví, mírumilovní, tolerantní
- psychicky složití, se sklonem k obavám
- pasivní,
- mají široké filozofické a estetické zájmy.

Pokud procházíme kresbu stromu, ta často může vypovídat o pasivitě, najdeme také sociální vnímavost v kresbě stromu, ale o zvědavosti, mírumilovnosti, tolerantnosti a o širokých filozofických a estetických zájmech nalezneme v kresbě jen velmi málo položek, které by tomu odpovídaly. Kresba tudíž nemůže dokreslovat celkový obraz klinické škály, tak jak ji popisuje MMPI-2. Pokud proband získal velký počet bodů

v kresbě stromu pro maskulinitu s T-skórem > 50, vypovídá to spíše o jeho pasivitě a sociální vnímavosti, která nemusí být určující pro osobu s vysokým skóre v maskulinitě.

O maskulinitě a femininitě by měla vypovídat spíše kresba postav, ke které Altman také vydal příručku. Obdobným výzkumem se zabývala studie, se kterou jsem vás již seznámila.

Překvapením pro mě byl výsledek korelace schizofrenie, která, myslela jsem si, bude korelovat nejvíce. MMPI-2 se vyjadřuje k osobnostním charakteristikám u probandů s vysokým T-skóre:

- osoby s potížemi v myšlení a komunikaci, mohou se jevit jako zmatené, dezorientované, mohou mít špatný úsudek, psychomotorickou retardaci,
- mají sklon preferovat denní snění a fantazii před interpersonálními vztahy,
- cítí se izolovaní, odcizení, inferiorní,
- chladné, apatické,
- nespokojení sami se sebou,
- dráždivé,
- nezralé,
- depresivní rysy,
- široké zájmy, teoretické a abstraktní filosofické otázky,
- kreativní, individualistické a imaginativní.

K posledním dvěma bodů se kresba stromu příliš nevyjadřuje, ale k ostatním bodům bychom vždy našli několik až mnoho kvalit kresby stromu, se kterými by se shodovaly. Jeden z bodů je také nezralost, a to je právě ten důvod, proč jsem si myslela, že zde bude korelace vysoká. Kresba dospívajících často vypovídá o nezralosti, v kresbě je mnoho položek, které k nezralosti odkazují, T-skór > 50 u schizofrenie vycházel většině mých probandů. Myslela jsem si tedy, že korelace bude vysoká, ale bude spíše vypovídat o shodě nezralosti než o schizofrenii, moje předpoklady se nepotvrdily. První vysvětlení, které se nabízí, je, že kresba stromu nevypovídá a nelze na jejím základě interpretovat spojení se schizofrenií (tak jak škálu popisuje MMPI-2), dalšími vysvětleními mohou být

metodologické meze jako můj postup při vypracování metodologie, nízký počet probandů a další, o této problematice promluví po vyjádření se ke korelacím.

Stejně tak hypomanie, celý výčet osobnostních kvalit můžeme najít v položkách kresby stromu, ale korelace není příliš významná, můžeme usuzovat na stejné závěry jako u schizofrenie.

Můj další osobní tip byla korelace u deprese, protože kvality kresby stromu často odkazují přímo buď k depresi, nebo pasivitě, uzavřenosti atd, ovšem i zde je korelace nízká.

Triviální až žádnou korelací určuji u introverze a psychopatie. Psychopatická odchylka tak, jak ji vyjadřuje klinická škála v MMPI-2:

- osoby zlostné, impulzivní, náladoví,
- emocionálně oploštělé,
- nezralé,
- nepředvídatelné,
- sociálně nekonformní, nekonvenční, rebelující, neberou ohledy na sociální pravidla a konvence obecně a na autority zvláště,
- perfekcionistické a narcistické sebepojetí (a užívají těchto osobních standardů jako racionalizaci pro ignorování sociálních konvencí),
- exhibicionistické, společenské, energické a sociálně obratné, tím působí na ostatní dobrým prvním dojmem,
- neodpovědní a nespolehliví.

Tento výčet je velmi rozsáhlý a zahrnuje velké množství položek stromu, velká část položek stromu tedy na základě mého rozboru a postupu odkazovala k psychopatii, to může být jeden z důvodů, proč zde korelace nevychází, včetně těch obecných, které už jsem zmínila u schizofrenie.

Velmi zarážející je fakt, že introverze vychází bez korelace, Altman se právě o kresbě stromu vyjadřuje jako k nástroji k odlišení extraverze a introverze člověka, strom ve svých položkách často popisuje znaky, které ukazují na introverzi, extraverzi, otevřenost, uzavřenost a další. Dle výsledků korelace bychom ze stromu nemohli interpretovat introverzi a extraverzi tak, jak je viděna v MMPI-2. Opět můžeme usuzovat na vysvětlení, že projektivní metody kresba stromu nám nemůže říct nic o

introverzi a extraverzi, nelze to z kresby interpretovat, nebo na metodologické meze, kterým se právě budu věnovat.

Jako první bod je malý vzorek probandů. Chtěla jsem, aby vzorek, kde budu testy sbírat byl alespoň v nějaké oblasti homogenní, adolescenti v dětských domovech toto kritérium splňují, napadla mě také například střední škola, ale obávala jsem se toho, že by adolescenti střední školy neměli tak výrazný profil v T-skórech jako adolescenti z dětských domovů, jejichž život bohužel většinou provází složité rodinné krize, které ovlivňují jejich osobnost. Byla jsem tedy ráda, že mi 2 domovy vyšly vstříc a nasbírala jsem alespoň 26 probandů, počet by měl být pro plnění diplomové práce uspokojivý, i tak už i s tímto počtem je práce rozsáhlá.

Jako další z bodů, ke kterým bych se v této části chtěla vyjádřit, je „dvojitý skórování“. Když jsem pod jednotlivé položky stromu přiřazovala klinické škály, kvalita stromu (položka) většinou odkazuje k více osobnostním charakteristikám. Jako příklad uvedu:

91) Uzavřená koruna

d. arkádovitá koruna

i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem.

Mimo jiných dalších klinických škál jsem do této zařadila paranoii s T-skórem > 50 i paranoii s T-skórem < 50, protože „smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit“ jsem přiřadila k „sociálně kompetentní, konvenční“, které určuje MMPI pro nízký T-skór u paranoii, „nedůvěřivý“ jsem naopak přiřadila k „podezřivý, ostražitý“ ve vysokém T-skóru u paranoi v MMPI-2. Stála jsem před otázkou, zda mám pod tuto položku stromu zařadit, že skóruje u obého, nebo ani u jednoho. Zvolila jsem první variantu, protože dle mého názoru se tato položka k paranoie, nebo spíše k nějaké osobnostní kvalitě, ze které se skládá obraz paranoii, vyjadřuje. Kresba stromu říká, že určitá oblast, v tomto případě paranoia, je problematická, až podle ostatních položek, kde paranoia také skóruje, tedy po spolupráci se zbývající částí testu, bude jasné, kterým směrem, zda k vysokému nebo nízkému T-skóru. Druhým důvodem byl systém přiřazování

jednotlivých klinických škál k položkám kresby stromu a naopak. Pokud by čtenář jednotlivé seznamy, kam jsem co zařadila, detailně četl, mohl by se pozastavovat nad tím, proč některé klinické škály nejsou pod položkou zapsány, i když k ní odkazují a byl by seznam těžko kontrolovatelný.

Systematicky se nevyjadřuji k použitelnosti či platnosti obrázků a validizačním škálám u MMPI-2. Žádný z obrázků, které můžete vidět v příloze, není čistá obrana, která by o probandovi nic nevyprávěla, u každého obrázku lze najít osobní individuality, přesto jsou některé více schématické (např. Milan a Zdeňka) a méně vypovídající než jiné. Validizační škály v MMPI-2, které nám počítačový software vypočítá vyplněním prvních 370 otázek, jsou 4, popisovala jsem je v kapitole 3. Jako problémové jsem vyhodnotila pouze 3 probandy (Samuel, Ben a Tereza), jejichž F škála byla nad normu, ostatní validizační škály byly v pořádku. Možné důvody zvýšení F skóru, které jsou uváděny v manuálu MMPI-2: agravace problémů, vymyšlení psychických problémů či simulace, náhodné reagování, závažná psychopatologie. Tyto probandy jsem z měření nevyloučila, v některých kvalitách byli výrazní i v kresbě, kde lze těžko náhodně reagovat, usuzuji spíše na agravaci problému, která by mohla být spojena s obdobím dospívání, F škála není L skór, probandi si vyloženě nevymýšleli, jen se nejspíše z jiného úhlu, možná zkresleně dívají na realitu, to samé i v kresbě, soudím tedy, že bych tyto dva testy mohla korelovat. Při větším vzorku probandů bych ale raději volila do měření pouze probandy s F škálou v normě, aby nemohla být diskuze o platnosti výsledku na základě jejich zařazení.

Ke slabým stránkám mého výzkumu krom výše zmíněných metodologických mezí je ještě přiřazování osobnostních kvalit klinických škál k položkám kresby stromu a naopak, popsala jsem svůj postup a také se zmínila, že jiný člověk by některé charakteristiky zařadil jinak než já. Pro větší objektivitu by bylo dobré, aby přiřazování charakteristik provádělo více osob nezávisle, více pohledů na věc, více jazykových citů a nad problematickými a nejednoznačnými slovy se diskutovalo.

Ráda bych zde ještě porovnála výsledky korelace statisticky zpracované a shody, které jsem shledala na základě kazuistického náhledu jednoho probanda po druhém. V rámci kazuistik se nejčastěji shoduje klinická škála schizofrenie s kresbou stromu, a dále psychopatologie. Možné vysvětlení, proč právě tyto dvě klinické škály často korelovaly s příslušnými položkami stromu, jsem uvedla výše, časté korelace v mém rozboru měly i hypomanie a deprese, pro které má strom mnoho odkazujících kvalit. Zde se naplňuje mé očekávání, že s kresbou mohly korelovat. Paranoia, která korelovala ve statistickém výstupu nejvýznamněji, spolu s hypochondrií a hysterií, byla v mém kazuistickém rozboru v dolní části sloupce, kde jsem seřazovala klinické škály od největšího počtu shod u jednotlivých kazuistik k nejmenšímu. Obě metody, jak statistická tak kazuistická, se shodují v tom, že nejméně koreluje klinická škála introverze s příslušnými položkami v kresbě stromu. Popisovala jsem způsob, jakým jsem hledala shody mezi testy, a záleželo mi spíše na tom, že kresba též danou kategorii ukazuje, stejně jako klinická škála, než přesně zaznamenávání čísel, se kterými statistika pracuje a jsou pro ni určující. Myslím si, že by tyto dvě metody spolu mohly více souznít, pokud by se jednotlivé položky stromu, které v kresbě skórují, hodnotily více kvantitativně, tedy mohly by nabývat více rozlišných hodnot, tato čísla by pak byla přesnější do statisticky počítaného modelu. To je teoretická úvaha, praktická stránka věci je, do jaké míry by tento postup byl proveditelný u projektivní metody kresby stromu, která není založena na počítání.

8 Závěr

Po bakalářské práci a seznámení se s kresebnými projektivními metodami jsem se v rámci diplomové práce seznámila s osobnostním dotazníkem MMPI-2. Pracovala jsem s 26 adolescenty, kterým jsem zadala jak kresbu postavy, tak vyplnění prvních 370 položek v MMPI-2. Vypracovala jsem si seznam položek kresby stromu s odkazy na jednotlivé klinické škály, tak jak je popisuje MMPI-2, abych mezi sebou mohla výsledky testů adolescentů korelovat. Vypracovala a popsala jsem statisticky významné korelace a popsala i shody v klinických škálách a položkách kresby stromu v jednotlivých kazuistikách. Významnou korelaci nacházím u paranoii, hypochondrie, hysterie a psychastenie u mužů, naopak nekoreluje introverze, přitom Altman Test stromu označuje jako test vypovídající zejména o extraverci a introverzi. V diskuzi jsem shrnula možné příčiny korelací, zamyslela se nad metodologickými mezemi a poznamenala další poznatky, které přicházely při psaní práce.

Potvrzení i nepotvrzení hypotézy si vážím jako poznatku, doufám tedy, že i poznatek z této práce je přínosem. Za hlavní přínos pokládám rozšíření odborné literatury k tématu projektivních metod jako vědeckých nástrojů, kdy jsem na rozdíl od studií, které jsem předložila, pojmula celý komplex osobnosti, tak jak ho uvádí MMPI-2, a porovnávala mnoho škál s kvalitami v kresbě stromu, zjištěné korelace neberu jako fakt, ale jako podnět k dalšímu zamyšlení se nad projektivními kresebnými metodami, možná i k dalšímu výzkumu a neodsuzování jich pro jejich neprokázanou vědeckost.

9 Seznam použitých informačních zdrojů

ALTMAN, Zdeněk. *Test stromu: příručka*. 2. rozšířené vydání. Praha: Pražská pedagogicko-psychologická poradna, 2002.

BROWN, E.I. Note on the Relationship Between Nude Figure Drawings and the MMPI Scales. *Journal of Personality Assessment* [online]. 1982, **46**(4), 370 - 371 [cit. 2019-11-29]. DOI: 10.1207/s15327752jpa4604_7. ISSN 15327752. Dostupné z: <https://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=4&sid=f3a45ed1-d703-4f6a-bbf9-b9f6361bb6f0%40sessionmgr102&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=edselec.2-52.0-0019947796&db=edselec>

DE VAUS, D. A. *Analyzing social science data*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE, 2002. ISBN 0761959386.

GRAVITZ, Melvin a. FIGURE DRAWING SIZE AS AN INDEX OF DEPRESSION AND MMPI DEPRESSION SCORES IN NORMAL ADULTS. *Journal of Clinical Psychology* [online]. 1969, **25**(1), 77-79 [cit. 2019-11-29]. DOI: 10.1002/1097-4679(196901)25:177::AID-JCLP22702501243.0.CO;2-E. ISSN 00219762. Dostupné z: <https://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=7&sid=f3a45ed1-d703-4f6a-bbf9-b9f6361bb6f0%40sessionmgr102&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=15866238&db=asn>

NETÍK, K. (2002). *The Minnesota Multiphasic Personality Inventory - 2: první české vydání*. Praha: Testcentrum

LILIENFELD, Scott O., James M. WOOD a Howard N. GARB. The Scientific Status of Projective Techniques. *Psychological Science in the Public Interest* [online]. 2000, **1**(2), 27 [cit. 2016-04-03]. ISSN 15291006. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsjsr&an=edsjsr.40062280&scope=site>

SAMUEL, Granick a Smith LEON J. Sex sequence in the Draw-a-Person Test and its relation to the MMPI Masculinity-Femininity Scale. *Journal of Consulting Psychology* [online]. 1953, **17**(1), 71-72 [cit. 2019-11-29]. ISSN 00958891. Dostupné z: <https://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=2&sid=f3a45ed1-d703-4f6a-bbf9-b9f6361bb6f0%40sessionmgr102&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=edsovi.00004731.195302000.00015&db=edsovi>

10 Seznam příloh

Příloha 1 - Souhrn klinických škál a k nim odpovídajících položek kresby stromu

Příloha 2 - Jednotlivé položky kresby stromu a k nim přiřazené klinické škály

Příloha 3 – Hodnoty korelačních koeficientů pro korelaci mezi skórováním v klinických škálách dotazníků MMPI-2 a odpovídajících škálách kresby stromu

Příloha 1 - Souhrn klinických škál a k nim odpovídajících položek kresby stromu

Klinická škála	Odpovídající položky kresby stromu	Celkový počet položek/počítaný počet položek
Hypochondrie (T > 50)	19d, 19g, 19h, 19s, 21b, 27a, 28a, 29a, 30c, 32, 32b, 33a, 34a, 37bii, 37biii, 38ci, 44e, 47a, 54a, 55b, 56a, 69a, 75a, 75b, 75c, 77a, 79di, 79giii, 80a, 82ji, 83a, 86a, 87a, 89a, 91gii, 91hii, 91ji, 91kiii, 91li, 91ni, 91ri, 91tiii, 91uii, 92di, 92gi, 93bi, 93ci, 93ki, 93qi, 93ti, 93yi, 93zii, 100a, 101b, 105a, 108a, 113a, 115c, 117a	58/57
Hypochondrie (T < 50)	13a, 19a, 19c, 19e, 19i, 20a, 30b, 36a, 37a, 38ai, 38ii, 76a, 91c, 91p, 91q, 92c, 93l, 94ci, 95bi, 99a, 102a, 104a, 110a, 114a, 115b	25/25
Deprese (T > 50)	3a, 4a, 9a, 16b, 17a, 18a, 19b, 19d, 19g, 19h, 19n, 19p, 19r, 19s, 19u, 21a, 21b, 22a, 25a, 25b, 27a, 28a, 29a, 32b, 33a, 33b, 34a, 37bi, 37bii, 37biii, 38bi, 38ci, 38ei, 39fi, 38hi, 38ji, 38mi, 40b, 41ai, 41ci, 43f, 44e, 47a, 49c, 51a, 52a, 54a, 55a, 56a, 59a, 60a, 62a, 64a, 69a, 71a, 74a, 75a, 75b, 77a, 78bi, 78gi, 79gi, 79giii, 80a, 83a, 84ai, 84di, 86a, 87a, 89a, 91ai, 91bi, 91ci, 91dii, 91diii, 91ei, 91gi, 91hii, 91ji, 91li, 91ri, 91riii, 91tiii, 91uii, 91vi, 92ai, 92bi, 92fi, 92gi, 93bi, 93ci, 93fi, 93hi, 93jii, 93miii, 93oii, 93oiii, 93pi, 93qi, 93ti, 93wi, 93yi, 93zii, 94ai,	117/113

	94bi, 96am 100a, 101b, 102b, 104c, 105a, 113a, 114b, 115c, 116a, 117a. 117b	
Deprese (T < 50)	5a, 11b, 12a, 14b, 19a, 19c, 19e, 19j, 19k, 19l, 19q, 20a, 23a, 26a, 29a, 30a, 30b, 36ai, 36bi, 37ai, 38ai, 38ii, 38ki, 40a, 43d, 68a, 70a, 76a, 78ai, 79di, 79fi, 80a, 82di, 82ei, 83b, 84bi, 84ci, 85a, 90a, 91ci, 91fi, 91ii, 91mi, 91ni, 91pi, 91ti, 92ci, 91di, 93hi, 93ii, 93ji, 93ki, 93kiii, 93li, 93ni, 93pi, 93piii, 93ui, 93xii, 94ci, 95bi, 101a, 102a, 104a, 104c, 105a, 110b, 111aiii, 111bii, 111cii, 111dii, 111eii, 112a, 113a, 114a, 115a, 116c, 117a	78/73
Konverzní hysterie (T > 50)	3a, 3c, 4a, 4b, 5a, 6b, 7b, 9a, 12a, 13c, 14b, 16a, 16b, 17a, 18a, 19b, 19h, 19j, 19k 19q, 19s, 23b, 25a, 27a, 28a, 29a, 30a, 31a, 32a, 32b, 33a, 34a, 36bi, 37biii, 38ci, 38ei, 38fi, 38ki, 38li, 38mi, 40a, 43c, 43d, 44a, 44e, 45a, 47a, 49b, 50a, 51a, 53a, 55a, 55b, 56a, 58a, 59a, 62a, 63a, 68a, 69a, 70a, 73a, 74a, 75a, 75b, 76a, 76c, 77a, 78ai, 79fi, 79gi, 79giii, 80a, 81b, 82ai, 82bi, 82ci, 82di, 82ei, 82ji, 82jii, 83a, 83b, 84bi, 84ci, 85a, 86a, 87a, 89a, 90a, 91ai, 91di, 91diii, 91ei, 91fi, 91hii, 91ni, 91oiii, 91pi, 91qi, 91ri, 91ti, 91tiii, 91uii, 92 ci, 92di, 92fi, 93ci, 93fii, 93gi, 93hi, 93ii, 93iii, 93miii, 93ni, 93oii, 93oiii, 93qi, 93ri, 92vi, 93wi, 93xi, 93zii, 96a, 98a, 99a, 100a, 101a, 101b, 104a, 104b, 104c, 105a, 106a, 108a,	153/134

	110a, 110b, 110d, 111aiii, 111bii, 111cii, 111dii, 111eii, 112a, 113a, 114a, 114b, 115a, 115b, 115c, 116b, 116c, 117a	
Konverzní hysterie (T < 50)	13b, 19m 19o, 19r, 21a, 22a, 25b, 27a, 32b, 37bi, 38bi, 38ji, 38li, 40b, 41ai, 41bi, 51a, 55a, 70a, 71a, 74a, 78bi, 78gi, 79ai, 79ei, 82ci, 82ei, 84ai, 84di, 88a, 91bi, 91ci, 91di, 91fi, 91gi, 91ii, 91ji, 92ai, 92bi, 93hi, 93jii, 93ni, 93pi, 93yi, 94ci	45/45
Psychopatická odchylka (T > 50)	3c, 5a, 6b, 13c, 14a, 15a, 18a, 19a, 19b, 19e, 19h, 19j, 19l, 19n, 20a, 23a, 24a, 27a, 28a, 29a, 30c, 31a, 32a, 32b, 33a, 36bi, 37ai, 37aii, 38ai, 38ci, 38gi, 38ii, 38ki, 38li, 38ni, 40a, 43c, 43d, 44e, 45a, 47a, 48a, 50a, 51a, 53a, 55b, 58a, 59a, 61a, 62a, 63a, 68a, 70a, 71a, 73a, 75a, 76a, 76b, 76c, 77a, 78ai, 78di, 78fi, 79bi, 79ci, 79di, 79ei, 78fi, 78gi, 80a, 82ai, 82bi, 82di, 82ei, 82fi, 82hi, 82ji, 82jii, 83a, 83b, 84ci, 85a, 86a, 89a, 90a, 91bi, 91bii, 91ci, 91di, 91fi, 91fii, 91gii, 91hii, 91kii, 91mi, 91ni, 91oiii, 91pi, 91qi, 91qii, 91ri, 91ti, 91tiii, 91uii, 92ai, 92ci, 92di, 93ci, 93fii, 93gi, 93hi, 93ii, 93iii, 93ki, 93kiii, 93kiv, 93li, 93miii, 93ni, 93oiii, 93qi, 93si, 93ui, 93vi, 93wi, 93xii, 93yi, 99a, 100a, 101a, 101b, 102a, 104c, 105a, 108a, 110b, 110d, 111aiii, 111bii,	151/135

	111cii, 111dii, 111eii, 113a, 114a, 115a, 115b, 115c, 116a, 116b, 116c, 117a	
Psychopatická odchylka (T < 50)	13b, 19i, 19m, 19o, 19p, 21b, 25b, 33a, 37b, 38bi, 38li, 41ai, 41bi, 44c, 46a, 51a, 52a, 55a, 59a, 60a, 69a, 70a, 73a, 74a, 75c, 76b, 78gi, 79ai, 79ei, 79fi, 82ci, 82ei, 84ai, 86a, 88a, 91bi, 91ci, 91di, 91fi, 91gi, 91hii, 91ii, 91ji, 92ai, 92bi, 93di, 93fi, 93hi, 93jii, 93li, 93miii, 93ni, 93pi, 93wi, 93yi, 94c, 104c, 116b, 117b	59/58
Maskulinita (T > 50)	20a, 21b, 24a, 37bi, 37bii, 38bi, 38ii, 41ai, 41ci, 43a, 52a, 55a, 78ci, 78di, 78gi, 79ci, 82ci, 82di, 85a, 91dii, 91ei, 91hi, 91li, 91oi, 91pi, 91ri, 92fi, 93hi, 93ji, 93yi, 102a, 104a, 109d, 117b	34/33
Maskulinita (T < 50)	13b, 13c, 19e, 19l, 23a, 30c, 32a, 38ii, 44d, 68a, 78di, 79di, 79giv, 80a, 82ai, 91fi, 91pi, 92ai, 92ci, 92di, 92fi, 93hi, 93ii, 93ki, 93kiii, 93li, 95ai, 96a, 103a, 104a	30/29
Femininita (T > 50)	13b, 19e, 23a, 91fi, 93hi, 103a, 104a	7/7
Femininita (T < 50)	19d, 19m, 19n, 19s, 21b, 22a, 33a, 33b, 37bi, 37bii, 38bi, 38ci, 38hi, 38ji, 40b, 46a, 49b, 52a, 57b, 59a, 60a, 64a, 69a, 71a, 74a, 78bi, 78gi, 82di, 83a, 84di, 91gi, 91hi, 91li, 91riii, 92ai, 92bi, 92fi, 92gi, 93fi, 93ni, 93oii, 93wi, 93yi, 94bi, 96a, 102b, 104c, 109a, 111aii, 117b	50/49

Paranoia (T > 50)	5a, 11a, 14b, 19h, 19q, 27a, 28a, 29a, 30c, 32b, 34a, 36ai, 36bi, 37aii, 37bi, 37bii, 37biii, 38ci, 41ci, 42a, 43a, 43d, 44e, 46a, 47a, 51a, 55b, 61a, 71a, 75a, 77a, 78ci, 78di, 78gi, 79ci, 79di, 79fi, 81a, 82ci, 83a, 83b, 85a, 91bii, 91di, 91ei, 91gi, 91hii, 91ni, 91pi, 91ri, 91ti, 91tiii, 91uii, 93ci, 93ji, 93ki, 93ti, 93ui, 93xii, 93yi, 100a, 101b, 102a, 104c, 105a, 109d, 111aiii, 111bii, 111cii, 111dii, 111eii, 113a, 115a, 115c, 116c	75/66
Paranoia (T < 50)	1a, 13b, 19a, 19i, 19k, 19m, 19o, 37bi, 38li, 41bi, 43b, 44c, 46a, 57a, 68a, 70a, 78di, 78gi, 79ai, 79ci, 79ei, 82ii, 84ei, 88a, 91ci, 91di, 91hi, 91oii, 91pi, 91ri, 92bi, 93ai, 93ji, 93li, 93ni, 94ci, 95ai	37/37
Psychastenie – muži (T > 50)	3c, 8a, 9a, 17a, 18a, 19h, 19j, 27a, 28a, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 35a, 36ai, 37bi, 37bii, 37biii, 38bi, 38ci, 38ei, 38mi, 41ci, 43a, 43f, 44c, 44e, 46a, 47a, 51a, 54a, 55a, 56a, 59a, 60a, 64a, 69a, 75a, 75b, 77a, 78ci, 78di, 78gi, 79ci, 79di, 79gi, 79giii, 80a, 81a, 82ci, 83a, 85a, 86a, 87a, 91ci, 91di, 91ei, 91fi, 91hii, 91ii, 91ji, 91ki, 91li, 91pi, 91ri, 91riii, 91tiii, 91uii, 92di, 92fi, 93ci, 93fi, 93hi, 93ji, 93li, 93miii, 93oiii, 93pi, 93qi, 93ti, 93xi, 93zii, 94ai, 95ai, 95ci, 96a, 100a, 101b, 102a, 104b, 104c, 105a, 109b, 109d, 112a, 113a, 114b, 115c, 116b, 116c	101/96

Psychastenie – ženy (T > 50)	9a, 17a, 18a, 19h, 19j, 27a, 28a, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 36ai, 37bi, 37bii, 37biii, 38bi, 38ci, 38ei, 38mi, 41ai, 41ci, 43a, 43f, 44e, 47a, 54a, 55a, 56a, 60a, 64a, 69a, 75a, 75b, 77a, 78ci, 78di, 78gi, 79ci, 79di, 79gi, 79giii, 80a, 82ci, 82ji, 83a, 85a, 86a, 87a, 89a, 91ei, 91fi, 9hii, 91ii, 91li, 91pi, 91ri, 91riii, 91tiii, 91uii, 92di, 92fi, 93ci, 93fi, 93hi, 93ji, 93li, 93miii, 93ni, 93oiii, 93pi, 93qi, 93ti, 93xi, 93zii, 95ci, 96a, 100a, 101b, 102a, 104b, 104c, 105a, 109b, 109d, 112a, 113a, 114b, 115c, 116b, 116c	91/86
Psychastenie (T < 50)	1a, 3b, 8a, 19a, 19c, 19i, 19k, 20a, 23a, 30a, 30b, 32a, 33b, 37ai, 38di, 43b, 57a, 68a, 81a, 81b, 82ii, 84ei, 88a, 91hi, 91ki, 91pi, 91qi, 92bi, 92ci, 92ei, 93ai, 93li, 93ni, 94ai, 95ai, 109d, 114a	37/36
Schizofrenie (T > 50)	2b, 3a, 3c, 6a, 6b, 11a, 15a, 19d, 19f, 19h, 19j, 19r, 19u, 19v, 20a, 21a, 22a, 25b, 26a, 27a, 28a, 31a, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 35a, 37biii, 38ci, 38ji, 38ni, 40b, 41ai, 43a, 44d, 44e, 47a, 50a, 51a, 52a, 54a, 55a, 56a, 59a, 60a, 61a, 62a, 66a, 68a, 69a, 71a, 75a, 75b, 76c, 77a, 78bi, 78ci, 79di, 79fi, 79gi, 79giii, 79giv, 80a, 81a, 82di, 82ji, 82jii, 82ki, 83a, 84ai, 84di, 86a, 87a, 89a, 90a, 91bi, 91ci, 91dii, 91ei, 91gi, 91gii, 91ji, 91kiii, 91li, 91pi, 91qi, 91ri, 91si, 91tii, 91tiii, 91uii, 91vi, 92ai, 92bi, 92di, 92ei, 92fi, 92gi,	138/128

	92hi, 93bi, 93ci, 93ei, 93fii, 93hi, 93jii, 93mii, 93oii, 93pi, 93qi, 93ri, 93si, 93vi, 93wi, 93yi, 93zi, 93zii, 94ai, 95ai, 95bi, 95ci, 97a, 99a, 100a, 101a, 101b, 104c, 105a, 106a, 107b, 110d, 112a, 113a, 114a, 115a, 115b, 115c, 117a	
Schizofrenie (T < 50)	8a, 9a, 19d, 19k, 19m, 37bi, 38li, 41bi, 62a, 69a, 70a, 78gi, 79ai, 79ei, 88a, 91ci, 91di, 91ji, 92gi, 93ni, 94ci	21/21
Hypomanie (T > 50)	3c, 4b, 7b, 12a, 13c, 18a, 19c, 19e, 19h, 19k, 19q, 20a, 23a, 26a, 27a, 28a, 30b, 30c, 31a, 32a, 32b, 33a, 35a, 37ai, 37aii, 38ai, 38ci, 38gi, 38ii, 38ki, 38li, 38ni, 40a, 41ci, 44a, 44e, 45a, 47a, 51a, 53a, 55b, 58a, 62a, 63a, 70a, 75a, 76a, 77a, 78ai, 78ci, 78di, 78gi, 79di, 79ei, 79gi, 80a, 81a, 81b, 82ai, 82ci, 82di, 82ei, 82fi, 82hi, 82ji, 83a, 84bi, 84ci, 85a, 90a, 91ci, 91ei, 91fi, 91fii, 91gii, 91hii, 91ii, 91ki, 91kii, 91kiii, 91mi, 91ni, 91oiii, 91pi, 91qi, 91ri, 91tiii, 91uii, 92ai, 92ci, 91di, 91ei, 93ci, 93gi, 93hi, 93ii, 93iii, 93li, 93ni, 93pi, 93qi, 93ri, 93ui, 93vi, 93xi, 93xii, 93yi, 94ai, 94ci, 95bi, 100a, 101b, 102a, 103a, 104a, 105a, 106a, 108a, 109b, 109d, 112a, 113a, 114a, 115c, 117a	125/122
Hypomanie (T < 50)	8a, 19a, 19d, 19h, 19r, 19s, 21a, 21b, 22a, 25b, 27a, 28a, 32b, 34a, 37bi, 37bii, 38bi, 38ci, 38hi, 38ji, 38ni, 40b, 41ai, 43b, 44d, 44e, 47a, 51a, 52a, 55a, 56a, 57a, 59a,	75/73

	69a, 71a, 75a, 77a, 78bi, 79giii, 81a, 82di, 83a, 84ai, 84di, 86a, 9bi, 91ci, 91gi, 91hi, 91ji, 91li, 91ri, 91riii, 91tiii, 91uii, 91vi, 92ai, 92bi, 92fi, 93ci, 93fi, 93jii, 93li, 93oii, 93wi, 93yi, 94bi, 95a, 96a, 100a, 101b, 105a, 113a, 115c, 117b	
Sociální introverze (T > 50)	19r, 21a, 22a, 25b, 27a, 32b, 33b, 37bi, 38ji, 40b, 41ai, 51a, 55a, 71a, 78bi, 84ai, 84di, 91bi, 91ci, 91gi, 91vi, 92ai, 92bi, 93jii, 93oii, 93wi, 95ai	27/27
Sociální introverze (T < 50)	3c, 4b, 7b, 19j, 19k, 23a, 36ai, 38ai, 38gi, 38ki, 38li, 40a, 41c, 53a, 62a, 70a, 78ai, 78gi, 79di, 79ei, 80a, 81b, 82bi, 82ci, 82di, 82ei, 84bi, 84ci, 85a, 91ci, 91fi, 91ii, 91mi, 91ni, 91pi, 91qi, 92ci, 92di, 93gi, 93hi, 93ii, 93iii, 93ni, 93pi, 93qi, 93ri, 93ti, 93ui, 93wi, 93xi, 99a, 104a, 105a, 106a, 108a, 112a, 113a, 114a	58/58

Příloha 2 - Jednotlivé položky kresby stromu a k nim přiřazené klinické škály

V následující příloze je uvedený seznam položek ke skórování kresby stromu a ke každé položce je přiřazena klinická škála z MMPI-2 dle osobnostních kvalit, ve kterých se shodují.

Uvedené zkratky:

- 1a – hypochondrie s T-skórem > 50
- 1b – hypochondrie s T-skórem < 50
- 2a – deprese s T-skórem > 50
- 2b – deprese s T-skórem < 50
- 3a – konverzní hysterie s T-skórem > 50
- 3b – konverzní hysterie s T-skórem < 50
- 4a – psychopatická odchylka s T-skórem > 50
- 4b – psychopatická odchylka s T-skórem < 50
- 5a – maskulinita s T-skórem > 50
- 5b – maskulinita s T-skórem < 50
- 5c – femininita s T-skórem > 50
- 5d – femininita s T-skórem < 50
- 6a – paranoia s T-skórem > 50
- 6b – paranoia s T-skórem < 50
- 7a – psychastenie - muži s T-skórem > 50
- 7b – psychastenie – ženy s T-skórem > 50
- 7c – psychastenie s T-skórem < 50
- 8a – schizofrenie s T-skórem > 50
- 8b – schizofrenie s T-skórem < 50
- 9a – hypomanie s T-skórem > 50

9b – hypomanie s T-skórem < 50

10a – sociální introverze s T-skórem > 50

10b – sociální introverze s T-skórem < 50

Celková úroveň provedení – hodnocení pojetí kvality kresby

1) Vysoká, přiměřená úroveň provedení

a. vnitřně integrovaná osobnost, adekvátně percipuje vnější realitu, přiměřené reakce, schopná řešit neobvyklé úkoly

○ 6b, 7b

b. kreslířské dovednosti

2) Neohrabaná kresba s výraznými disproporcemi, zjevné potíže s napojováním částí a koordinací pohybů, nelogické pojetí

a. organické postižení

b. mentální defekt

○ 8a

3) Odbytá, jednoduchá kresba

a. projev špatné spolupráce, obrana, nezájem, nedbalost

○ 2a, 3a, 8a

b. projev velkorysosti (při dobré úrovni kresby)

○ 7b

c. povrchnost, oploštěné prožívání (při nízké úrovni)

○ 3a, 4a, 7a, 8a, 9a, 10b

4) Schématická kresba

a. nic neříkající maska, snaha o únik z testové situace, vyhýbání se potížím při kreslení (nedostatek kreslířských dovedností nebo pohodlnost)

○ 2a, 3a

b. povrchní osobnost

○ 3a, 9a, 10b

5) Stylizace

a. sebestylizace až přetvářka

○ 2b, 3a, 4a, 6a

6) Infantilní kresba

a. mentální defekt, retardace

○ 8a

b. nevyzrállost, infantilismus

○ 3a, 4a, 8a

c. regrese

d. primitivismus

- 7) Zdánlivě bohatá kresba, zaplnění plochy povrchním mechanickým způsobem
- a. zakrývání rozpaků, nejistoty
 - b. důraz na povrchní dojem
 - 3a, 9a, 10b
- 8) Přiměřeně bohatá, pečlivě a pozorně vypracovaná kresba
- a. známka dobré spolupráce, snaha dobře splnit úkol, pečlivost
 - 7a, 7b, 8b, 9b
- 9) Přehnaně vypracovaná, úzkostlivě pečlivě provedená kresba
- a. úzkost, nejistota, snaha zavděčit se, ulpívavost, obsese
 - 2a, 3a, 7a, 7c, 8b
- 10) Realistická nebo výtvarně pojatá (umělecká) kresba
- a. málo vypovídající, většinou bez projektivního obsahu
- 11) Absurdní, nesmyslná, nepřirozená, nevysvětlitelná kresba
- a. duševní porucha (schizotypní nebo psychotické poruchy)
 - 6a, 8a
 - b. recese
 - 2b
- 12) Ozvláštněné kresby, originalita za každou cenu, ukrytí se za naučené dovednosti, za vnější nápad
- a. výtvarná ctižádost, snaha prezentovat se jako mimořádná osobnost, získat uznání
 - 2b, 3a, 9a
- 13) Velká rozmanitost výrazových prostředků
- a. rozmanitost, hravost, radost z experimentování
 - 1b
 - b. pružnost, přizpůsobivost, ovlivnitelnost, potřeba změny
 - 3b, 4b, 5b, 5c, 6b
 - c. vnitřní zmatky, nevyrovnanost, problémy s nalezením vlastní identity
 - 3a, 4a, 5b, 9a
- 14) Zdůrazněné části
- a. nejdůležitější části kresby
 - b. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- 15) Mechanické spojování a opakování prvků, stereotypie
- a. špatná přizpůsobivost, zhoršené vnímání a orientace v realitě
 - 4a, 8a
- 16) Recese, humorné doplňky, slovní komentáře
- a. maskování nejistoty, rozpaků, snaha zaujmout jako oduševnělá osobnost
 - 3a

- b. snaha vyhnout se testové situaci
 - 2a, 3a

- 17) Kresba s velkým množstvím oprav, překreslování, mazání, roztřesená kresba
 - a. projev nejistoty, úzkostí, nerozhodnosti
 - 2a, 3a, 7a, 7c

- 18) Tenzní, napjatá, neklidná kresba
 - a. úzkosti (až neuróza), psychická labilita
 - 2a, 3a, 4a, 7a, 7c, 9a

- 19) Subjektivní hodnocení stromu
 - a. má sílu vzdorovat a překonávat zátěž, stabilní, silný
 - 1b, 2b, 4a, 6b, 7b, 9b
 - b. vratký, nestabilní, křehký, snadno zlomitelný, tenký, slabý
 - 2a, 3a, 4a
 - c. dere se směrem vzhůru, sebevědomý
 - 1b, 2b, 7b, 9a
 - d. drží se při zemi, je tlačěn k zemi, zkroušený
 - 1a, 2a, 5d, 8a, 8b, 9b
 - e. nespoutaný
 - 1b, 2b, 4a, 5b, 5c, 9a
 - f. kreativní
 - 8a
 - g. zubožený, asketický
 - 1a, 2a
 - h. nemocný, patologický, morbidní
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a 9b
 - i. obyčejný, přirozený
 - 1b, 4b, 6b, 7b
 - j. neobvyklý, exotický, nepřirozený, afektovaný
 - 2b, 3a, 4a, 7a, 7c, 8a, 10b
 - k. vstřícný, přátelský
 - 2b, 3a, 6b, 7b, 8b, 9a, 10b
 - l. agresivní
 - 2b, 4a, 5b
 - m. poddajný, přizpůsobivý
 - 3b, 4b, 5d, 6b, 8b
 - n. odmítavý, v opozici
 - 2a, 4a, 5d
 - o. pružný, ohebný
 - 3b, 4b, 6b
 - p. ztuhlý, zkosnatělý, rigidní
 - 2a, 4b
 - q. otevřený, expandující
 - 2b, 3a, 6a, 9a
 - r. uzavírající se, stažený do sebe

- 2a, 3b, 8a, 9b, 10a
- s. potřebuje oporu, ochablý, klesá pod vlastní vahou
 - 1a, 2a, 3a, 5d, 9b
- t. schází pevná půda pod nohama
- u. osamělý
 - 2a, 8a
- v. zmatený, nekoordinovaný
 - 8a
- w. topící se v detailech
- x. těžkopádný

Umístění a velikost kresby

20) Zdůraznění směru vzhůru

- a. aspirace, aktivita, sebevědomí, směřování do budoucna, intelektuální zájmy, snaha povznést se, fantazie
 - 1b, 2b, 4a, 5a, 7b, 8a, 9a

21) Zdůraznění směru dolů

- a. odvrácení se, averze ke světu, zaměření na minulost, pudovost, primitivita
 - 2a, 3b, 8a, 9b, 10a
- b. nedostatek síly, průbojnosti, energie
 - 1a, 2a, 4b, 5a, 5d, 9b

22) Zdůraznění levé strany

- a. introverze, subjektivismus, přemýšlivost až odstup od reality, zaměření na minulost
 - 2a, 3b, 5d, 8a, 9b, 10a

23) Zdůraznění pravé strany

- a. extraverte, směřování kupředu, k budoucnosti, potřeba naplnění, touha po novém, povrchnost, menší spolehlivost
 - 2b, 3a, 4a, 5b, 5c, 7b, 9a, 10b

24) Znázornění prostoru

- a. nekonvenčnost, zvědavost, samostatné myšlení, odvaha, nedisciplinovanost, drzost
 - 4a, 5a

25) Umístění kresby do levého horního rohu

- a. obrana před testovou situací
 - 2a, 3a
- b. projev nejistoty, staženosti, konzumní až parazitický přístup k životu
 - 2a, 3b, 4b, 8a, 9b, 10a

26) Umístění kresby do pravého horního rohu

- a. přehnaná aktivita, překompenzované pocity méněcennosti, až nutková potřeba prosadit se
 - 2b, 8a, 9a

- 27) Umístění kresby do levého dolního rohu
 - a. projev regrese, tendence vyhnout se, patologický jev
 - 1a, 2a, 3a, 3b, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b, 10a

- 28) Umístění kresby do pravého dolního rohu
 - a. zvýšená závislost na pudech a instinktech, nevyzrálá, primitivní snaha po prosazení, patologický jev
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

- 29) Kresba na papíře rozloženém na šířku
 - a. snaha odlišit se, manýra, problémy s přizpůsobivostí, se začleněním, opozice, negativismus
 - 1a, 2a, 2b, 3a, 4a, 6a

- 30) Velká kresba
 - a. sebevědomí, snaha zdůraznit se
 - 2b, 3a, 7b,
 - b. smysl pro nadšení, velkomyslnost, podnikavost, expanzivita
 - 1b, 2b, 7b, 9a
 - c. vypínavost, sebepřeceňování, nedůslednost, lehkomyšlnost
 - 1a, 4a, 5b, 6a, 9a

- 31) Kresba zaplňující celý prostor
 - a. nutková snaha vše obsáhnout, přehnaná expanzivita, kompenzace pocitů nedostačivosti, nevyrovnanost vývoje
 - 3a, 4a, 8a, 9a

- 32) Kresba přesahující okraje papíru
 - a. zvýšené, neadekvátní aspirace, nevyzrállost, přehnaná expanzivita, horší respektování reality, nerespektuje pravidla, kompulze, kompenzace
 - 3a, 4a, 5b, 7a, 7b, 7c 8a, 9a
 - b. odvrácení se s averzí ke světu, projev patologie
 - 1a, 2a, 3a, 3b, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b, 10a

- 33) Malá kresba
 - a. nedostatek sebevědomí, neprůbojnost, nevyrovnanost, labilita
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 4b, 5d, 7a, 7c, 8a, 9a
 - b. věčnost, sebekritičnost, skromnost, trpělivost
 - 2a, 5d, 7a, 7b, 7c, 8a, 10a

- 34) Nápadně malá kresba
 - a. psychické potíže (deprese, schizoidní porucha osobnosti)
 - 1a, 2a, 3a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9b

35) Menší, nejistě provedená kresba s přehnaně vysokou, nahoře zahrocenou a případně i různě deformovanou korunou

a. nepřiměřené aspirace, překompenzované pocity méněcennosti

- 7a, 8a, 9a

Tah, tlak, způsob vedení čáry

36) Způsob vedení čáry

a. zdůraznění pohybu

i. emoce, pudy, vitální cíle, bezprostřední citové zážitky

- 1b, 2b, 6a, 7a, 7c, 10b

b. důraz na formu

i. stylizace

- 2b, 3a, 4a, 6a

37) Tlak

a. silný tlak

i. energičnost, rozhodnost, odolnost vůči zátěži, smyslovost

- 1b, 2b, 4a, 7b, 9a

ii. těžkopádnost, křečovitost, zlostnost

- 4a, 6a, 9a

iii. organické postižení

b. slabý tlak

i. citlivost, jemnost, schopnost přizpůsobení, plachost, nejistota

- 2a, 3b, 4b, 5a, 5d, 6a, 6b, 7a, 7c, 8b, 9b, 10a

ii. slabá vůle, přecitlivělost, ochablost, deprivace

- 1a, 2a, 5a, 5d, 6a, 7a, 7c, 9b

iii. neurotické a psychotické stavy

- 1a, 2a, 3a, 6a, 7a, 7c, 8a

38) Tah

a. dynamický tah

i. spontánnost, nebrzděnost, temperament

- 1b, 2b, 4a, 9a, 10b

b. pomalý tah

i. nerozhodnost, pasivita, neprůbojnost

- 2a, 3b, 4b, 5a, 5d, 7a, 7c, 9b

c. roztřesená, ochable vedená čára

i. narušený svalový tonus nebo hluboká vnitřní únava a ochablosti, úzkostnosti, psychické poruchy, nemoci, organické změny (senilita)

- 1a, 2a, 3a, 4a, 5d, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

d. pevné, neváhající tahy

i. rozhodnost, jistota

- 7b

e. kolísavé vedení, vágní linky, přerušované

i. nejistota, úzkostnost

- 2a, 3a, 7a, 7c
- f. dlouhé nepřerušované tahy
 - i. kontrolované chování
 - 2a, 3a
- g. krátké, nesouvislé tahy
 - i. impulzivita
 - 4a, 9a, 10b
- h. zdůrazněné horizontální tahy
 - i. slabost, bázlivost, sebeochranitelské tendence
 - 2a, 5d, 9b
- i. zdůrazněné vertikální tahy
 - i. maskulinita, odhodlanost, možná hyperaktivita
 - 1b, 2b, 4a, 5a, 5b, 9a
- j. tahy směřující do středu koruny nebo doleva
 - i. introverze
 - 2a, 3b, 5d, 8a, 9b, 10a
- k. opačné, odstředné nebo doprava směřující tahy
 - i. extraverze
 - 2b, 3a, 4a, 9a, 10b
- l. uvolněné vlnovité čáry
 - i. přizpůsobivost, sociální dovednosti
 - 3a, 3b, 4a, 4b, 6b, 8b, 9a, 10b
- m. křechovité, ostré čáry
 - i. úzkostnost, tenze
 - 2a, 3a, 7a, 7c
- n. rozmáchlá sebevědomě vedená čára přetahující přes okraje listu papíru
 - i. ledabylost, bezohlednost, přehnané zvýšené sebevědomí (kompenzace), problémy s regulací chování nebo s koordinací pohybů
 - 4a, 8a, 9a, 9b

39) Opakované obtažené, zesílenou čarou zdůrazněné části kresby
 a. akcentovaný význam dané oblasti

40) Zdůraznění obrysu

- a. extraverze
 - 2b, 3a, 4a, 9a, 10b
- b. introverze
 - 2a, 3b, 5d, 8a, 9b, 10a

41) Způsob provedení obrysově linky – kontury kmene a zejména koruny

- a. nepřerušovaná, „hladká“, pevná obrysová linka
 - i. uzavřenost až obavy před vnějším světem
 - 2a, 3b, 4b, 5a, 7c, 8a, 9b, 10a
- b. postupné uvolnění kontury (zvlněná linka až arkádovitá koruna)
 - i. schopnost přizpůsobení se
 - 3b, 4b, 6b, 8b
- c. prostupná, nespojitá obrysová linka

i. otevřenost a citlivost na vnější podněty, zranitelnost

- 2a, 5a, 6a, 7a, 7c, 9a, 10b

42) „Technická“ kresba provedená ostrou, přesnou obrysovou linkou

a. zdůraznění racionality

- 6a

43) Šrafování, začernění (vybarvení tužkou) nebo stínování

a. emocionalita, prožívání, snivost, citlivost

- 5a, 6a, 7a, 7c, 8a

b. jemnost, pečlivost, harmoničnost prožívání

- 6b, 7b, 9b

c. infantilnost

- 3a, 4a

d. stylizace

- 2b, 3a, 4a, 6a

e. důsledek snahy překrýt a zamaskovat nepovedené části kresby

f. nejistota, nerozhodnost, zakrývání rozpaků

- 2a, 7a, 7c

Kořeny

44) Znázorněné kořeny

a. potřeba pevnějšího zakotvení, nestabilita, nevyrovnaný vztah nebo zvýšená závislost na rodičích

- 3a, 4a, 9a

b. připoutanost k pudům, instinktům, nevědomí

c. těžkopádnost, konzervatismus, lpění na tradicích, zaměření na minulost

- 4b, 6b, 7a

d. primitivnost, lhostejnost, flegmaticnost

- 5b, 8a, 9b

e. duševní porucha

- 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

45) Obnažené, volně na zemi ležící kořeny

a. vratkost, nestabilita, snaha odpoutat se od rodiny, minulosti, uvolnit se

- 3a, 4a, 9a

46) Kořeny „protlačující se“ do hloubky

a. hledání opory, schází prožitek rodinného zázemí, zaměření na podvědomí, důsledné prosazování „reality“, hledání jistoty v konzervativnosti, minulosti, tradici

- 4b, 5d, 6a, 6b, 7a

47) Mohutné, přebujelé až morbidní kořeny

a. závislost na pudech, instinktech, vede dvojí život (napůl „utopený“ v nevědomí), těžkopádnost, primitivismus, duševní porucha

- 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

48) Kořeny jednou čarou

- a. primitivismus, nekultivovanost, chabé zakořenění
 - 4a

Základna

49) Základna

- a. dobré a pevné zázemí
- b. kompenzace nejistého postavení, zvýšená potřeba opory a zázemí
 - 3a, 5d
- c. nezakořeněnost, ztráta půdy pod nohama, existenciální nejistota
 - 2a

50) Strom vyrůstá z dolního okraje listu

- a. infantilismus, regrese, nevyzrálost, naivita, jednoduchost (až mentální defekt)
 - 3a, 4a, 8a
- b. nedostatek nadání

51) Nakloněná základna, vpravo i vlevo

- a. zdrženlivost, rezervovanost, odvrácení se, opatrnost, slabá vůle, horší přizpůsobivost, nestabilita, nejistota, pocit ztráty půdy pod nohama, nedůvěra, vzdor
 - 2a, 3a, 3b, 4a, 4b, 6a, 7a, 8a, 9a, 9b, 10a

52) Zvýšený horizont

- a. odstup od reality, její popírání, pasivita, snění
 - 2a, 4b, 5a, 5d, 8a, 9b

53) Strom visící nad základnou

- a. ukvapenost, vykořeněnost, afekty
 - 3a, 4a, 9a, 10b

54) Splývání s linií kmene

- a. primitivismus, snížená objektivita, snížené sebevědomí
 - 1a, 2a, 7a, 7c, 8a

55) Ochranný ostrůvek, strom na pahorku

- a. pocit izolace, úzkost, samotářství, odtahování se, strach
 - 2a, 3a, 3b, 4b, 5a, 7a, 7c, 8a, 9b, 10a
- b. pozérství, sebeobdiv, egocentrismus, kompenzační snaha vyvýšit se nad ostatní
 - 1a, 3a, 4a, 6a, 9a

56) Strom v dolíku

a. pocity méněcennosti, sklon k depresím, pocit „propadající se půdy pod nohama“

- 1a, 2a, 3a, 7a, 7c, 8a 9b

Pata kmene

57) Široká základna paty kmene

a. odolnost, stabilita

- 6b, 7b, 9b

b. zesílený pocit nejistoty, potřeba bezpečí

- 5d

58) Zeslabená, roztřesená nebo nedotažená kontura kmene u paty

a. malá stabilita, nejisté postavení

- 3a, 4a, 9a

59) Výrazně rozšířená pata kmene

a. nevyzrálost, lehká zaostalost, důkladnost, těžkopádnost, pomalost, horší přizpůsobivost

- 2a, 3a, 4a, 4b, 5d, 7a, 8a, 9b

60) Rozšíření vlevo

a. zabrzděnost, ulpívání na minulosti, nerad začíná něco nového, těžko se rozhoduje, závislost na matce

- 2a, 4b, 5d, 7a, 7c, 8a

61) Rozšíření vpravo

a. problémy s přizpůsobivostí, nedůvěřivost, vzdor, problematický vztah k druhým, odpor k autoritě

- 4a, 6a, 8a

62) Kuželovitý kmen, postupně zužující

a. jednoduchost, lehká zaostalost, spíše praktický než teoretický typ, s převahou konkrétního a názorného myšlení, pudovost, sklon k výbušnosti

- 2a, 3a, 4a, 8a, 8b, 9a, 10b

63) Kmen u paty zúžený

a. vratkost, nejisté postavení, přeceňování vlastních schopností, překonávání sebe sama, kompenzace neuspokojivého vývoje v raném dětství

- 3a, 4a, 9a

Kmen

64) Pokřivený kmen nebo kmen s nejistě nakreslenými obrysy

a. nejisté postavení, psychická slabost, nerozhodnost, problematický vývoj

- 2a, 5d, 7a, 7c

- 65) Tenký kmen
a. slabé ego
- 66) Kmen nakreslený jen jednou čarou
a. regrese, mentální defekt
○ 8a
- 67) Slabý kmen v porovnání s mohutnou korunou
a. nadměrná snaživost, snaha překonat sám sebe, projev kompenzace
- 68) Mohutný kmen (samé dřevo)
a. zdůraznění stability, jistoty, až těžkopádnost, nevyzrálост, pudovost, primitivita, pocity tlaku okolí, agresivní tendence
○ 2b, 3a, 4a, 5b, 6b, 7b, 8a
- 69) Podepřený kmen kůlem nebo podepřené větve
a. potřeba ochrany, potřeba být veden, nesamostatnost, nejistota, snížené sebevědomí, pocit tělesné slabosti, pocit přetíženosti
○ 1a, 2a, 3a, 4b, 5d, 7a, 7c, 8a, 8b, 9b
- 70) Kmen skloněný vpravo
a. extraverte, ovlivnitelný, přizpůsobivý, zájem o druhé, ochotný pomoci, slabší vůle, nezdrženlivost, překotnost
○ 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 6b, 8b, 9a, 10b
- 71) Kmen skloněný vlevo
a. introverze, odklon od ostatních, obranný postoj, potlačování emocí, vzdor, sklon k pohodlnosti
○ 2a, 3b, 4a, 5d, 6a, 8a, 9b, 10a
- 72) Strom s řadou znaků zdůrazňujících levou stranu se výrazně naklání doprava
a. konflikt mezi introverzí, uzavřeností a přáním aktivně se prosadit mezi ostatními)
- 73) Příčný, paralelní kmen
a. jasnost, školáckost, vzornost, věcnost, malá přizpůsobivost, schematické myšlení, malá spontánnost, škrobenost
○ 3a, 4a, 4b
- 74) Zkroucený kmen
a. složitý vývoj, buď pružné překonávání, nebo podléhání obtížím a vnějším tlakům, psychická slabost, nejisté postavení
○ 2a, 3a, 3b, 4b, 5d
- 75) Výdutě, zářezy, díry v kmeni, zlomená nebo oschlá větev
a. psychické trauma, nemoc, úraz, zklamání, prohry
○ 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

b. pocity méněcennosti, nevyrovnanost sama se sebou, pocity viny, vnitřní napětí

- 1a, 2a, 3a, 7a, 7c, 8a

c. nepovedený pokus o navázání kontaktu nebo prosazení se mezi druhými

- 1a, 4b

76) Kmen jako u jehličnanu, prostupující celou korunou (typu jedle)

a. malá psychická diferencovanost (pudy a instinkty prostupují celou osobností), labilita, primitivismus, silná vitalita

- 1b, 2b, 3a, 4a, 9a

b. nepružnost, rigidita, nepřizpůsobivost

- 4a, 4b

c. nevyzrállost, regrese, snížený intelekt

- 3a, 4a, 8a

77) Nelze rozpoznat kmen a ani jedna větev

a. porucha osobnosti

- 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

78) Kontury kmene

a. stínování nebo zdůraznění kontury vpravo

i. extraverte

- 2b, 3a, 4a, 9a, 10b

b. stínování nebo zdůraznění kontury vlevo

i. introverte

- 2a, 3b, 5d, 8a, 9b, 10a

c. čárkované, přerušované kontury

i. dráždivost, citlivost, nervozita

- 5a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a

d. měkce šrafovaná, nejasná kontura

i. senzitivita, schopnost empatie, neostrá hranice mezi ty a já, vrtkavost

- 4a, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7c, 9a

e. zvlněná kontura vlevo

i. vnitřní zranitelnost

f. zvlněná kontura vpravo

i. potíže s adaptací

- 4a

g. oboustranně zvlněná kontura

i. schopnost vcítění, přizpůsobivost, nestrojenost, nerozhodnost, menší vůle k odporu

- 2a, 3b, 4b, 5a, 5d, 6a, 6b, 7a, 7c, 8b, 9a, 10b

79) Povrch kmene (kůra)

a. úplně hladká kůra

i. dobrá přizpůsobivost

- 3b, 4b, 6b, 8b

ii. maska

- b. drsná, hluboce zbrázděná kůra
 - i. potíže s přizpůsobením
 - 4a
- c. jemná, měkká struktura, stínování
 - i. schopnost bezkonfliktních kontaktů, citlivost, zranitelnost
 - 4a, 5a, 6a, 6b, 7a, 7c
- d. ostré tvary
 - i. vzrušivost, předrážděnost, kritičnost, cholericnost, agresivita
 - 1a, 2b, 4a, 5b, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
- e. oblé, uvolněné tvary
 - i. sociální přizpůsobivost, nenucenost, působí milým dojmem
 - 3b, 4a, 4b, 6b, 8b, 9a, 10b
- f. nápadná pravidelnost připomínající ornament
 - i. únik do manýry, nepružnost, snížený smysl pro realitu
 - 2b, 3a, 4a, 4b, 6a, 8a
- g. tmavý, vyšrafovaný kmen
 - i. nejistota, nerozhodnost, snivost, labilita, rozpaky
 - 2a, 3a, 4a, 7a, 7c, 8a, 9a
 - ii. snaha na kresbě něco zakrýt
 - iii. úzkost, deprese, dysforie, aktuální problémy
 - 1a, 2a, 3a, 7a, 7c, 8a, 9b
 - iv. hledání sama sebe, východiska z problémové situace
 - 5b, 8a

80) Velký kmen s malou korunou

- a. nezralost, regrese, pocity tlaku z okolí, potíže se sebeprosazením, nevyvážené sebevědomí, přístupný vlivu instinktu a nevědomí, impulzivita až agresivita, materialismus až přizemnost
 - 1a, 2a, 2b, 3a, 4a, 5b, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b

81) Kmen nižší než cca polovina koruny

- a. potlačení přirozené vitality, smyslovosti, racionalizace, převaha intelektuálního, idealismus, schopnost nadšení, zvýšené ambice, únikové tendence do světa snů a představ, menší smysl pro realitu
 - 6a, 7a, 7b, 8a, 9a, 9b
- b. projev kompenzace, snaha překonat sebe sama, snaha obsáhnout co nejvíce, povrchnost
 - 3a, 7b, 9a, 10b

82) Napojování, prostupnost a zakončování kmene a větví

- a. mohutný a široký kmen a větve
 - i. síla ega, prosazování se, pudovost, primitivní, nekultivované, silácké vystupování
 - 3a, 4a, 5b, 9a
- b. zaškrcení nebo naopak rozšíření větví, kmene
 - i. měštnání, potlačení emocí a prožívání, vnitřní konflikty
 - 3a, 4a, 10b

- c. otevřené, „rourovité“ větve nebo kmen
 - i. vnímavost, citlivost, snadná ovlivnitelnost, povrchnost
 - 3a, 3b, 4b, 5a, 6a, 7a, 7c, 9a, 10b
- d. neukončené větve
 - i. laxnost, povrchnost, malá ochota k seberegulaci
 - 2b, 3a, 4a, 5a, 5d, 8a, 9a, 9b, 10b
- e. kmen otevřený shora
 - i. otevřenost, přístupnost dojmům, ovlivnitelnost, výbušnost
 - 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 9a, 10b
- f. kmen otevřený zdola
 - i. otevřenost vůči pudovým impulzům a nevědomí
 - 4a, 9a
- g. kmen otevřený z obou stran
 - i. nedostatek kreslířských dovedností
- h. otevřený kmen propojený s větvemi
 - i. přístup pudových impulzů do vědomí
 - 4a, 9a
- i. kresby s adekvátně regulovaným tokem energie
 - i. dobře strukturovaná osobnost, přiměřeně reaguje na podněty, dobře reguluje své jednání a chování
 - 6b, 7b
- j. uzavřený kmen, zablokovaný přechod mezi kmenem a větvemi
 - i. myšlení a cítění nejsou plně integrované, nevyrovnanost, bariéra mezi minulostí a tím, co vzniklo později, odmítání minulost nebo nesmíření s dospělostí, nespokojenost
 - 1a, 3a, 4a, 7c, 8a, 9a
 - ii. nevyzrállost, regrese, mentální defekt
 - 4a, 8a
- k. uzavřený kmen i větve, celek sestavený z částí
 - i. schematické, inkohorentní myšlení, schází propojení a vnitřní jednota, horší chápání vztahů a souvislostí
 - 8a

83) Degenerovaná forma kmene a větví

- a. narušený svalový tonus nebo silná únava až ochablost (možné psychopatologické příčiny)
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 5d, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- b. stylizace, rozpaky
 - 2b, 3a, 4a, 6a

Koruna

84) Koruna

- a. uzavřená kontura
 - i. uzavřenost, vyhýbání se vnějšímu světu, snivost
 - 2a, 3b, 4b, 8a, 9b, 10a

- b. prostupná kontura
 - i. otevřenost
 - 2b, 3a, 9a, 10b
- c. tvar koruny s převahou pravé strany
 - i. extraverze
 - 2b, 3a, 4a, 9a, 10b
- d. tvar koruny s převahou levé strany
 - i. introverze
 - 2a, 3b, 5d, 8a, 9b, 10a
- e. přehlednost a řád v uspořádání koruny a ve struktuře větví
 - i. dobrá koordinovanost psychické činnosti
 - 6b, 7b

85) Letní strom (s listy)

- a. emocionalita, plnost prožívání, smyslovost, povrchnost, afektovanost až exhibitivnost
 - 2b, 3a, 4a, 5a, 6a, 7a, 7c, 9a, 10b

86) Zimní (holý) strom

- a. strohý a vážný člověk, se sklonem k depresím, držící se podstaty
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 4b, 7a, 7c, 8a, 9b

87) Otrhaná, zraněná, celkově potlačená koruna

- a. nepříznivé vnější podmínky, vnitřní problémy, pocity neuspokojení, traumata
 - 1a, 2a, 3a, 7a, 7c, 8a

88) Zdravá, plná koruna

- a. psychická vyrovnanost, schopnost přizpůsobení
 - 3b, 4b, 6b, 7b, 8b

89) Malá potlačená koruna

- a. potíže se sebezprosažením, pocity méněcennosti, nevyzrállost
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 7c 8a

90) Přehnaně veliká koruna

- a. nutkavá snaha vše obsáhnout (třeba i jen ve fantazii), nevyzrállost, velikášství, kompenzace komplexů
 - 2b, 3a, 4a, 8a, 9a

91) Uzavřená koruna

- a. uvnitř prázdná bílá koruna
 - i. obrana
 - 2a, 3a
 - ii. vnitřní prázdnota
- b. kruhová, uzavřená koruna
 - i. vysoká míra uzavřenosti a neproniknutelnosti, masivní obrana před vnějším světem, horší přizpůsobivost

- 2a, 3b, 4a, 4b, 8a, 9b, 10a
 - ii. projev špatné spolupráce, nedůvěra vůči zadavateli
 - 4a, 6a
- c. jemně zvlněná, uvolněná obrysová linie koruny
 - i. uzavřený, ale schopný přizpůsobení, pružný, živý, společenský uhlazený
 - 1b, 2a, 2b, 3b, 4a, 4b, 6b, 7a, 8a, 8b, 9a, 9b, 10a, 10b
- d. arkádovitá koruna
 - i. smysl pro formu, umí se chovat, přizpůsobit, nedůvěřivý, dbá na vnější dojem
 - 3a, 3b, 4a, 4b, 6a, 6b, 7a, 8b
 - ii. život ve fantazii, nedostatečné respektování reality nebo obavy z ní
 - 2a, 5a, 8a
 - iii. obrana a nejistota z testové situace, schování se za schematický znak
 - 2a, 3a
- e. roztřesená, přerušovaná, najatá, nejistá linie
 - i. nervozita, nejistota, senzitivita, iritabilita, zvýšená zranitelnost, neurčitost, úzkostnost
 - 2a, 3a, 5a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a
- f. zdůrazněná pravá polovina koruny
 - i. extrovert (nebo alespoň extrovertní fantazie), hledání nových dojmů, snaha prosadit se, exhibitivnost, ovlivnitelnost, obtíže s koncentrací
 - 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 5b, 5c, 7a, 7c, 9a, 10b
 - ii. bezohledné prosazování se, útěk před sebou samým, neklid, agitovanost
 - 4a, 9a
- g. zdůrazněná levá polovina koruny
 - i. uzavření se do sebe, zdrženlivost, introspekce, opatrnost, introverze, sklon ke snění
 - 2a, 3b, 4b, 5d, 6a, 8a, 9b, 10a
 - ii. narcismus, odvrácení se od reality
 - 1a, 4a, 8a, 9a
- h. symetrická koruna
 - i. vyrovnanost, klid, vyžralost
 - 5a, 6b, 7b, 9b
 - ii. rigidita, malichernost, pozérství, zahleděnost do sebe, snaha přizpůsobovat realitu podle sebe, projev obrany před nejistotou a úzkostí
 - 1a, 2a, 3a, 4b, 6a, 7a, 7c, 9a
- i. ohýbající se koruna
 - i. snadno ovlivnitelný, nedostatek sebekontroly, roztržitost, roztěkanost
 - 2b, 3b, 4b, 7a, 7c, 9a, 10b
- j. shora zploštělá, stlačená koruna
 - i. žije pod tlakem, nebo s pocitem, že je na něj činěn nepřiměřený nátlak, pocit svázanosti, nesamostatnost, poslušnost, rezignace, potlačení vlastní aktivity, pocity méněcennosti
 - 1a, 2a, 3b, 4b, 5d, 7a, 8a, 8b, 9b
- k. koruna deroucí se výrazně směrem vzhůru

- i. zvýšený důraz na intelekt nebo idealismus, vysoké až nereálné aspirace
 - 7a, 7b, 9a
 - ii. snaha prosadit se, vyniknout, uspět i za cenu potlačení ostatních zájmů a potřeb, oploštění celé osobnosti
 - 4a, 9a
 - iii. překompenzování pocitů méněcennosti, velikášství, únik do fantazijního uspokojování
 - 1a, 8a, 9a
- l. koruna poklesávající podél kmene
 - i. utápění se ve špatných náladách, slabá vůle, ochablost, nerozhodnost, rezignace, malý energetický potenciál, únava
 - 1a, 2a, 5a, 5d, 7a, 7c, 8a, 9b
- m. koruna podobná „atomovému hříbu“
 - i. špatná sebevláda, explozivita, vztek
 - 2b, 4a, 9a, 10b
- n. koncentrická, sebestředná koruna
 - i. zahleděnost do sebe, chce být středem pozornosti, samolibost až narcismus
 - 1a, 2b, 3a, 4a, 6a, 9a, 10b
- o. koruna rozdělená do obláček
 - i. složité, neprůhledné prožívání
 - 5a
 - ii. skrývá své úmysly, nechce působit agresivně, ohleduplnost
 - 6b
 - iii. vnitřní rozpory, nevyrovnanost, až disociace osobnosti
 - 3a, 4a, 9a
- p. zkadeřená koruna
 - i. psychická pohyblivost, uvolněnost, hravost, družnost, neklid, citlivost, schopnost nadšení, hovornost, nedostatek sebekázně, vytrvalosti, povrchnost, lehkomyšlnost, menší smysl pro realitu, zakrývání rozpaků
 - 1b, 2b, 3a, 4a, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b, 7c, 8a, 9a, 10b
 - ii. maskování původní kresby
- q. zmatené propletené čáry
 - i. dynamičnost, rozmach, velkorysost, nekonvenčnost, neklid až impulzivita, labilita, neukázněnost, zmatky v názorech i citech, chaotičnost, slabá vůle, regrese
 - 1b, 3a, 4a, 7b, 8a, 9a, 10b
 - ii. porucha chování
 - 4a
 - iii. zakrývání rozpaků nebo snaha zamaskovat původní kresbu
- r. vyšrafovaná nebo stínovaná (začerněná) koruna
 - i. radost z prožitku, vnímavost, empatie, snivost, nervozita, labilita, deprese, pocity ztráty vlastního já
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 5a, 6a, 6b, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
 - ii. snaha zakrýt část kresby
 - iii. nejistota, nerozhodnost, slabost, rozpaky z nezvyklé situace
 - 2a, 5d, 7a, 7c, 9b

- s. větve, ovoce apod. volně v koruně (nenapojené)
 - i. pohodlnost, nekoordinovanost, nic nedělá důsledně, improvizování, horší chápání souvislostí
 - 8a
- t. uzavřená koruna vyplněná různými křivkami, tvary, ornamenty (bez logického úmyslu)
 - i. únik do manýry, projev nejistoty a rozpaků
 - 2b, 3a, 4a, 6a
 - ii. špatné chápání souvislostí, horší smysl pro realitu, oslabená vůle
 - 8a
 - iii. nedostatečné nadání, sklon k mechanickému a schematickému myšlení, labilní osobnost až psychické poruchy
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- u. nesmyslné tvary koruny
 - i. snaha zakrýt rozpaky a nejistotu z testové situace
 - ii. potíže se začleněním se a přizpůsobení vnějšímu světu, duševní porucha, mentální defekt
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- v. nejdříve vznik koruny a dodatečně kmen
 - i. nedostatek tvořivosti, menší konstruktivnost, neochota se výrazněji projevit a angažovat, schematické myšlení
 - 2a, 8a, 9b, 10a

92) Otevřená koruna

- a. dobře rozvětvená, ale neprodyšně obtažená koruna
 - i. uzavřenost, nesmělost, nevyzpytatelný, dosud se nenašel, horší sociální přizpůsobivost
 - 2a, 3b, 4a, 4b, 5b, 5d, 8a, 9a, 9b, 10a
- b. větve jakoby se uzavírající kolem středu
 - i. uzavřenost, introverze, soustředěnost, vyrovnanost, rozhodnost, houževnatost, samostatnost, nepodléhá ovlivnění
 - 2a, 3b, 4b, 5d, 6b, 7b, 8a, 9b, 10a
- c. větve rozbíhající se od středu
 - i. podnikavost, iniciativnost, extraverte, všestrannost, horlivost, zájem o vnější svět, prosazování se, agresivita, možná kompenzace, agitovanost
 - 1a, 1b, 2b, 3a, 4a, 5b, 7b, 9a, 10b
- d. paprskovité větve (extrémní varianta předešlého)
 - i. nevyzrálость, regrese, domýšlivé vystupování, drzost, neklid, nesoustředěnost, neovládá se, pohodlnost, střídání cílů, agresivita
 - 1a, 2b, 3a, 4a, 5b, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
- e. větve směřující přímo vzhůru
 - i. nadšení, horlivost, aspirace, silně zdůrazněná přání, žádostivost, sklon, fantazie, možný i únik před realitou do světa fantazijního uspokojování
 - 7b, 8a, 9a
- f. poklesávající větve směřující dolů (někdy až strom typu smuteční vrby)
 - i. pesimismus, rezignace, neschopnost odporovat, malý energetický potenciál, slabá vůle, nedostatek síly k sebeprosazení, rozklady, deprese

- 2a, 3a, 5a, 5b, 5d, 7a, 7c, 8a, 9b
- g. vodorovné, stlačené větve nebo větve směrem vzhůru zkrácené, uťaté
 - i. pocit, že se nemůže nebo nedokáže prosadit, že je pod nátlakem, potřeba být veden, pocity méněcennosti
 - 1a, 2a, 5d, 8a, 8b
- h. zmatená, nepřehledná spleť větví
 - i. vnitřní zmatky, hůře se orientuje sám v sobě i v realitě, problémy s koordinací psychické činnosti, rozpačitost
 - 8a

Větve

93) Větve

- a. přiměřeně formované a rozmístěné větve
 - i. normální přizpůsobení se, životní uspokojení, psychická vyrovnanost
 - 6b, 7b
- b. chudá struktura větví
 - i. potíže s prosazováním se ve vnějším světě, nedostatek radosti z interpersonálních vztahů, vnímání světa jako málo uspokojivého
 - 1a, 2a, 8a
- c. chybějící větve
 - i. neschopnost navazovat interpersonální vztahy, ztráta životní radosti, závažné psychické potíže až psychické poruchy
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- d. malé, slabé větvičky rostoucí na silném kmeni
 - i. problémy s uspokojováním vlastních potřeb, neumí se prosadit
 - 4b
- e. zmatená spleť větví
 - i. zmatky v názorech, špatná koordinace psychické činnosti
 - 8a
- f. slabé, tenké větve
 - i. slabost, nerozhodnost, problémy se sebeprosazováním se
 - 2a, 4b, 5d, 7a, 7c, 9b
 - ii. nevyspělost, retardace
 - 3a, 4a, 8a
- g. silné, tlusté větve
 - i. silná afektivita, robustnost, pudovost, primitivismus, chce se prosadit, imponovat
 - 3a, 4a, 9a, 10b
- h. otevřené konce větví (rourovité větve)
 - i. ovlivnitelnost dojmy, povrchnost, nerozhodnost, horší sebevláda, neujasněné cíle, nevyspělost, malá ochota se omezovat, liknavost, lákavost neznámého
 - 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 5a, 5b, 5c, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
- i. rozšiřující se větve (případně i kmen)
 - i. impulzivita, pudovost, afektivita, průbojnost, hrubost, domýšlivost, primitivnost, podléhání dojmům, potřeba silných zážitků

- 2b, 3a, 4a, 5b, 9a, 10b
- ii. výbušnost, neochota až neschopnost omezovat a regulovat chování
 - 3a, 4a, 9a, 10b
- j. zakončení větví jemnými větvičkami
 - i. přecitlivělost jemnost, schopnost empatie, připravenost reagovat
 - 2b, 4a, 5a, 6a, 6b, 7a, 7c
 - ii. sklon k překombinování, topení se v komplikovanostech, neproniknutelnost až uzavřenost
 - 2a, 3b, 4b, 8a, 9b, 10a
- k. ostře zašpičatělé konce větví, trny, krátké ostré čárky v koruně
 - i. zvýšená kritičnost, agresivita
 - 1a, 2b, 4a, 5b, 6a
 - ii. agresivita proti sobě samému
 - iii. agresivita proti ostatním
 - 2b, 4a, 5b
 - iv. porucha osobnosti (psychopatie, sadismus)
 - 4a
- l. přímé, hranaté tvary větví (pravidelné, paralelní)
 - i. stabilita, odolnost, odhodlanost, ráznost, činorodost, menší pružnost, nepřirozenost, umíněnost, nepřizpůsobivost, kverulance, pečlivost až obsese a kompulze
 - 1b, 2b, 4b, 4a, 5b, 6b, 7a, 7b, 7c, 9a, 9b
- m. větve napojovány téměř v pravých úhlech
 - i. nedostatek výtvarných dovedností
 - ii. regrese, mentální defekt
 - 8a
 - iii. psychická ztuhlost a nepřizpůsobivost, nepružnost, rigidita, vnitřní úzkost, nutkavá potřeba nastolit „pravý“ řád s vyloučením nahodilostí
 - 2a, 3a, 4a, 4b, 7a, 7c
- n. oblé, uvolněné křivky
 - i. nenucenost, pružnost, vstřícnost, lehce navazuje kontakty, diplomatický, přizpůsobuje se okolnostem, nestaví se na odpor
 - 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 5d, 6b, 7b, 7c, 8b, 9a, 10b
- o. zohýbané větve (uhýbání z přirozeného směru)
 - i. sebezpůsobování, nucenost
 - ii. sebekontrola, nesmělost, kontrola a potlačování vlastních pocitů, nutí se do přizpůsobování až sebezapírání
 - 2a, 3a, 5d, 8a, 9b, 10a
 - iii. vnitřní tenze, křečovitost, problémy s přizpůsobivostí
 - 2a, 3a, 4a, 7a, 7c
- p. přehnaně kroucené větve, dlouhé křivky
 - i. snížená kontrola, nerozhodnost, problémy se soustředěním, bezmyšlenkovitost, snění, snadná ovlivnitelnost, snížená intelektová výkonnost
 - 2a, 2b, 3b, 4b, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
 - ii. nedostatek nadání
- q. přerušované, čárkované větve (nespojité, nervózní čáry)

- i. impulzivita, labilita, zvýšená vzrušivost, těkavost až neurotické potíže
 - 1a, 2a 3a, 4a, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
- r. větve jsou špatně nebo nejsou vůbec vzájemně propojeny
 - i. nedůslednost, povrchnost, ukvapenost, polovičitost, horší chápání souvislostí až organické postižení
 - 3a, 8a, 9a, 10b
- s. větve vystupující do třetího rozměru
 - i. originalita, nekonvenčnost, samostatné myšlení, svéhlavost, nedisciplinovanost, drzost až arogance
 - 4a, 8a
 - ii. nadání, výtvarná zručnost
- t. překřížující se větve (ve stejné rovině, nikoliv zakrývání větví v prostoru)
 - i. vnitřní rozpory, boj mezi afektivitou a rozumovou kontrolou, nerozhodnost, kritičnost
 - 1a, 2a, 6a, 7a, 7c, 10b
- u. větve rostoucí proti sobě
 - i. nerespektuje daný řád, svéhlavost, opozičnost, konfliktnost, nedůslednost, problémy s přizpůsobením, snížená sebekontrola
 - 2b, 4a, 6a, 9a, 10b
- v. větve vyrůstající nízko na kmeni
 - i. psychická nevyzrálost, infantilismus, nevyzpytatelnost, nemístné chování
 - 3a, 4a, 8a, 9a
- w. rozšíření, otoky, zaškrcení (vyskytuje se i na kmeni)
 - i. měštnání emocí a prožívání, ostýchavost, potlačení, křečovitost, zábrany, hromadění afektů, vnitřní konflikty
 - 2a, 3a, 4a 4b, 5d, 8a, 9b, 10a, 10b
 - ii. organické postižení
- x. oboustranně otevřené větve rozmístěné volně v koruně
 - i. neurčité cíle, povrchnost, neochota na sobě pracovat, nedůslednost, roztěkanost
 - 3a, 7a, 7c, 9a, 10b
 - ii. konfliktnost, kverulance, opozičnost, krátkodobé výbuchy zlosti
 - 2b, 4a, 6a, 9a
- y. uzavřené konce větví (ořezané, useknuté větve)
 - i. snížená schopnost být aktivní, prosadit se, schází radost z prožitků, oslabená vůle, pocit ztráty a neúspěchu, nikdo mu nerozumí, pocity méněcennosti, problémy se sociálním začleněním, až vzdorovitost, negativismus, konfliktovost
 - 1a, 2a, 3b, 4a, 4b, 5a, 5d, 6a, 8a, 9a, 9b
- z. postupně na sebe napojované uzavřené větve
 - i. projev nevyzrálé snahy o vnesení řádu a pořádku, schematické myšlení, hůře chápe vztahy a souvislosti, inkoherentní myšlení
 - 8a
 - ii. snížený intelekt, organické postižení, neurotické potíže
 - 1a, 2a, 3a, 7a, 7c, 8a

94) Směřování větví

- a. větve směřující vzhůru
 - i. přesah vlastní osobnosti, idealismus, fantazie, aspirace
 - 2a, 7a, 7b, 8a, 9a
- b. poklesávající větve
 - i. slabost, averze k okolnímu světu
 - 2a, 5d, 9b
- c. směřování větví od středu k okraji
 - i. dobrá přizpůsobivost, aktivní přístup ke světu
 - 1b, 2b, 3b, 4b, 6b, 8b, 9a

95) Koordinace větví

- a. harmonické uspořádání
 - i. psychická rovnováha, jasnost, menší citlivost, lhostejnost, nepřístupnost
 - 5b, 6b, 7a, 7b, 8a, 9b, 10a
- b. disharmonické uspořádání
 - i. vzrušitelnost, neklid, ukvapenost
 - 1b, 2b, 8a, 9a
- c. nesmyslná koordinace
 - i. vnitřní zmatek, nekoordinovanost, rozpačitost, roztržitost, nedostatek smyslu pro realitu
 - 7a, 7c, 8a

Detaily na kresbě

96) Zvýšená pozornost věnovaná listí apod. (pedantská kresba)

- a. pečlivost, puntičkářství, zvýšená úzkostnost, nejistota, obrana, zakrývání vnitřních problémů až obsesivně kompulzivní tendence
 - 2a, 3a, 5b, 5d, 7a, 7c, 9b

97) Příliš velké nebo jinak nápadné listy, ovoce

- a. zakrývání nedostatků, kompenzace pocitů méněcennosti
 - 8a

98) Zdůrazněné ovoce, listí apod. v nepovedené nebo chudé kresbě

- a. snaha zamaskovat, ukázat se v lepším světle
 - 3a

99) Exotické ovoce, více druhů ovoce na jednom stromě

- a. hravost, nepřirozenost, afektovanost, zhoršené vnímání reality
 - 1b, 3a, 4a, 8a, 10b

100) Vadnoucí, zasychající listí, hnijící ovoce

- a. negativní prožívání, vnitřní problémy, sklon k depresím, až psychická porucha
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b

- 101) Oběšenci, kostlivci a jiné morbidní doplňky
- a. snaha o originalitu, recese, provokace
 - 2b, 3a, 4a, 8a
 - b. patologický význam
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- 102) Znázornění větru
- a. dynamičnost, radost z pohybu, citlivost k vnějšmu okolí
 - 1b, 2b, 4a, 5a, 6a, 7a, 7c, 9a
 - b. pocit bezmoci
 - 2a, 5d
- 103) Letící ptáci
- a. radost z pohybu, dynamický prožitek, touha odpoutat se od země, lákání dále
 - 5b, 5c, 9a
- 104) Listy
- a. živost, radostnost, vyhledávání nových dojmů, zájem o vnější dění, potřeba uznání, povrchnost, zdobnost
 - 1b, 2b, 3a, 5a, 5b, 5c, 9a, 10b
 - b. utápí se v podružnostech, ulpívavé myšlení, rozpaky, únik z testové situace nebo před vlastními problémy
 - 3a, 7a, 7c
 - c. pedantství, nepružnost, problémy s přizpůsobením, snížený smysl pro realitu, únik do manýry, obrana před úzkostí
 - 2a, 2b, 3a, 4a, 4b, 5d, 6a, 7a, 7c, 8a
- 105) Zdůrazněné ovoce, případně mnoho ovoce v jinak chudé koruně
- a. snaha udělat dojem, prosadit se, získat ocenění, nezralost, pohodlnost, povrchní zdobnost, materiální orientace, požitkářství, mentální poruchy
 - 1a, 2a, 2b, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b, 10b
- 106) Ovoce umístěné volně v koruně (bez logického napojení)
- a. snaha maskovat se za schematickou kresbu, působit lepším dojmem, povrchnost, pohodlnost, horší chápání souvislostí
 - 3a, 8a, 9a, 10b
- 107) Vyšrafované, vyčerněné ovoce (listy)
- a. kompenzace
 - b. regrese, mentální defekt
 - 8a
- 108) Květy
- a. sebeobdiv, povrchnost, zdobnost, žije přítomností, nedostatek až neschopnost předvídavosti
 - 1a, 3a, 4a, 9a, 10b

109) Padající nebo spadlé ovoce, listí (příp. větve)

- a. pocit ztráty, odříkání se, vzdání se něčeho
 - 5d
- b. nedostatek stálosti a vytrvalosti, snížená schopnost koncentrace, těkavost, zapomnětlivost
 - 7a, 7c, 9a
- c. touha uniknout
- d. lehkost, uvolněnost, citlivost, schopnost oddělovat myšlenky od citů, výmluvnost
 - 5a, 6a, 7a, 7b, 7c, 9a

110) Různé doplňky

- a. sebeironie, smysl pro humor, hravost, dětinskost
 - 1b, 3a
- b. recese, provokace vůči zadavateli
 - 2b, 3a, 4a
- c. zakrývání rozpaků, nejistoty, snaha obohatit kresbu
- d. nevyzrállost
 - 3a, 4a, 8a

111) Symbolické významy

- a. žebřík
 - i. hledání spojení s vyššími sférami
 - ii. opora
 - 5d
 - iii. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- b. pták
 - i. duchovno, svoboda, sex
 - ii. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- c. houby
 - i. plodnost
 - ii. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- d. hnízdo
 - i. domov, bezpečí, matka
 - ii. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- e. vejce
 - i. zárodek nového
 - ii. stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a
- f. jablko
 - i. láska, poznání, pokušení, hřích

- 112) Naznačení krajiny (malá krajina)
- a. skon k snění, infantilismus, roztěkanost, snížená kontrola
 - 2b, 3a, 7a, 7c, 8a, 9a, 10b
- 113) Kresba celé krajiny
- a. snivost, náladovost, podléhání dojmům, mnohomluvnost, roztěkanost, menší konstruktivnost, únik před realitou, problémy s regulací, převaha vlivu nevědomí nad vědomu regulací, utápění se v podružnostech až zavalení pocity, ztráta orientace v realitě, až ztráta sebe sama, deprese, psychické poruchy
 - 1a, 2a, 2b, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b, 10b
- 114) Kresba více stromů
- a. uvolněnost, hravost, nevyzrállost, problémy se začleněním, potíže s regulací chování
 - 1b, 2b, 3a, 4a, 7b, 8a, 9a, 10b
 - b. nejistota, nerozhodnost, úzkostnost, psychická nevyrovnanost
 - 2a, 3a, 7a, 7c, 9a
- 115) Antropomorfizace
- a. maskování rozpaků, recese, originalita, stylizace
 - 2b, 3a, 4a, 6a, 8a
 - b. hravost, nevyzrállost
 - 1b, 3a, 4a, 8a
 - c. psychická porucha
 - 1a, 2a, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c, 8a, 9a, 9b
- 116) Jehličnan nebo kresba výrazně podobná jehličnanu
- a. pohodlnost, preference nejjednodušších řešení, vyhýbání se obtížím, netvořivost, nepřizpůsobivost
 - 2a, 4a
 - b. rigidita, zábrany, neschopnost přizpůsobení se, obsese
 - 3a, 4a, 4b, 7a, 7c
 - c. recese, nepozornost, stavění se do opozice
 - 2b, 3a, 4a, 6a, 7a, 7c
- 117) Palma, strom s palmovou korunou
- a. recese, negativismus, odpor k testové situaci, snaha ukázat se jako originální osobnost
 - 1a, 2a, 2b, 3a, 4a, 8a, 9a
 - b. stereotypní myšlení, nepružnost, nedostatek vitality
 - 2a, 4b, 5a, 5d, 9b
- 118) Přítomnost znaků s opačnými významy
- a. projev vnitřního rozporu osobnosti
 - b. projev kompenzace
 - c. chybná intepretace

Příloha 3 – Hodnoty korelačních koeficientů pro korelaci mezi skórováním v klinických škálách dotazníků MMPI-2 a odpovídajících škálách kresby stromu

Příloha 3.1 Hypochondrie s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
hypochondrie	64,6000	11,00909	20
strom1a	3,3077	1,82799	26
strom1b	2,6154	1,67516	26

Korelace

		hypochondrie	strom1a	strom1b
hypochondrie	Pears. korelační koef.	1	,425	-,076
	P-hodnota		,062	,751
	Počet probandů	20	20	20

Příloha 3.1.1 Hypochondrie s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylna	Počet probandů
hypochondrie	44,0000	3,16228	7
strom1a	3,3077	1,82799	26
strom1b	2,6154	1,67516	26

Korelace

		hypochondrie	strom1a	strom1b
hypochondrie	Pears. korelační koef.	1	-,238	-,106
	P-hodnota		,608	,821
	Počet probandů	7	7	7

Příloha 3.2 Deprese s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
deprese	70,1000	9,50844	20
strom2a	8,4615	3,08844	26
strom2b	6,7692	1,96586	26

Korelace

		deprese	strom2 a	strom2b
deprese	Pears. korelační koef.	1	,107	,334
	P-hodnota		,653	,150
	Počet probandů	20	20	20

Příloha 3.2.1 Deprese s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
deprese	41,1667	4,75044	6
strom2a	8,4615	3,08844	26
strom2b	6,7692	1,96586	26

Korelace

		deprese	strom2a	strom2b
deprese	Pears. korelační koef.	1	-,618	,064
	P-hodnota		,191	,904
	Počet probandů	6	6	6

Příloha 3.3 Korelace pro hypochondrii s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
hysterie	63,3529	10,53530	17
strom3a	11,0385	3,78926	26
strom3b	6,5385	3,59144	26

Korelace

		hysterie	strom3a	strom3b
hysterie	Pears. korelační koef.	1	,484*	-,066
	P-hodnota		,049	,802
	Počet probandů	17	17	17

Příloha 3.3.1 Korelace pro hysterii s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
hysterie	43,3000	5,35516	10
strom3a	11,0385	3,78926	26
strom3b	6,5385	3,59144	26

Korelace

		hysterie	strom3a	strom3b
hysterie	Pears. korelační koef.	1	,516	,098
	P-hodnota		,127	,787
	Počet probandů	10	10	10

Příloha 4.1. Psychopatická odchylka s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
psychopatie	68,4091	10,89630	22
strom4a	11,2692	3,48204	26
strom4b	6,3077	2,16830	26

Korelace

		psychopatie	strom4a	strom4b
psychopatie	Pears. korelační koef.	1	,094	,006
	P-hodnota		,678	,979
	Počet probandů	22	22	22

Příloha 3.4.1 Psychopatická odchylka s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
psychopatie	38,7500	7,80491	4
strom4a	11,2692	3,48204	26
strom4b	6,3077	2,16830	26

Korelace

		psychopatie	strom4a	strom4b
psychopatie	Pears. korelační koef.	1	-,293	,380
	P-hodnota		,707	,620
	Počet probandů	4	4	4

Příloha 3.5 Maskulinita s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
maskulinita	59,4167	8,73299	12
strom5a	2,1176	1,40900	17
strom5b	2,5294	1,80685	17

Korelace

		maskulinita	strom5a	strom5b
maskulinita	Pears. korelační koef.	1	,221	,248
	P-hodnota		,490	,437
	Počet probandů	12	12	12

Příloha 3.5.1 Maskulinita s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
maskulinita	39,8000	7,82304	5
strom5a	2,1176	1,40900	17
strom5b	2,5294	1,80685	17

Korelace

		maskulinita	strom5a	strom5b
maskulinita	Pears. korelační koef.	1	-,294	,425
	P-hodnota		,631	,475
	Počet probandů	5	5	5

Příloha 3.5.2 Femininita s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
femininita	54,5000	2,12132	2
strom5c	,5556	1,01379	9
strom5d	4,1111	2,66667	9

Korelace

		femininita	strom5c	strom5d
femininita	Pears. korelační koef.	1	. ^a	1,000**
	P-hodnota		.	.
	Počet probandů	2	2	2

Příloha 3.5.2.1 Femininita s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
femininita	39,4286	6,85218	7
strom5a	,5556	1,01379	9
strom5b	4,1111	2,66667	9

Korelace

		femininita	strom5c	strom5d
femininita	Pears. korelační koef.	1	,041	,085
	P-hodnota		,931	,855
	Počet probandů	7	7	7

Příloha 3.6 Paranoia s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylna	Počer probandů
paranoia	75,3913	14,86833	23
strom6a	5,3077	2,46202	26
strom6b	4,0385	2,04901	26

Korelace

		paranoia	strom6a	strom6b
paranoia	Pears. korelační koef.	1	,518*	,179
	P-hodnota		,011	,415
	Počer probandů	23	23	23

Příloha 3.6.1 Paranoia s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylna	Počer probandů
paranoia	44,3333	4,61880	3
strom6a	5,3077	2,46202	26
strom6b	4,0385	2,04901	26

Korelace

		paranoia	strom6a	strom6b
paranoia	Pears. korelační koef.	1	-,500	,971
	P-hodnota		,667	,154
	Počer probandů	3	3	3

Příloha 3.7 Psychastenie - muži s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průmě r	Směrodatná odchylka	Počet probandů
psychastenie	68,3750	12,56914	16
strom7a	7,4706	2,21127	17
strom7b	6,4118	2,26547	17

Korelace

		psychastenie	strom7a	strom7b
psychastenie	Pears. korelační koef.	1	,343	,212
	P-hodnota		,194	,430
	Počet probandů	16	16	16

Příloha 3.7.1 Psychastenie - ženy s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
psychastenie	80,3750	12,76085	8
strom7c	3,4444	2,06828	9
strom7b	5,4444	2,29734	9

Korelace

		psychastenie	strom7c	strom7b
psychastenie	Pears. korelační koef.	1	,629	,257
	P-hodnota		,095	,539
	Počet probandů	8	8	8

Příloha 3.7.2 Psychastenie s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
psychastenie	46,0000	3,46410	3
strom7a	6,0769	2,88337	26
strom7b	6,0769	2,27900	26

Korelace

		psychastenie	strom7a	strom7b
psychastenie	Pear. korelační koef.	1	,189	,115
	P-hodnota		,879	,927
	Počet probandů	3	3	3

Příloha 3.8. Schizofrenie s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylna	Počet probandů
schizofrenie	77,9167	14,41894	24
strom8a	9,8077	4,58711	26
strom8b	3,0000	1,76635	26

Korelace

		schizofrenie	strom8a	strom8b
schizofrenie	Pears. korelační koef.	1	,234	,100
	P-hodnota		,271	,644
	Počet probandů	24	24	24

Příloha 3.8.1. Schizofrenie s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylna	Počer probandů
schizofrenie	44,0000	5,65685	2
strom8a	9,8077	4,58711	26
strom8b	3,0000	1,76635	26

Korelace

		schizofrenie	strom8a	strom8b
schizofrenie	Pears. korelační koef.	1	-1,000**	-1,000**
	P-hodnota		.	.
	Počer probandů	2	2	2

Příloha 3.9 Hypomanie s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
hypomanie	66,9565	10,59364	23
strom9a	9,4615	3,08844	26
strom9b	5,7308	2,10823	26

Korelace

		hypoman	strom9a	strom9b
hypomanie	Pears. korelační koef.	1	,196	,068
	P-hodnota		,370	,758
	Počet probandů	23	23	23

Příloha 3.9.1 Hypomanie s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
hypomanie	46,6667	,57735	3
strom9a	9,4615	3,08844	26
strom9b	5,7308	2,10823	26

Korelace

		hypomanie	strom9a	strom9b
hypomanie	Pears. korelační koef.	1	,500	-,500
	P-hodnota		,667	,667
	Počet probandů	3	3	3

Příloha 3.10 Introverze s T-skórem > 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
introverze	62,6667	8,91254	21
strom10a	3,1538	1,56697	26
strom10b	5,2308	2,21464	26

Korelace

		introverze	strom10a	strom10b
introverze	Pears. korelační koef.	1	,000	-,128
	P-hodnota		1,000	,581
	Počet probandů	21	21	21

Příloha 3.10.1 Introverze s T-skórem < 50

Popisná statistika

	Průměr	Směrodatná odchylka	Počet probandů
introverze	41,3333	6,80196	6
strom10a	3,1538	1,56697	26
strom10b	5,2308	2,21464	26

Korelace

		introverze	strom10a	strom10b
introverze	Pears. korelační koef.	1	-,617	,279
	P-hodnota		,192	,592
	Počet probandů	6	6	6

** Korelace je významna na hladině významnosti 0,01

* Korelace je významná na hladině významnosti 0.05

a. Nemůže být počítáno, protože jedna z proměnných nabývá jen jedné hodnoty.

11 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Kresba stromu: Karel

Obrázek 2 - Kresba stromu: Jan

Obrázek 3 - Kresba stromu: Jiří

Obrázek 4 - Kresba stromu: David

Obrázek 5 - Kresba stromu: Lukáš

Obrázek 6 - Kresba stromu: Patrik

Obrázek 7 - Kresba stromu: Pavel

Obrázek 8 - Kresba stromu: Samuel

Obrázek 9 - Kresba stromu: Bedřich

Obrázek 10 - Kresba stromu: Aleš

Obrázek 11 - Kresba stromu: Oliver

Obrázek 12 - Kresba stromu: Matěj

Obrázek 13 - Kresba stromu: Milan

Obrázek 14 - Kresba stromu: Petr

Obrázek 15 - Kresba stromu: Hynek

Obrázek 16 - Kresba stromu: Oldřich

Obrázek 17 - Kresba stromu: Ben

Obrázek 18 - Kresba stromu: Simona

Obrázek 19 - Kresba stromu: Lucie

Obrázek 20 - Kresba stromu: Zdeňka

Obrázek 21 - Kresba stromu: Tereza

Obrázek 22 - Kresba stromu: Alice

Obrázek 23 - Kresba stromu: Andrea

Obrázek 24 - Kresba stromu: Pavla

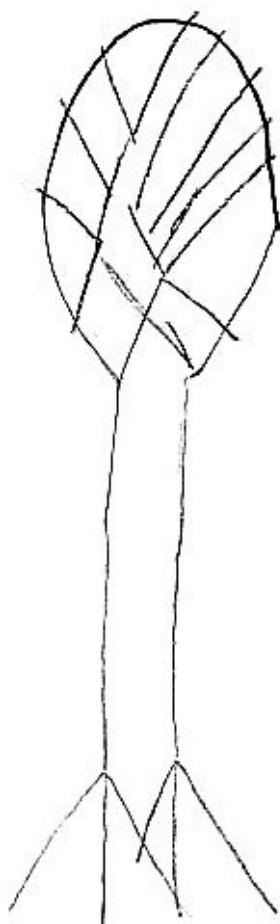
Obrázek 25 - Kresba stromu: Jana

Obrázek 26 - Kresba stromu: Nikola

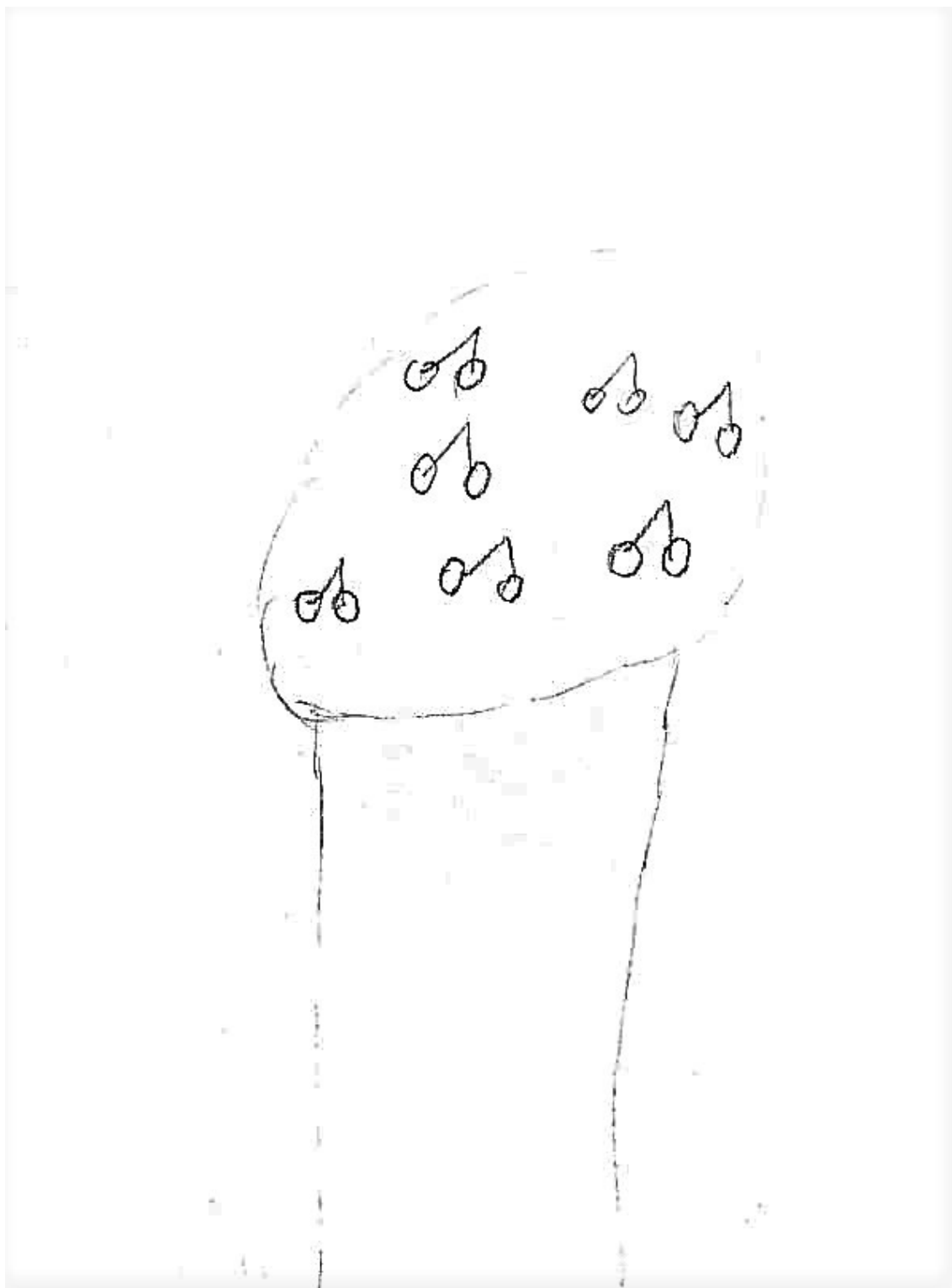
Obrázek 1 - Kresba stromu: Karel

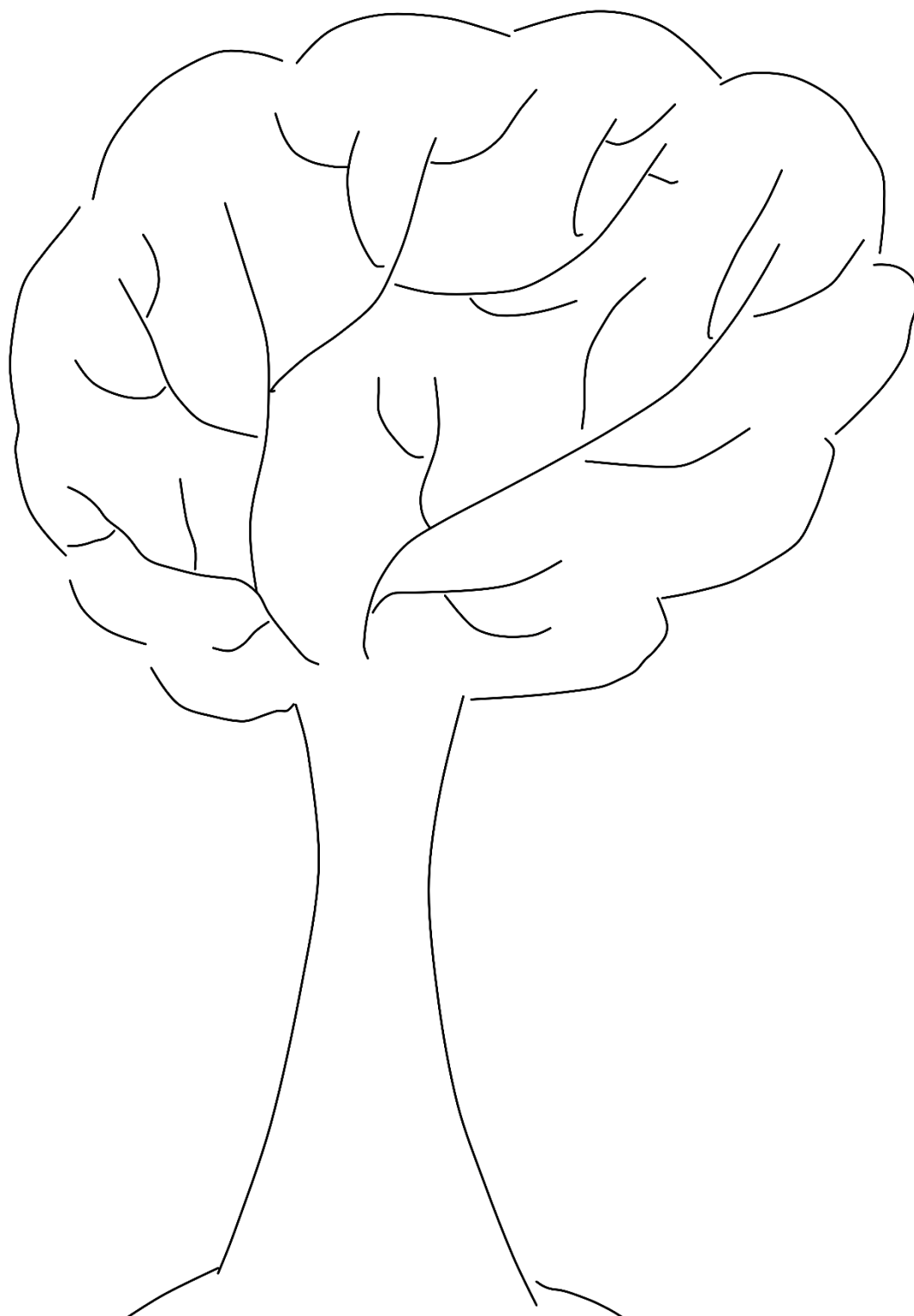
Obrázek 2 - Kresba stromu: Jan

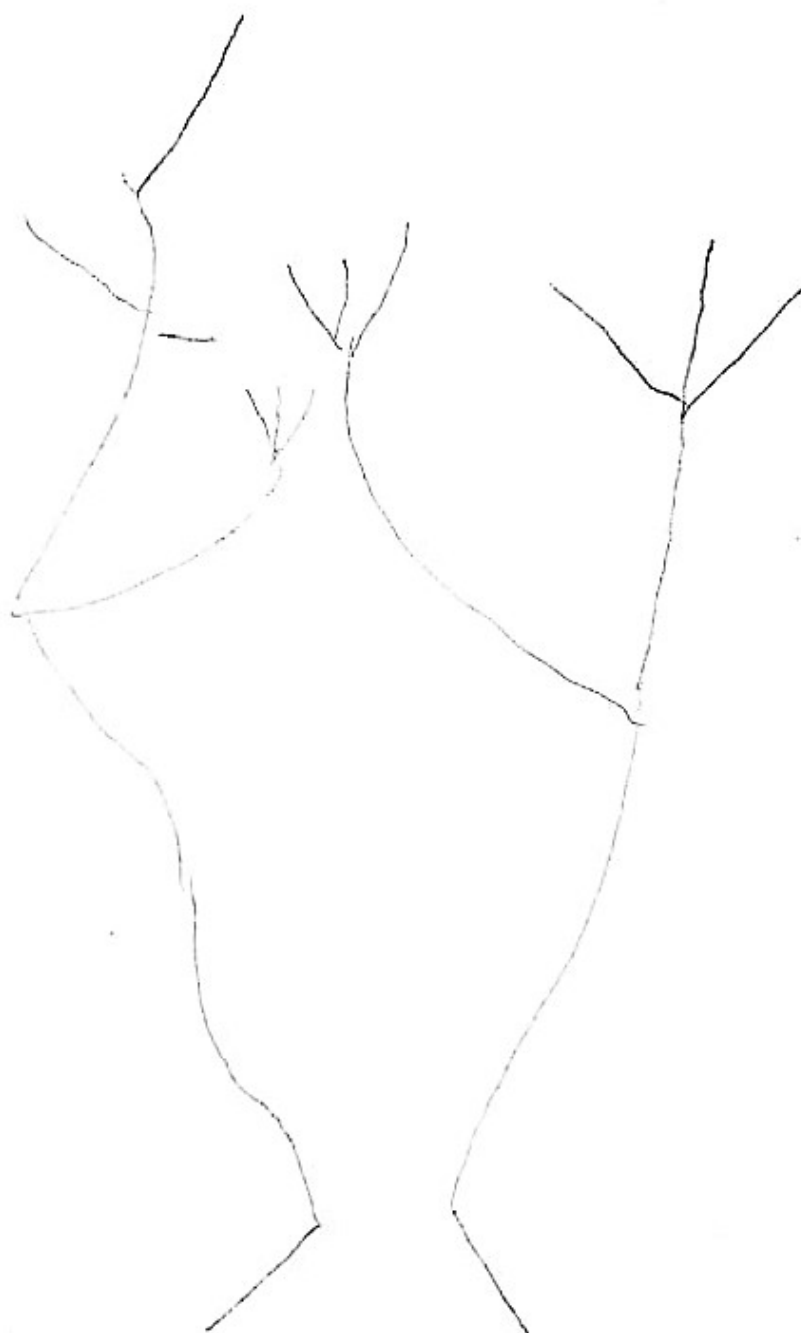
Obrázek 3 - Kresba stromu: Jiří

Obrázek 4 - Kresba stromu: David

Obrázek 5 - Kresba stromu: Lukáš

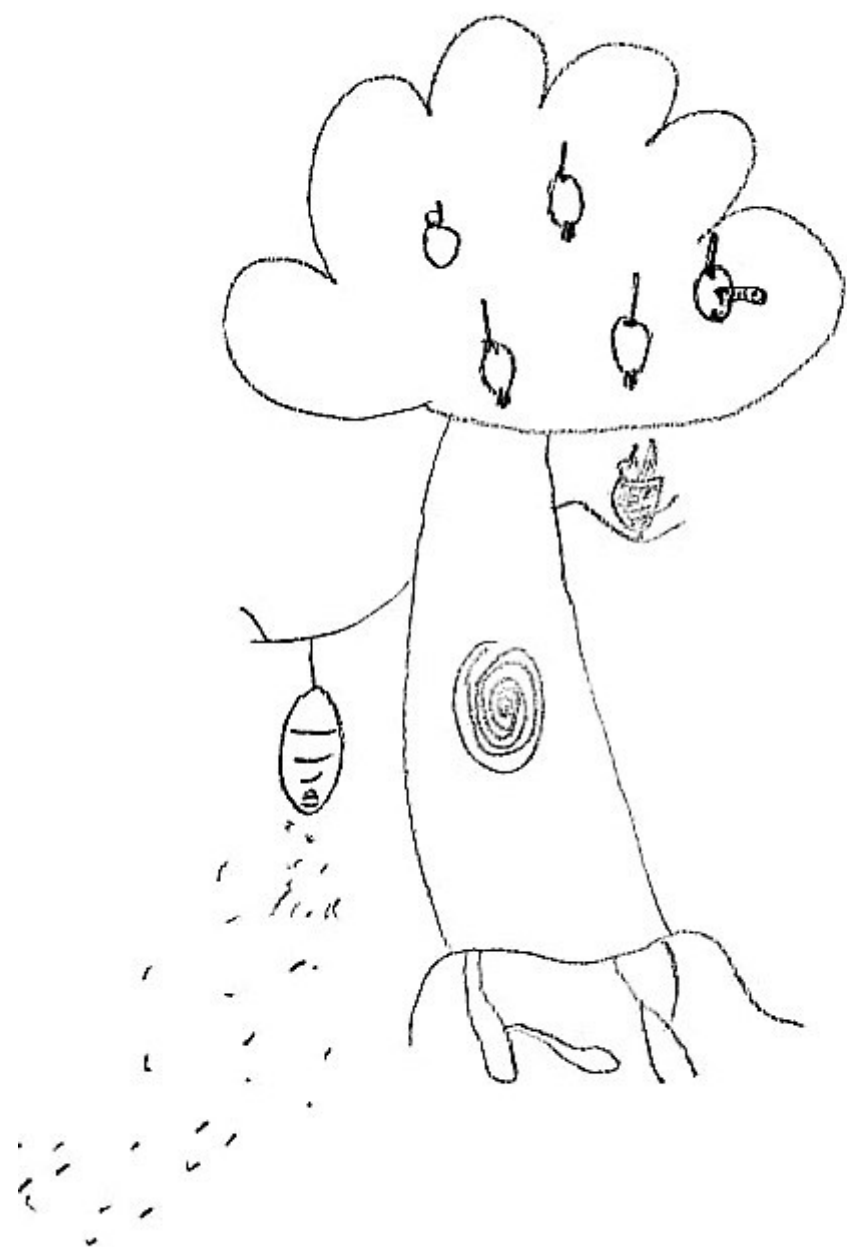
Obrázek 6 - Kresba stromu: Patrik

Obrázek 7 - Kresba stromu: Pavel

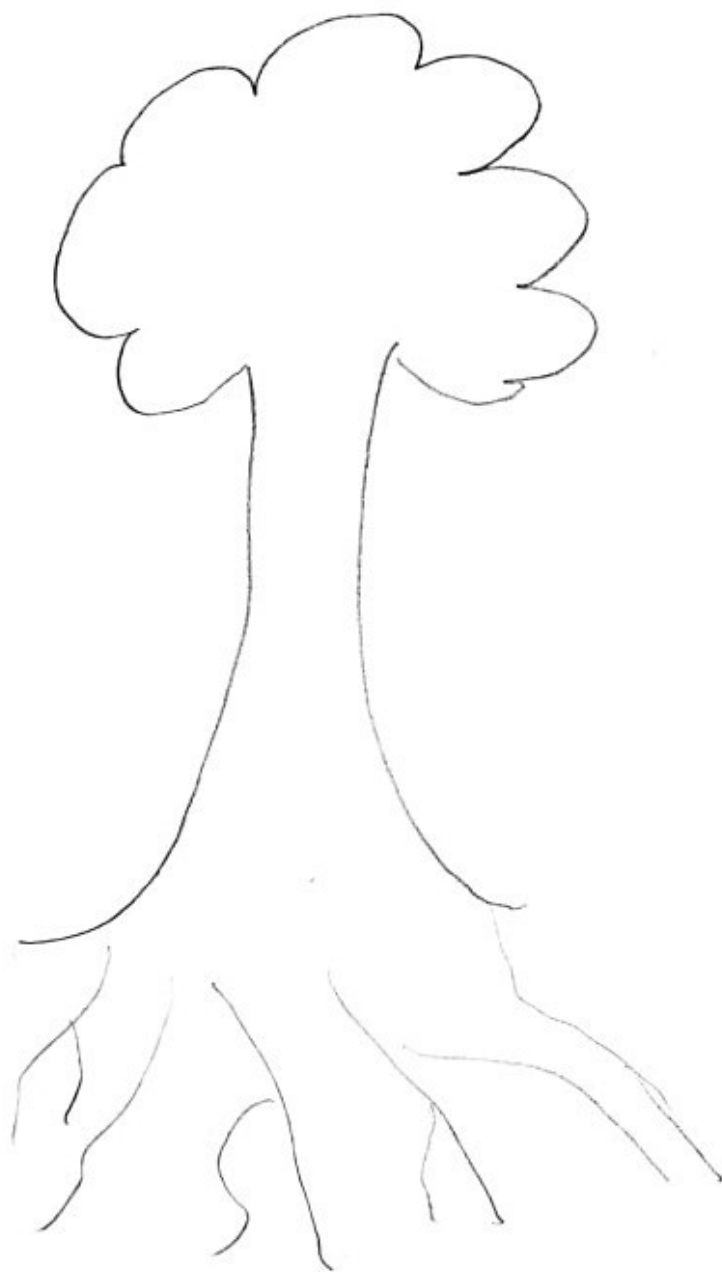
Obrázek 8 - Kresba stromu: Samuel

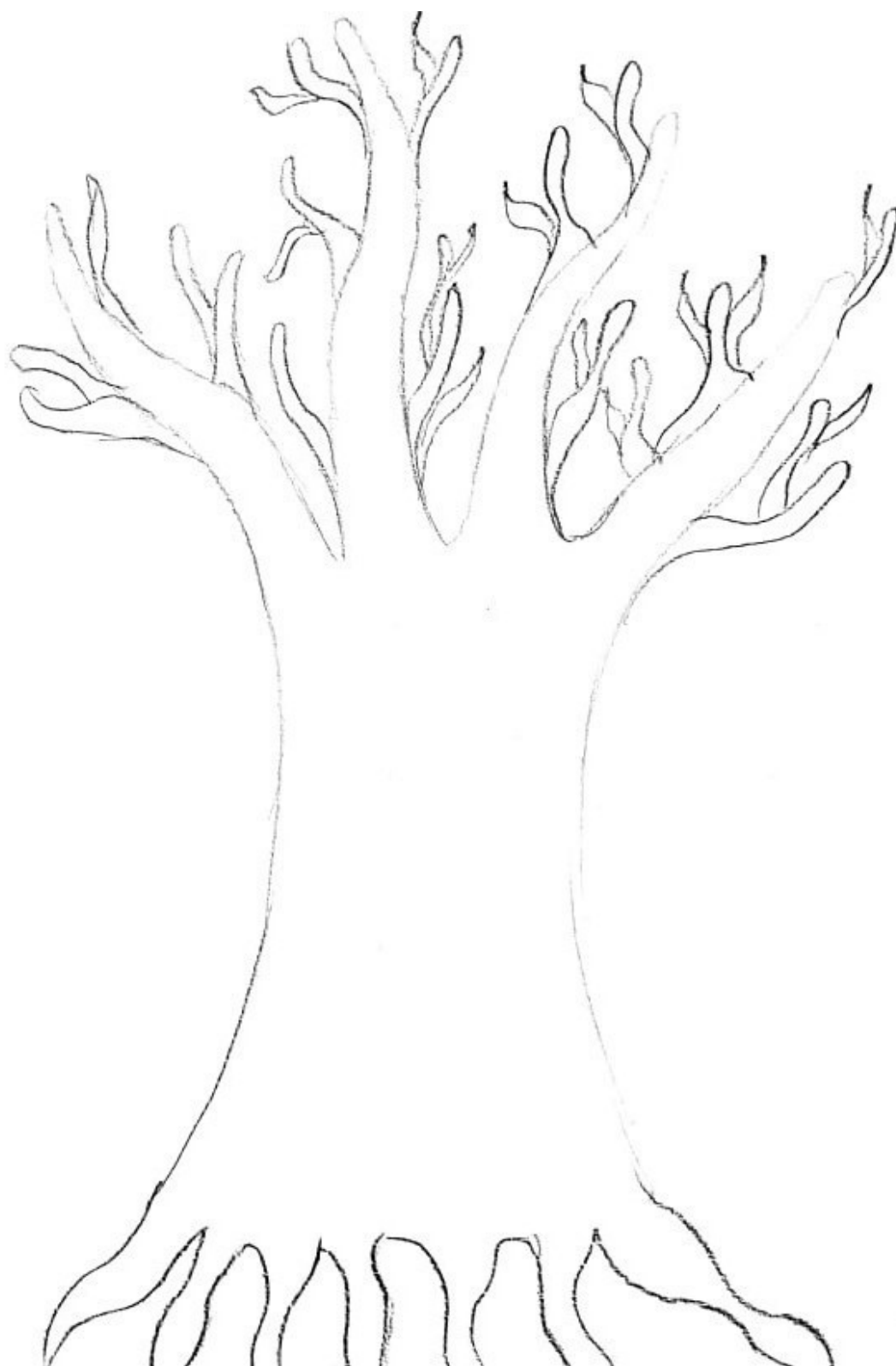
Obrázek 9 - Kresba stromu: Bedřich

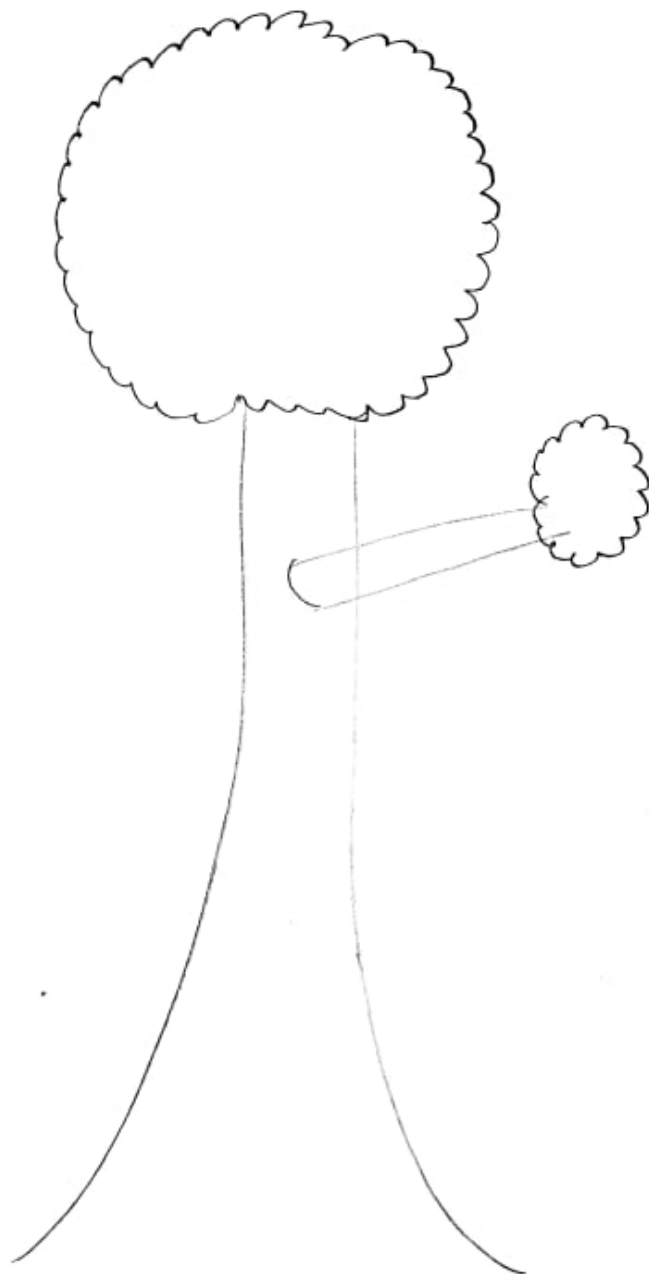
Obrázek 10 - Kresba stromu: Aleš

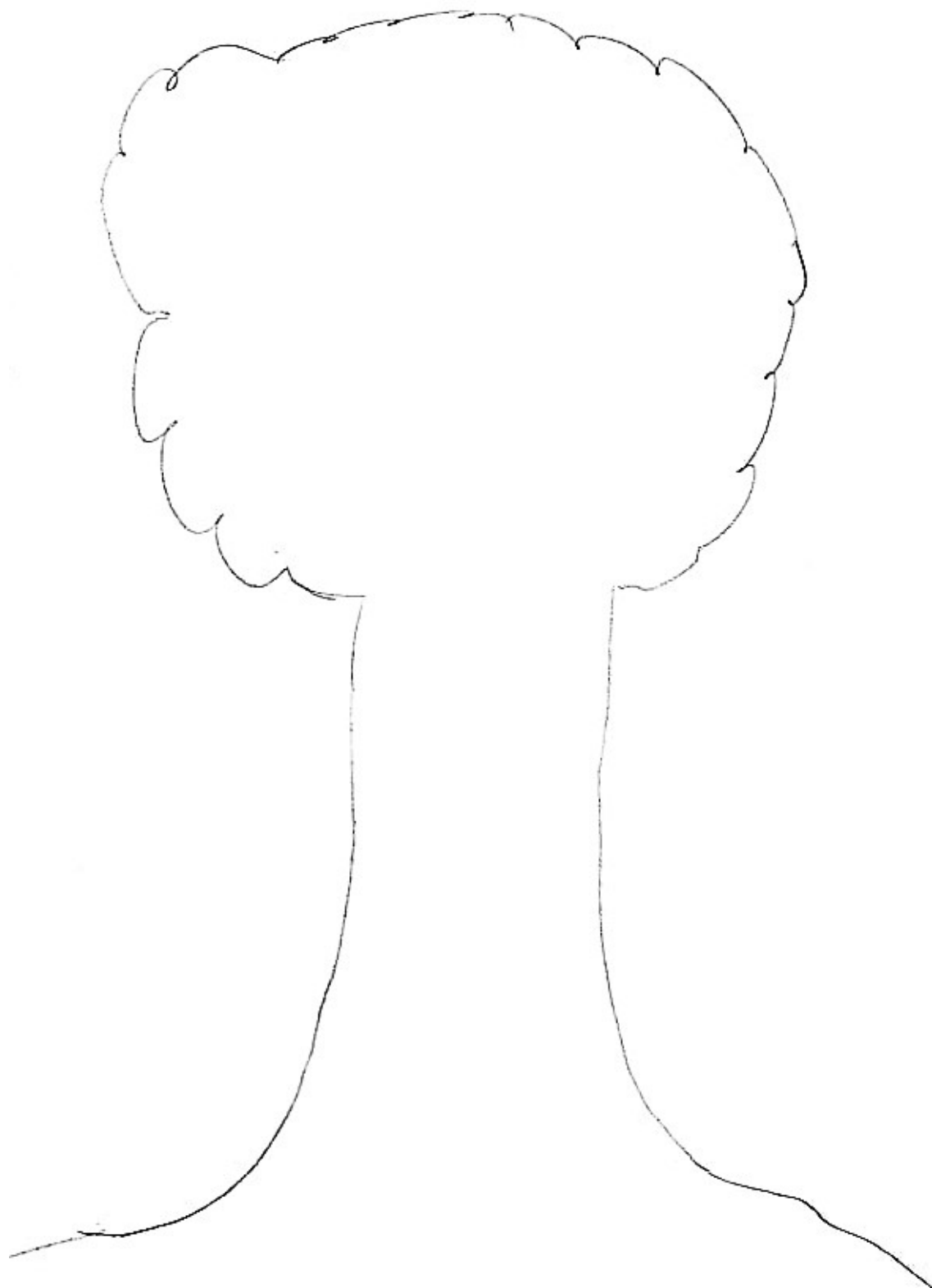
Obrázek 11 - Kresba stromu: Oliver

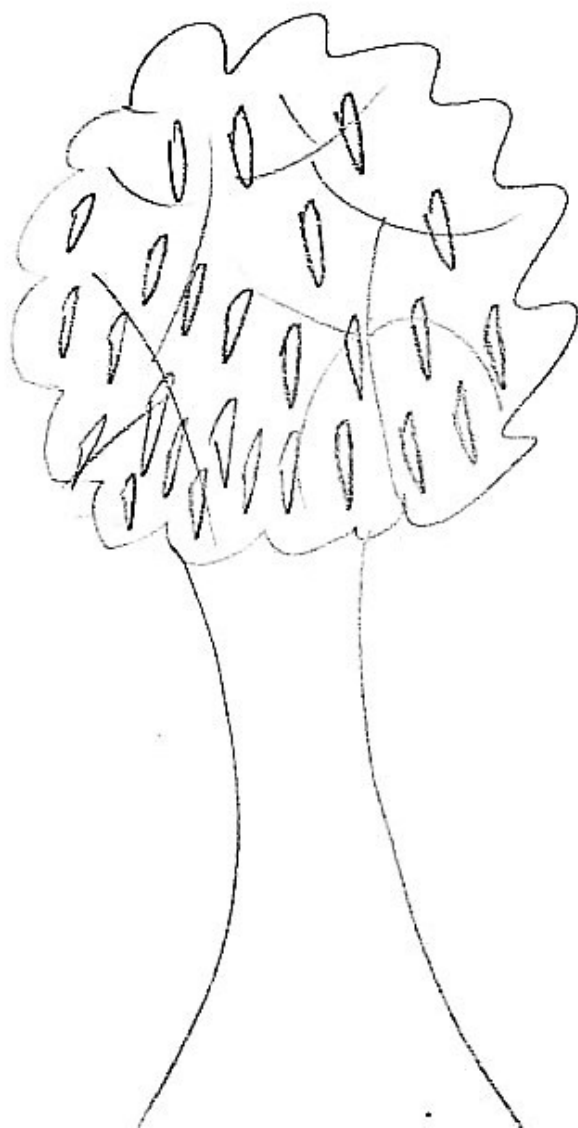
Obrázek 12 - Kresba stromu: Matěj

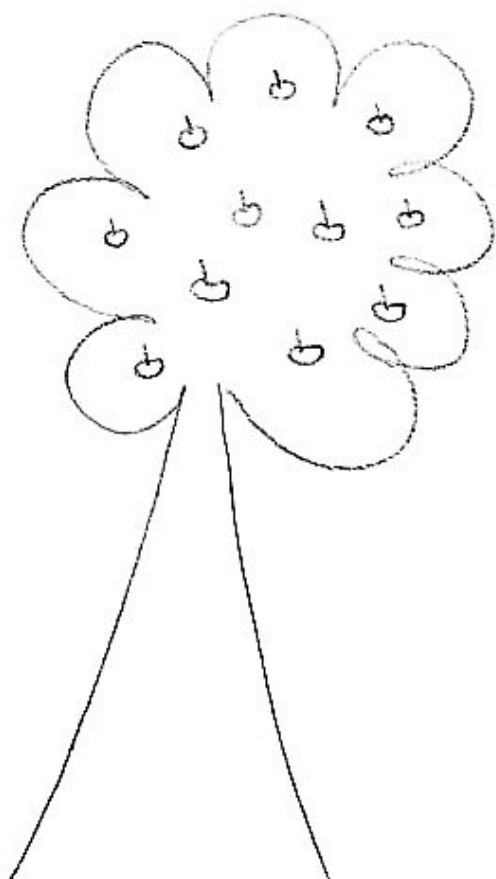
Obrázek 13 - Kresba stromu: Milan

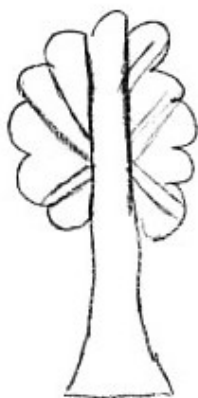
Obrázek 14 - Kresba stromu: Petr

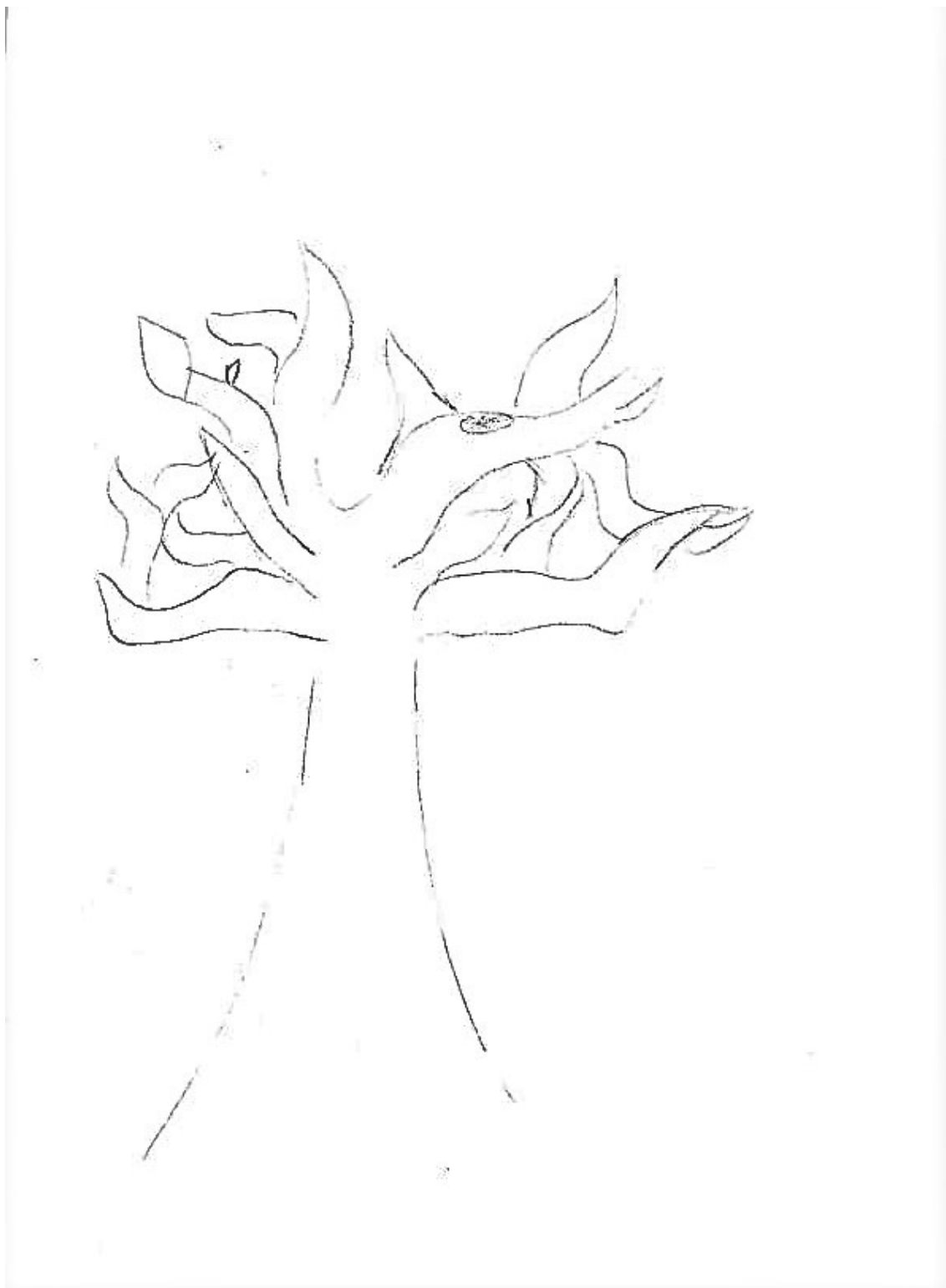
Obrázek 15 - Kresba stromu: Hynek

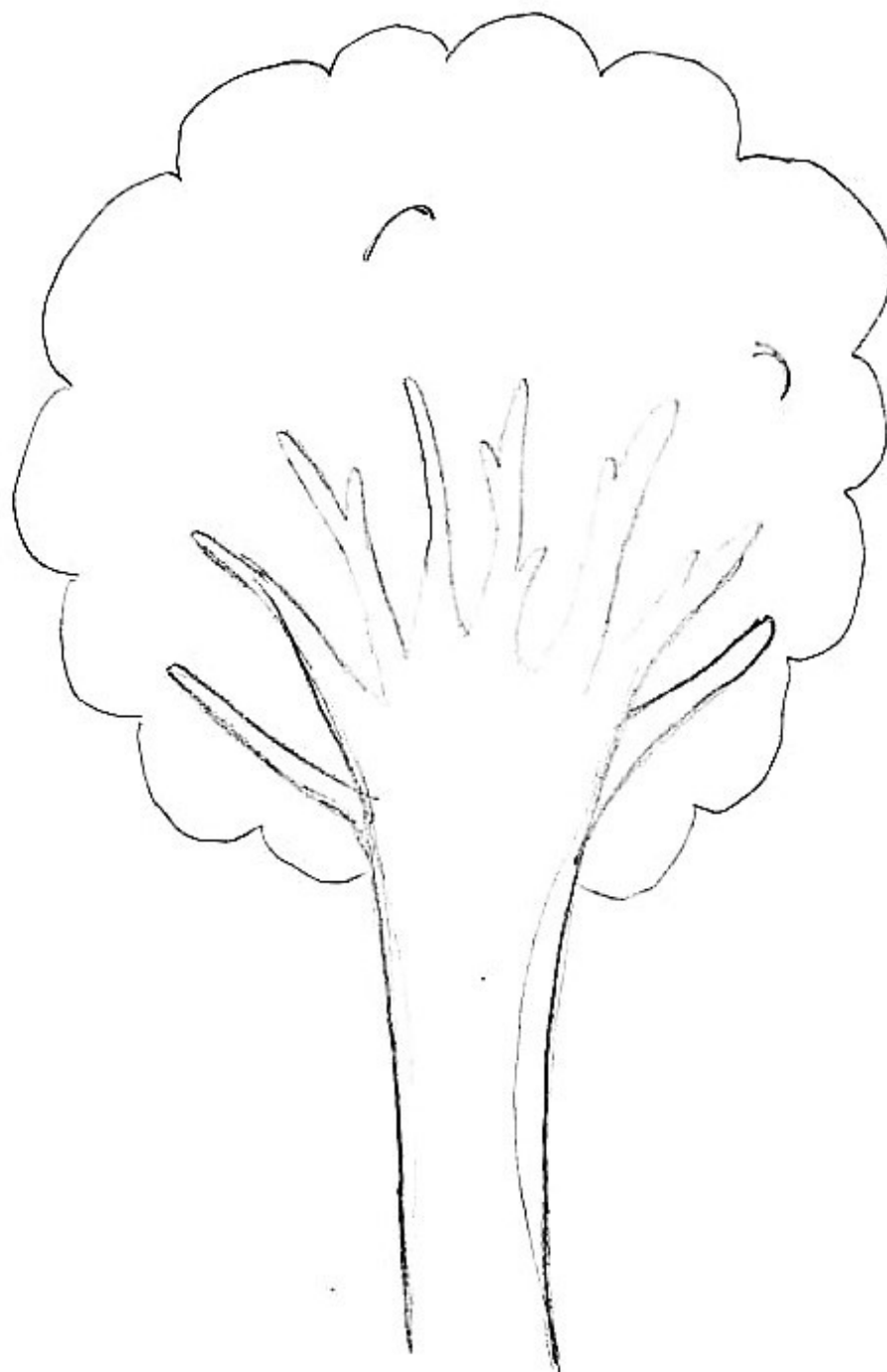
Obrázek 16 - Kresba stromu: Oldřich

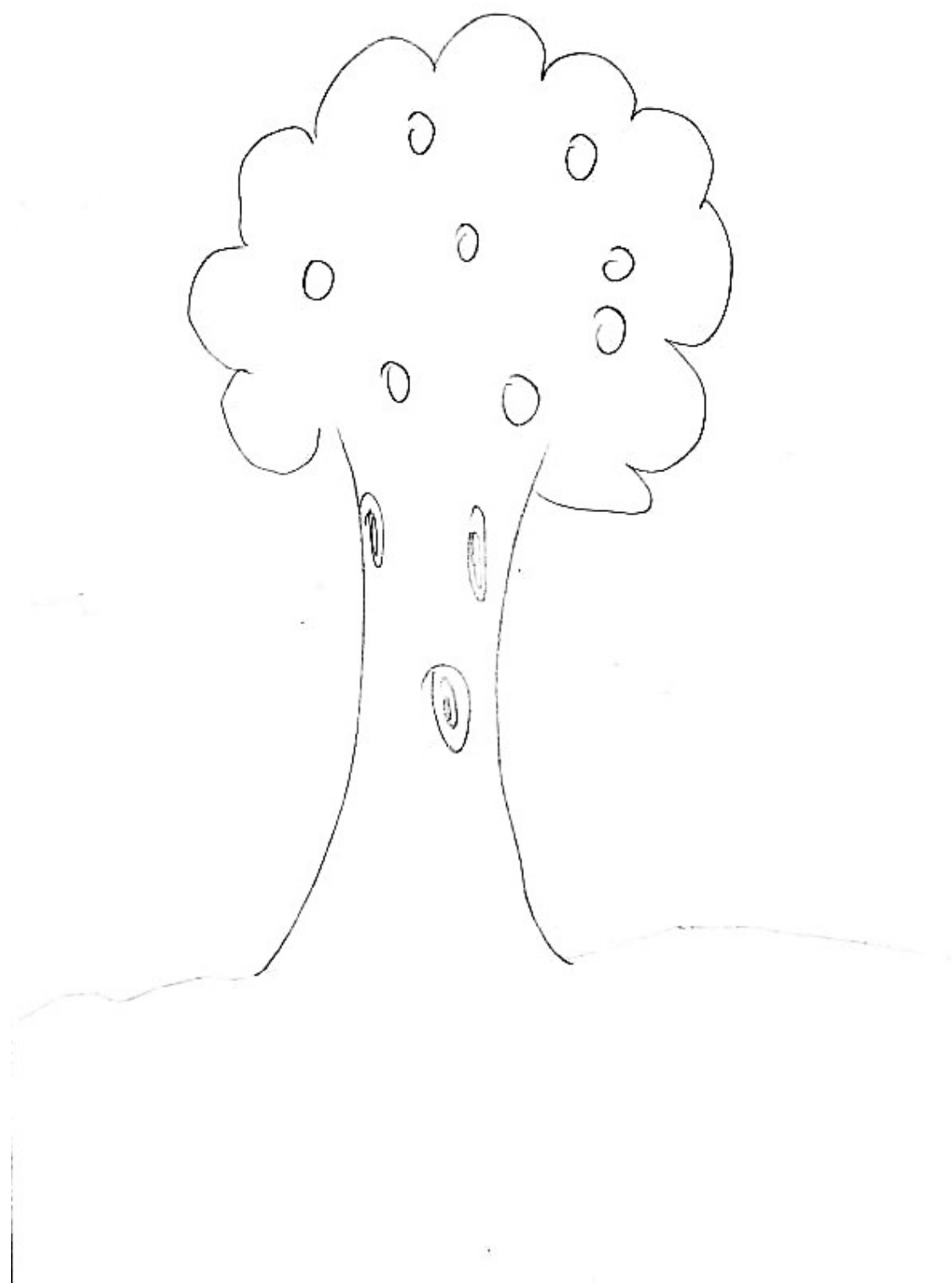
Obrázek 17 - Kresba stromu: Ben

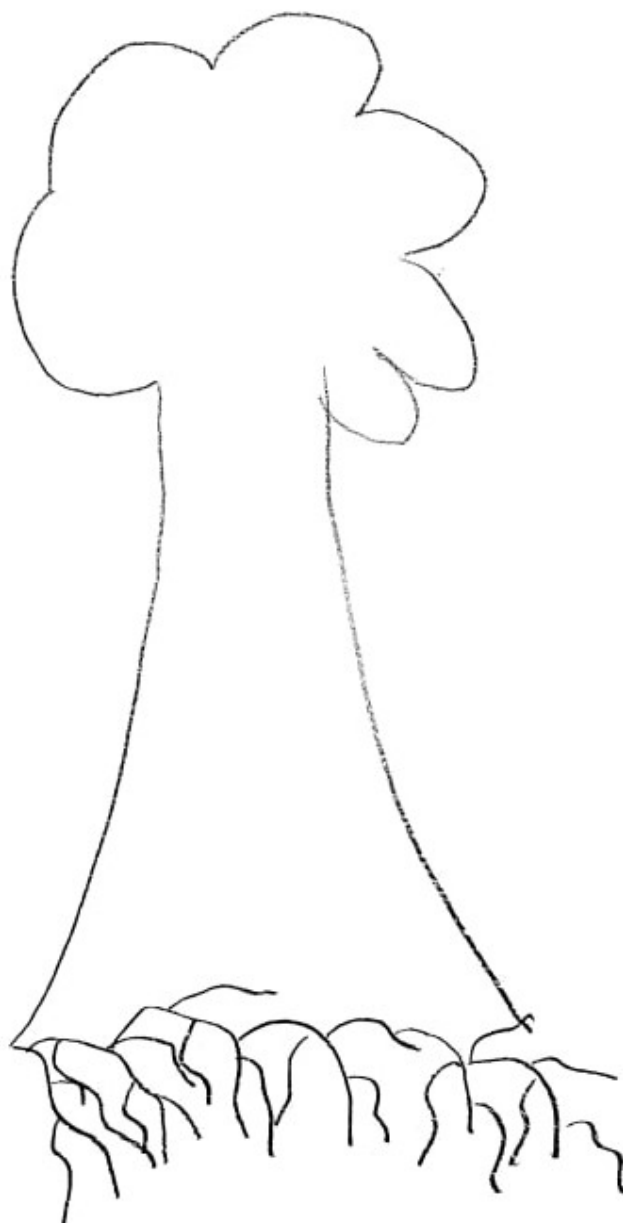
Obrázek 18 - Kresba stromu: Simona

Obrázek 19 - Kresba stromu: Lucie

Obrázek 20 - Kresba stromu: Zdeňka

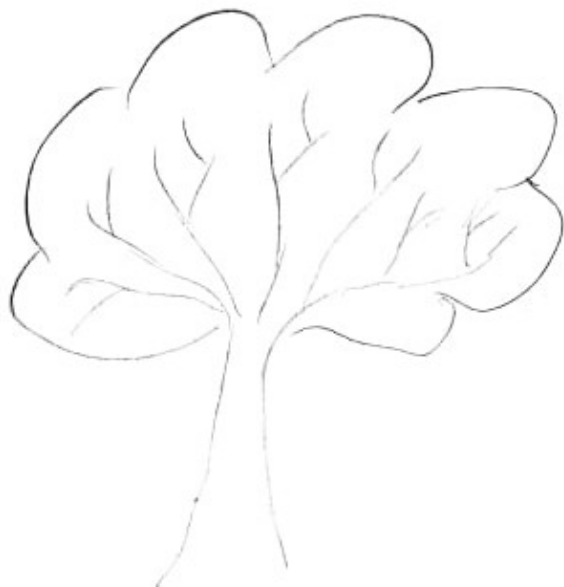
Obrázek 21 - Kresba stromu: Tereza – kresba upravena

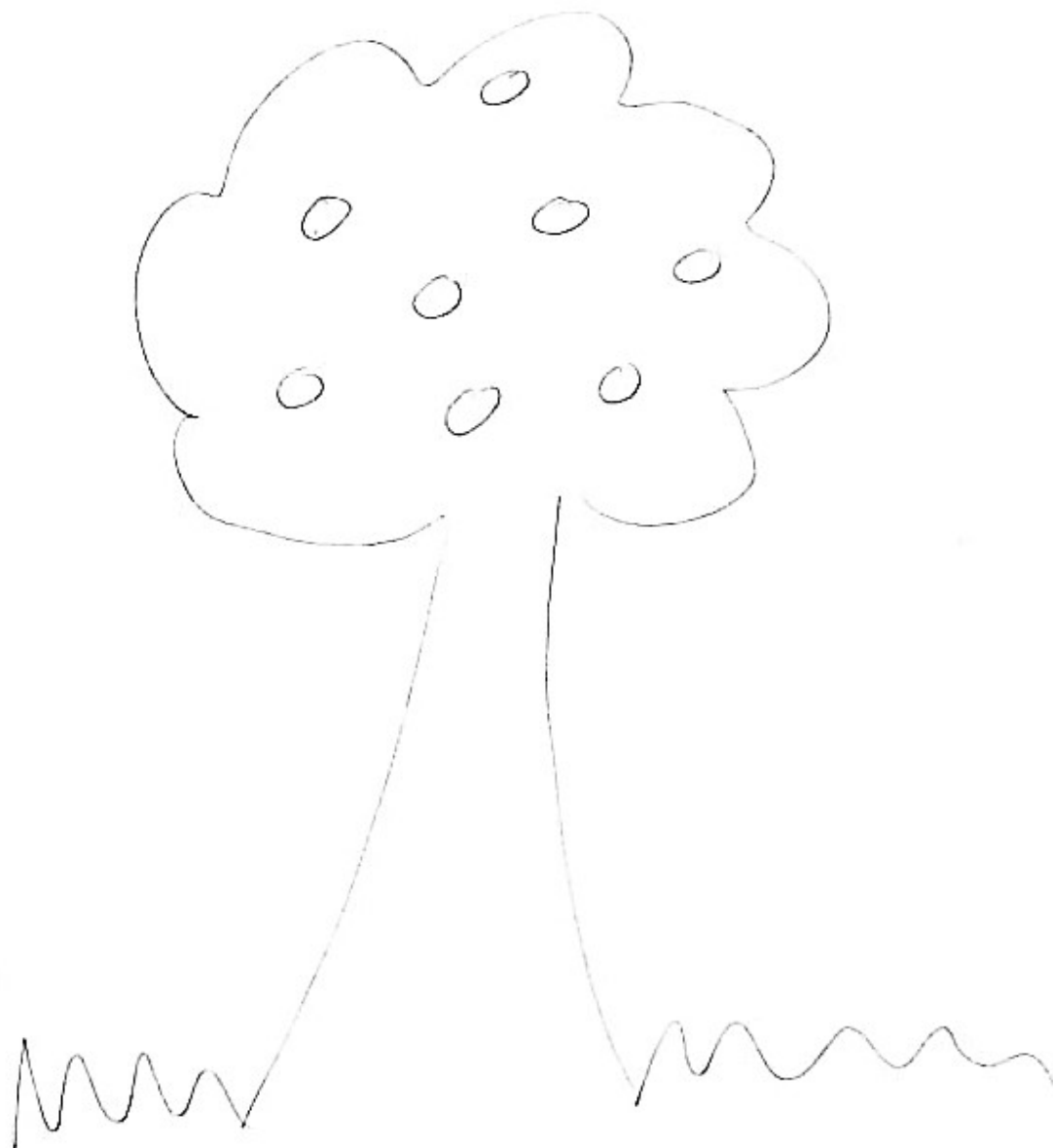
Obrázek 22 - Kresba stromu: Alice

Obrázek 23 - Kresba stromu: Andrea

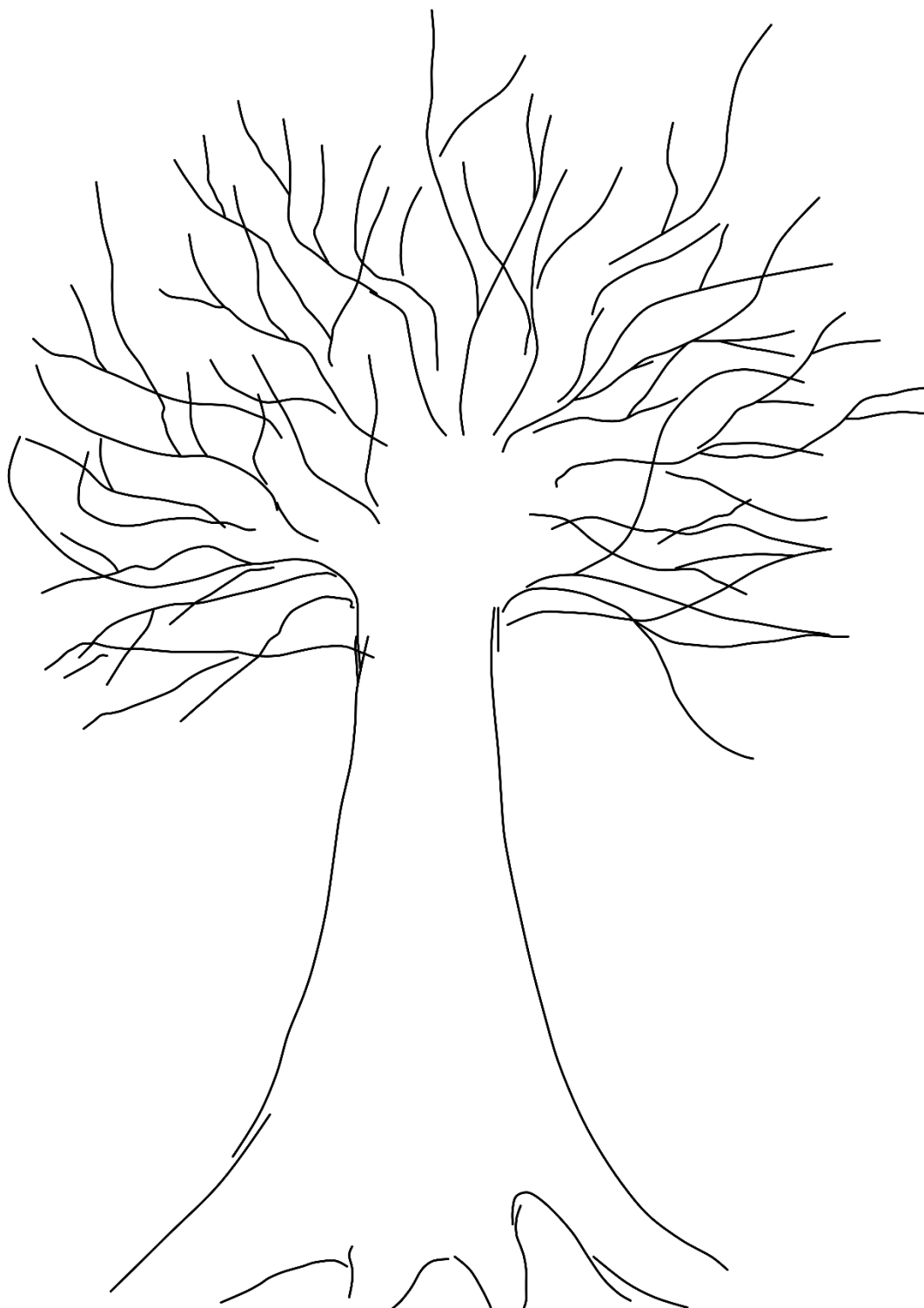
Obrázek 24 - Kresba stromu: Pavla

Obrázek 25 - Kresba stromu: Jana

Obrázek 26 - Kresba postavy: Nikola – kresba upravena

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Evidenční list žadatelů o nahlédnutí do listinné podoby práce

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

**Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M. Rettigové 4, 116 39 Praha 1**

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby práce před její obhajobou

Závěrečná práce:

Druh závěrečné práce: Diplomová práce

Název závěrečné práce: Validita kresby jako projektivního testu

Autor práce: Tereza Matoušková

Jsem si vědoma, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byla jsem seznámena se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědoma, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady.

V Praze dne

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

.....

.....

podpis